The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada. Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239. United States Editorial Offices: New York: Editor — V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A. Telephone LOrraine 7-6470. Chicago: Editor — K. Ķezbers, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, DECEMBER 11, 1963

LATVIJA
AMERIKĀ

99. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 11. DECEMBRĪ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS. Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001 Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.. Tālrunis LOrraine 7-6470. Cikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA *Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.*

Izlutinātā sabiedrība

Lutināšanas sekas vislabāk vērojamas pie bērniem un jauniešiem, kaut gan pilngadības laikā arī luteklis neatbrīvojas no attiecīgajām īpašībām, tikai viņš tās neizpauž tik brīvi un spilgti kā jaunā paaudze.

Luteklim parasti ir viss atļauts. Viņš ir pieradis neierobežot savas iegribas un untumus. Ja kāds atļaujas lutekļa prasības un rīcību ierobežot, tas viņam nevar būt draugs, bet gan drīzāk ienaidnieks, īpaši tas, kas vairākkārt viņa uzvedību atļaujas kritizēt. Pieaugušam luteklim viņa īpašības jau ir pārveidojušās paradumā, kas ir cilvēka otrā daba. Tās vadīts, luteklis dažreiz var piedzīvot nenomazgājamu kauna traipu vai pat bojā eju.

Protams, arī lutināšanai un tās rezultātiem ir vairākas pakāpes, kāpēc visi lutekļi nav vienādi. Dažreiz daudzu individu uzvedība un rīcība ir tik līdzīgas, ka viņus grūti atšķirt. Tomēr ikvienam no viņiem piemīt kādas īpašības, kuras citi lutekļi nepazīst vai tās viņiem nav sevišķi raksturīgas. Tāpēc arī lutinātā sabiedrībā ir dažādība, un tās locekļi var pat viens otram pārmest to, kas viņiem abiem zināmā mērā piemīt, tikai dažas īpašības viņiem nevienādā intensitātē.

Vērojot tagadējo rietumu sabiedrību tās vairumā vai aktīvitātē, kā arī lasot par viņu laikrakstos, žurnālos un romānos, šķiet, šo sabiedrību iespējams apzīmēt par izlutinātu. Protams, tajā netrūkst arī tādu pilsoņu, kurus tā nevar raksturot, bet attiecīgās zemes iekārtas un sadzīves izveidošanā, kā arī turpmākās politikas noteikšanā, tiem nav tāda nozīme kā izlutinātiem, kas pieliek visas pūles, lai saglabātu savu stāvokli un priekšrocības.

Ko gan šīs sabiedrības locekļi nevar atļauties? Viss tas nav nemaz uzskaitāms. Viņiem parasti netrūkst arī materiālo līdzekļu visu un visādu ērtību izmantošanai, sākot ar savrup mājas celšanu un beidzot ar ēdieniem, dzērieniem un ceļojumiem gan pa savu valsti, gan pa citām zemēm un kontinentiem. Daudziem šīs sabiedrības locekļiem ir savi peldbaseini, bet viņi tomēr dodas ceļojumos un atpūtā uz okeana vai ezera piekrasti vasarās ziemeļu virzienā, ziemās uz siltākiem valsts novadiem vai citām zemēm. Gandrīz neierobežotās brīvības zemes pilsoņi no bērnības pierod savu iegribu apmierināšanai, kurām nav robežu. Ērtību un technisko iespēju ierosinātiem, dzīves lutekļiem nav citu mērķu, kā rūpēties par izveidotā dzīves veida paturēšanu un tā pilnīgāku izkopšanu.

Šāda rakstura cilvēki ir patmīļi, sevis cildinātāji un egoisti. Viņi kāri uztver katru domu, kas, šķiet, nodrošina izveidotā dzīves ideāla un stāvokļa pastāvēšanu, apšauba citu iebildumus pret to vai ierosinājumus uzlabot pārējo pilsoņu stāvokli, apsveic katru soli savas labklājības pavairošanā, neapsverot nākotnes iespējas kā personīgajā, tā valsts dzīvē. Vispār tādi pilsoņi maz interesējas par nākotni, īpaši sabiedrisko drošību. Viņu domāšanu un rīcību varētu raksturot kādreizējā Francijas ķēniņa vārdiem — pēc mums kaut vai ūdensplūdi.

Tāpēc nav jābrīnās, ka šāda sabiedrība cenšas sadarboties un pat izpatikt savas valsts ienaidniekam, kas draud ar tās iznīcināšanu. Viņa nekādā ziņā negrib pielaist ierobežojumus savā dzīvē, kas varētu rasties dažu saimniecisko grūtību dēļ, ja pārtrauktu sadarbību ar ienaidniekiem. Tāpēc tas jāapgādā ar ražojumiem, kas viņam nepieciešami lielās armijas uzturēšanai un citām vajadzībām: lai ienaidnieks papildina savas armijas noliktavas kaŗa gadījumam, tikai lai tagad nekaŗo; lai apgādā savus sabiedrotos ar tiem nepieciešamām ... tikai lai nekūda viņus uz kaŗu. Lai ienaidniekam nebūtu iemesla dusmoties un draudēt, jāizpatīk un jāpiekrīt viņa propagandai par mieru, kaut gan viņš gatavojas kaŗam un cenšas iemidzināt pretinieku uzmanību. Ar izpatikšanu gan nav iespējams izvairīties no kaŗa — ienaidnieks kaŗos, kad būs kaŗam sagatavojies un varēs cerēt pretinieku uzvarēt, lai gan tas viņam visādi būtu palīdzējis šim panākumam sagatavoties — nepateicība ir pasaules alga.

Tātad izlutinātā sabiedrība rūpējas tikai par savu labklājību un mieru tagadnē, nemaz necenšoties nodrošināt brīvību un mieru savai jaunajai paaudzei nākotnē. Tāds egoisms nerunā par labu kristīgi kultūrālai sabiedrībai. Viņas īsredzīgi naīvā politika nenodrošina mieru arī tagadnē.

P. Dreimanis.

PREZIDENTS DŽONSONS ŅUJORKĀ

Pirmā vizītē ārpus Vašingtonas jauno ASV prezidentu Džonsonu apsargāja vairāk kā 5000 policistu. Nedēļas nogalē prezidents bija ieradies Ņujorkā, lai piedalītos vairākkārtējā Ņujorkas gubernātora un senātora Lēmaņa bērēs. Piecpadsmit jūdžu gaŗo ceļu no Internacionālā lidlauka līdz bēru namam apsargāja vairāk kā 5.000 policistu un detektīvu. Un ne tikai uz ielas. Policistu pilni šoreiz bija arī apkārtējo māju jumti. Prezidenta Džonsona Ņujorkas vizīte pagāja bez sarežģījumiem.

Uz Lēmaņa bērēm bija ieradies arī kongresa vadītājs Makormiks, kas Džonsona nāves gadījumā automatiski kļūtu Sav. Valstu prezidents. Makormiks un prezidents uz Ņujorku atlidoja dažādās lidmašīnās. Tradicionāli Sav. Valstu prezidents un viceprezidents nekad neceļo vienā lidmašīnā vai vienā automašīnā.

Neatvērs Berlīnes vārtus

Pagājušās nedēļas nogalē presē parādījās raksti liecinot, ka komūnisti laikā no 15. decembra līdz 5. janvārim atvērs Berlīnes vārtus un ļaus rietumniekiem viesoties Austrumos, un otrādi.

Cerības tomēr izrādījušās pāragras. Komūnisti būtu devuši rietumniekiem atļaujas apmeklēt Austrumberlīni, bet tikai tad, ja Bonna akceptētu komūnistu prasību, ka Rietumberlīne nepieder Rietumvācijai.

Šādu prasību, protams, Rietumvācijas valdība nepieņēma. Rezultātā Berlīnes siena netiks pavērta un Ziemsvētkos rietumberlīniešiem nekāda viesošanās neiznāks.

Austrumvācijas valdība Berlīnes viesošanās jautājumu mēģina pārvērst propagandas uzvarā, uzsveŗot, ka Rietumvācijas valdībai bail laist savus pavalstniekus uz Austrumberlīni. Tas gan nav gluži tas, no kā baidās Rietumvācijas valdība. Ja Bonna no kaut kā baidās, tad tikai no tā, ka komūnistu nelietību sakaitināti divi miljoni rietumberlīniešu Ziemsvētkus varētu pārvērst nepatīkamās demonstrācijās pie Berlīnes sienas.

ASV prezidenta pateicība

Sav. Valstu prezidents L. B. Džonsons caur ASV sūtni Kanadā W. Butterworth izteicis Kanadas valdībai un kanadiešu tautai savu un amerikāņu tautas pateicību par sirsnīgajiem līdzjūtības apliecinājumiem prezidenta Kenedija nāves gadījumā.

Prezidents Džonsons uzsveŗ, ka arī turpmāk ASV politikā paturēs Kenedija vadlīnijas.

Ņujorka rūpējas par prezidenta Džonsona drošību.

SV. JĀŅA DRAUDZES 15 DARBĪBAS GADI

12. decembrī uz 15 darbības gadiem varēs atskatīties Toronto latviešu Sv. Jāņa ev. - lut. draudze. Kopš dibināšanas tā neapšaubāmi izveidojusies par ļoti darbīgu un nozīmīgu vienību ne tikai mūsu kristīgās baznīcas darbā, bet vispār latviešu sabiedriskā dzīvē. Laikraksta slejās grūti uzskaitīt visus paveiktos darbus un panākumus, kas sakuplojuši dažādos pasākumos, kā piem. dāmu komitejā, kas daudz darījusi arī savstarpējā palīdzības laukā. Svētdienas skola ar saviem 140 audzēkņiem veic nozīmīgu darbu bērnu ievadīšanai kristīgā ticībā un latviskā garā. Palīdzības fonds bēŗu pabalstos 104 gadījumos izmaksājis vairāk kā $ 56.000,-, pie kam pašreizējie fonda līdzekļi ir $ 24.530,-. Draudzes koris kopš dibināšanas 1958. g. kuplinājis ne tikai draudzes dievkalpojumus un sarīkojumus, bet rosīgi piedalījies arī vispārējos sarīkojumos, Toronto un Klīvlendas Dziesmu svētkus ieskaitot. Tāpat nevaram nepieminēt draudzes saimnieciskos panākumus, kuŗu kontā par ierakstīt lauku īpašumu „Saulaine", draudzes iegūto mācītāja māju un beidot jaunā dievnama būvi, kas tuvojas jau noslēgumam.

Bez tiešā reliģiskā darba šie ir tikai daži izvilkumi no patiešām vispusīgas un rosīgas darbības, kas panākta ne bez piepūles un zināmām grūtībām, kā to savā vēsturiskā pārskatā norāda draudzes mācītājs A. Lūsis.

Kopš draudzes dibināšanas 1948. g. 12. dec. sanāksmes 51 dalībnieka pašreizējais draudzes locekļu skaits svārstās ap 2.000, no kuŗiem vismaz 1.500 var uzskatīt par aktīviem visu pasākumu atbalstītājiem. Par draudzes rosību un nepārtraukto augšupeju jāpateicas mācītājam A. Lūsim, kas draudzi vadījis kopš 1949. g. 28. augusta, un, protams, arī veselai rindai aktīvu draudzes darbinieku, no kuŗiem visu draudzes pastāvēšanas laiku dažādus pienākumus pildījis Osvalds Brenķis un Jānis Jansons. Draudzes dāmu komitejā kopš dibināšanas darbojušās Zofija Zaķe - Asmuse, Erna Buka, Lidija Lūse un Marianna Vosveniece. Ērģelnieces pienākumus visu laiku veikusi Edīte Timermane - Ozola.

Sakarā ar šo ievērojamo draudzes jubileju Sv. Jāņa draudzes locekļi kuplā skaitā pulcējās pateicības dievkalpojumā Sv. Jāņa baznīcā 8. decembrī, ko vadīja māc. A. Lūsis. Dievkalpojumā draudzes aktīvie darbinieki, skaitā ap 150, piedalījās Svētā vakarēdienā.

Pateicībā pieminot mirušo draudzes dibinātāju Nikolaju Andžānu, māc. A. Lūsis un vairāki darbinieki apmeklēja viņa atdusas vietu Park Lane kapos, noliekot ziedus. Šinī pašā sakarībā apmeklēja arī ilggadīgā draudzes pērmindeŗa, nelaiķa Kārļa Kazerovska atdusas vietu latviešu kapu nodalījumā Ziemeļjorkas kapsētā, noliekot ziedus un pakavējoties arī pie pārējiem mirušo draudzes locekļu kapu kopiņām.

R. N.

AN Cilvēku tiesību deklarācijas 15. gada dienā 10. decembrī Toronto Sv. Paula baznīcā notika svinīgs dievkalpojums. 8. dec. apspiesto tautu pārstāvji nolika ziedus pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa. Pēc Starptautiskās sadarbības līgas prezid. M. Jakubeca ievadvārdiem runāja atsevišķo tautību delegācijas pārstāvji. Latviešus pārstāvēja V. Upeslācis un J. Dreifelds. V. Upeslācis norādīja, ka Cilvēku tiesību deklarācija zemēs aiz dzelzs aizkara nav ievērota Foto JAK

Kremlis meklē Pekingas draudzību

KOMŪNISTU IDEOLOĢISKĀS DOMSTARPĪBAS NEESOT NEĀRSTĒJAMAS, SAKA MASKAVA.

Pēc divu nedēļu ilgas smadzeņu mazgāšanas izbeidzās pasaules lielākā parlamenta - komūnistu Ķīnas tautas partijas kongress. Ķīniešu parlamentā delegāti nerunā. Runā vienīgi partijas vadība. Kā jau agrāk minēts, partijas vadība prasīja vairāk darba un lielāku taupību, no savas puses apsolot, ka, vismaz nākamā gadā, visa kā būs mazāk. Atskaitot darbu, protams. Slepenā kongresa noslēgumā Pekinga izdeva gaŗāku atreferējumu par darbības gaitu, veltot gaŗas rindas uzbrukumiem Padomju Savienībai.

Un, dīvaini, tikai nedēļu pēc ķīniešu plikiem Padomju Savienības komūnistu partijas oficiozs Pravda raksta, ka ideoloģiskās domstarpības komūnistu partiju starpā neesot neārstējamas. Krievi pat aiziet tik tālu, ka aicina ķīniešus uz jaunām sarunām. Par sarunām ar komūnistu Ķīnu pagājušās nedēļas nogalē rakstīja arī valdības oficiozs Izvestija, aizrādot, ka Padomju Savienība liek pamatus ideoloģiskām debatēm ar komūnistu Ķīnu pagājušās nedēļas, ja, no vispasaules komūnistu partiju kongresa pagaidām nekas neiznāks. Šādu kongresu Chruščevs savā laikā piedāvāja Maocetungam, būdams pilnīgi pārliecināts, ka krievu ideoloģijai izdotos sakaut ķīniešus — un tos dažus citus komūnistus, kas paliktu lojāli Pekingai.

Rietumeiropā komūnistu Ķīnai nav absolūti nekāda atbalsta. Tās domāšanai seko vienīgi nenozīmīgā Albānija. Latīņu Amerikā komūnistu Ķīnas pusē, savā laikā, būtu stāvējis Fidels Kastro. Bet tagad arī tas atsācis draudzību ar Maskavu. Maocetunga komūnismam lojāli vairs palikuši tikai ziemeļkorejieši un ziemeļvietnamieši. Varbūt arī Laosa. Bet citu draugu ķīniešiem nav.

JAUNA AVIĀCIJAS TRAĢĒDIJA

Vēl svaigi atmiņā palikusi nesenā lidmašīnas katastrofa, kuŗā dzīvības zaudēja 118 cilvēku, to starpā arī latvietis Imants Zirnis, kad pasauli satriekusi jauna aviācijas traģēdija. Pag. nedēļas nogalē Filadelfijas starptautiskā lidlauka tuvumā eksplodēja kāda Boeing 707 strūkllidmašīna, nogalinot 82 personas. Domā, ka, gaidot atļauju nosēsties, pasažieŗlidmašīna 5.000 pēdu augstumā iekļuvusi ļoti spēcīgā negaisā un to trāpījis zibens.

DŽONSONS APSVEŖ KUBAS POLITIKU

No Vašingtonas ziņo, ka prezidents Džonsons uzsācis apsvērt Savienoto Valstu politiku attiecībā uz Kubu, un iespējams, ka amerikāņu saimnieciskais spiediens pret Kastro tiek palielināts. Ļoti iespējams arī, ka Savienoto Valstu valdība palielina palīdzību dažādām pret - Kastro organizācijām.

Par Kubas invāziju tomēr neviens nerunā. Vašingtona paskaidro, ka prezidents Džonsons domā turēties pie nelaiķa prezidenta Kenedija politikas. Prezidents Kenedijs savā laikā deklarēja, ka tikmēr, kamēr Kubā nebūs agresīvu raķešu un Kastro nemēģinās iefiltrēt savu komūnismu Latīņu Amerikā, Karaibu jūŗā valdīs miers. Raķešu Kubā vairs neesot. Bet ar komūnisma eksportu Kastro nodarbojas visai čītīgi. Jāpiemin tikai notikumi Venecuēlā un Bolīvijā, lai redzētu, ka Kastro mēģina iepludināt komūnismu visā Dienvidamerikā.

Spiegs Hamanis. (Sk. rakstu 2. lapp.)

LATVIJA
AMERIKĀ

99. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 11. DECEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Kas bija Osvalds?

Viens no vissmagākiem Pad. Savienības pastrādātiem noziegumiem 2. pasaules karā — poļu virsnieku noslepkavošana Katiņas mežā — bija notikums, kas satrauca visu pasauli. Pad. Savienība šo noziegumu kategoriski noliedza, uzveļot to Hitlera Vācijai. Taču starptautiskā izmeklēšanas komisija nepārprotami konstatēja un pierādīja, ka pastrādātajā noziegumā vainojama Padomju Savienība.

Tas ir raksturīgi komūnistu akcijām — vainu uzvelt citiem jeb izdarīt pārkāpumu citu aizsegā.

Kad 22. novembrī pasauli satrauca vēsts par prezidenta Kenedija nogalināšanu, padomju prese, kas drīkst rakstīt tikai to, kas valdības un partijas uzskatos, steidzās uzsvērt, ka slepkava meklējams krasi labās politikas piekritēju aprindās.

Chruščevs ar sievu pat izteica līdzjūtību amerikāņu tautai par tās lielo zaudējumu. Tai pašā brīdī padomju presē vēlreiz parādījās Kremļa inspirēts raksts par Osvaldu, viņu pieskaitot amerikāņu fašistiem. Diemžēl, arī šoreiz Kremļa zīlniekiem nebija taisnības. Viņi nepameta aci savas mājas pagalmā. Osvalda pagātnes raksti liecina, ka viņš trīs gadus uzturējies Padomju Savienībā, tur strādājis un tai pašā laikā trenējies komūnisma idejās.

Tikai naīvais spēj iedomāties, ka Osvalds būtu caurmēra amerikānis, t. i., ASV pavalstnieks, kas, vienkārši interešu dzīts, iet raudzīties, ko dara un kā dzīvo kaimiņš aiz dzelzs aizkara.

Ja viņš varēja palikt Padomju Savienībā trīs gadus, tad atkrīt šaubas par to, ka viņš komūnists. Dīvaini, ka padomju prese nekā nemin par viņa gaitām Padomju Savienībā, kaut viss tas zināms. Ja Osvalds nav ieguvis Padomju Savienības pilsoņa tiesības, kuras viņš lūdzis, tad tas nozīmē, ka Kremlis vēlējies, lai Osvalds uzstājas un strādā kā ASV komūnistu partijas loceklis ASV.

Savas simpatijas komūnismam viņš apliecināja arī iestādamies par Kastro.

Laiks noskaidros, kas atradies šī slepkavas aizmugurē, kas viņu pamudinājis nozieguma pastrādāšanai. Bet fakts paliek, ka ASV prezidentu nogalināja k o m ū n i s t s, kas savu partejisko izglītību un treniņu ieguvis Maskavā.

Iekāms Osvaldu nebija nogalinājusi Rūbinšteina lode, bija noskaidrots, ka prezidenta slepkava ir garīgi vesels.

Vai izdosies pilnīgi atklāt iegansttu Osvalda rīcībai — grūti pateikt. Taču Amerikai un visai brīvajai pasaulei vēl ilgi sāpēs neģēlīgais noziegums.

Mēs nedzīvojam pasaulē, kas domā, strādā un kaldina nākotnes plānus neitrālitātes gaisotnē.

Prezidenta traģiskā nāve mums atkal atgādina, ka pasaule joprojām saskaldīta: ar brīvību, tiesībām un drošību vienā pusē, terroru, verdzību un iznīcināšanas kāri otrā. Pēdējās nometnei piederēja arī prezidenta slepkava — komūnists. Izmantodams visas tiesības un brīvību, kas noteikta ASV konstitūcijā, dzīvodams ASV, būdams tās pavalstnieks, bet komūnisma dogmu piesūcies, Osvalds nogalināja savas valsts prezidentu.

Ka Osvalds bija tikai Kremļa ierocis, to sāk saprast caurmēra amerikānis.

P. Sīls.

AKTĪVU RĪCĪBU!

Daudz lasīts un dzirdēts par notikumiem okupētajā Latvijā. Pašreiz Latvija, Lietuva un Igaunija ir nonākušas kritiskā stāvoklī, jo okupanti trīs Baltijas republikas tiecas a p v i e n o t vienā Baltijas apgabalā. Ja komūnistiem izdosies īstenot šo velnišķīgo plānu, tad šis lēmums spriedīs Latvija un mūsu kaimiņu zemes tiks iznīcinātas.

Mēs esam nonākuši tik tālu, kad ar skaistām runām par mūsu mīlestību pret Latviju, ar vēstulēm un mūsu organizāciju rezolūcijām Sav. Valstu un Kanadas valdībām, mēs neko daudz nevarēsim panākt.

ALAs pārstāvis savā 18. novembra runā Hamiltonā citu starpā minēja, ka ASV valdības nostāja Baltijas valstu jautājumā esot ļoti vēsa. Pēc manām domām viens no iemesliem ASV nostājai ir mūsu — baltiešu — pasivitāte.

Jājautā: cik daudz baltiešu ir piedalījušies demonstrācijās pret komūnistiem, sevišķi Ņujorkā, kur atrodas ļoti ievērojams latviešu, lietuviešu un igauņu skaits? Ja arī šādas demonstrācijas ir notikušas, tad ļoti mazam skaitam piedaloties. Stāvoklis nav daudz labāks arī Kanadā.

Esmu pārliecināts, ka tā saucamā „salona politika" būtu vairāk jāapvieno ar stingra, noteikta spēka demonstrēšanu. Būtu jāatmet tā mūžīgā lūgšanās politika, bet ir jāprasa mūsu tautai brīvība. Ja būs redzams, ka aiz mūsu politiķiem un organizācijām stāv tūkstošiem latviešu, lietuviešu un igauņu, ar mūsu prasībām rēķināsies.

Kā jau minēju, nav daudz vairs palicis laika, lai darītu mums iespējamo un palīdzētu Baltijas valstis izraut no iznīcināšanas žņaugiem. Tikai ar asu un noteiktu rīcību varam šai lietā ko darīt.

Priekšlikums būtu mūsu galvenām organizācijām visiem spēkiem censties panākt, lai nākošajā gadā, kad notiks Apvienoto Nāciju jaunās sesijas atklāšana, no visām trijām Baltijas valstīm tur būtu vismaz piecdesmittūkstoši baltiešu, kas prasītu mūsu jautājuma uzņemšanu Apvienotajās Nācijās, lai visai pasaulei vēlreiz parādītu to velnišķīgo [illegible] un norādītu uz briesmām, kas draud mūsu tautām.

Visai pasaulei ir jāatklāj krievu barbariskais plāns — iznīcināt un pārkrievot Baltijas valstis.

Skaitlis, ko minēju, kas būtu vajadzīgs demonstrācijām, nav ne mazākā mērā nereāls.

Esmu pārliecināts, ja mūsu organizācijas, politiķi un prese darīs iespējamo, latvieši ar sirdi un dvēseli būs arī viņiem.

Pasīviem, apātiskiem un ticību zaudējušiem radīsies jauns spēks un ticība, kas vairos aktīvo cīņītāju rindas un rezultātā spēks panākumus cīņā pret komūnismu!

Dabiski, ka šis uzdevums nebūs viegls un prasīs daudz darba no organizācijām, bet nav jāaizmirst, ka te ir jautājums par mūsu tautas būt vai nebūt.

Domāju, ka šis upuris, dažas dienas un daži dolari, ko izdosim šim gadījumam, ir bezgala mazs pret tiem upuriem un ciešanām, ko mūsu tauta pašreiz pārdzīvo. Atcerēsimies tikai tās negulētās, baiļu pilnās bēgļu gaitās pavadītās naktis un dienas frontes ierakumu dubļos un sniegos! Kad visu to atcerēsimies, tad šīs dažas dienas, ko ziedosim cīņai par Latviju, liksies pavisam mazs upuris mūsu pārpilnā, ērtā dzīvē.

Neaizmirsīsim arī to, ka nākošajā gadā novembrī notiks prezidenta vēlēšanas ASV, un šinī sakarā mūsu demonstrācijai būtu vēl jo lielāka nozīme, jo katra partija vēlēsies iegūt arī mūsu atbalstu.

Ja izrādīsies, ka negribam šo uzdevumu veikt un ziedot mazu daļu no sava laika un līdzekļiem cīņai par savu tautu, tad nav vērts, ka mēs sevi par latviešiem dēvējam; tad nav vērts mums kopā nākt un skaistus patriotiskus vārdus teikt. Tā būtu tikai liekulība. Ja mēs šo uzdevumu nevaram veikt, tad esam šo trimdas dzīvi pelnījuši, un tad Dievs ir pareizi darījis, mūs izklīdinādams pa plašo pasauli, jo tad mēs [illegible], ka neesam savas tautas un Latvijas vērti!

Griežos pie visiem latviešiem Kanadā un ASV ar lūgumu šo lietu atbalstīt! Griezieties pie mūsu organizāciju pārstāvjiem, rakstiet laikrakstiem vēstules, atbalstot šo domu, lai tie, kas domā, ka tikai ar maigu politiku, dažu rezolūciju iesniegšanu mēs kaut ko varēsim panākt, redzētu, ka latvieši prasa aktīvu cīņu.

Lai turpmākos mēnešos mūsu sauklis būtu: „Redzēsimies Ņujorkā nākošajā gadā lielās demonstrācijās par Baltijas tautu brīvību!"

Ojārs Ieviņš, Hamiltonā.

KULTŪRAS APMAIŅA

Cik patīkami lasīt šos vārdus! Cik jauki tie skan! Ko gan cilvēks labāku var vēlēties, kā iepazīties ar visu to, ko rada un ražo kultūrālā pasaulē? Ar to visas tautas, kas piedalās šai apmaiņā, savstarpēji saistās un veicina cilvēces augšupeju, kā arī cita citai tuvinās, rūpējoties par saprašanos un mieru. Gribētos izsaukties — „Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts!"

Diemžēl, iedziļinoties tagadējās tautu attiecībās, šis prieks izgaist. Modernie rietumnieki ir uzķērušies uz austrumnieku ierosināto kultūras apmaiņu, nevēlēdamies reiz par visām reizēm [illegible] kultūrai tautu masām atvērsies austrumu zemju robežas.

Kamēr komūnistu mērķis ir pakļaut savai varai visas kultūrālās valstis, tas nevar notikt, jo personiskā un visas citas brīvības ir galvenais šķērslis šī mērķa sasniegšanai, jeb tādas iekārtas reālizēšanai, kur visam jānotiek pēc viena šablona, kur visu ierosina un noteic vadītāja klika ar diktatoru priekšgalā, bet ne valsts iedzīvotāju brīvā iniciātīva; tās tur nav un nevar būt.

Tāpēc ikvienā rietumnieku valstī, pakļaujoties komūnistiem, jāizbeidzas viņu ideāliem un dzīves veidam. Tātad skaidrs, ka komūnistu un demokratu pasaules uzskati nekad nevar koeksistēt bez viena vai otra iznīcināšanas — vienam no tiem jānozūd no zemes virsmas. To marksisti sen jau ir deklarējuši un allaž solās cīnīties par to. Atceroties šo komūnistu un citu marksistu deklarāciju, būtu gan reiz jāatzīst, ka koeksistence ir tikai viņu nolūku maskēšana un pretinieku iemidzināšana.

Kam šī patiesība nav skaidra, tam vai viņa pēcnācējiem kādreiz būs jāiepazīstas ar komūnisma paradīzi. Ja kāds tajā gribēs aizstāvēt brīvības ideālus, tam jārēķinās ar nokļūšanu koncentrācijas nometnēs vai pat jāšķiras no šīs pasaules, nemaz nerunājot par uzņēmumiem un iekrātām naudas summām — to visu nacionālizēs jeb paņems komūnistiskā valsts vara.

Par šo patiesību jābūt skaidrībā ikvienam rietumniekam, īpaši tiem, kas kultūras apmaiņu austrumu un rietumu starpā uzskata par pozitīvu faktoru nākotnes izredzēs. Tā komūnistiem nepieciešama, lai rietumu kultūras sasniegumus izmantotu savu poziciju stiprināšanai un mērķu sasniegšanai; citiem vārdiem — rietumu brīvo tautu pakļaušanai savai varai ar pašu šo tautu palīdzību Tas izriet no kultūras apmaiņas norises — no rietumu puses tajā var piedalīties kā valdības, tā katrs pilsonis ar savām idejām un materiālajām vērtībām; turpretim austrumu zemju iedzīvotāji tajā nevar piedalīties, bet tikai valdības, izvedot un ievedot kā materiālās, tā arī garīgās vērtības. Komūnistu varas vīriem vienalga, kādā kultūras nozarē viņi var sadarboties ar kapitālistiskām valstīm, jo noteikšana, kontrole un uzraudzība ir viņu pārziņā — bez viņu ziņas nekas nevar notikt. Nomanījuši asāk redzīgo rietumu politiķu piesardzību valsts dzīves vadībā un starptautiskajās attieksmēs, austrumu dzīves vadītāji ierosināja kultūras apmaiņu, kurā, kā jau minēts, var piedalīties visi rietumu valstu pilsoņi. Izvēršot savu aktīvitāti šai apmaiņā, tās ierosinātāji cer panākt labākus rezultātus demokratijas pilsoņu iemidzināšanā un savu cīņas līdzekļu stiprināšanā. Un tiešām viņu taktika attaisnojas — rietumu zemju pilsoņi arvienu lielākā skaitā sāk sadarboties ar austrumu zemēm, tikai maz saņem no tām pretim, un viņu iedzīvotāju rokās nonāk pavisam maz ievesto vērtību — tās sijā un vērtē viņu valdības, neļaujot saviem iedzīvotājiem iepazīties ar importēto rietumu kultūru; to izmanto valdības.

Demokratiju pilsoņi paši rok kapu savai brīvībai un politiskajai neatkarībai, neraugoties uz to, ka tālredzīgākie marksisti savā laikā to ir paredzējuši. Kultūras apmaiņa, paplašinoties un padziļinoties, dos komūnistiem cerēto — brīvās demokratijas iesoļos komūnisma valstībā.

Ps.

VĀJĀS PROTESTA BALSIS PADOMJU LITERĀTŪRĀ

„DISSONANT VOICES IN SOVIET LITERATURE", P. Blake un M. Mayward izlase, 308 l. p., $ 7,50. Random House izdevums.

Lielākā un ievērojamākā daļa krievu moderno rakstnieku pēc tam, kad Padomju Savienībā varu sagrāba komūnistu partija, bija devušies emigrācijā, un tanī laikā (1933. g.) arī krievu trimdas rakstnieks Ivans Buņins saņēma Nobeļa prēmiju, kas bija īsts pliķis padomju oficiāli atzītiem rakstniekiem, kas padomju varas 16 gadu pastāvēšanas laikā nebija varējuši radīt neko tādu, kas būtu apbalvošanas cienīgs . . . Pārējie rakstnieki, kuru starpā bija krietni daudz tādu, kas nebija krievu izcelsmes, raudzīja pielaikoties padomju režīma prasībām un rakstīt Maksima Gorkija (viņš kādu laiku bija Staļina „literātūras padomnieks") propagandētā „sociālistiskā reālisma" virzienā. Patiesībā šo virzienu pareizāki būtu bijis apzīmēt par sociālo romantismu", jo tas prasīja, lai dzīvi netēlo tādu, kāda tā patiesībā bija, bet gan tādu, kādu partija to vēlētos redzēt . . . Vairāki dzejnieki, kas savā laikā bija jūsmojuši par revolūciju, drīz vien jutās vīlušies, un daži pat beidza dzīvi pašnāvībā, nevarēdami paciest smago slogu, ko tiem uzlika „literātūras komisāri" . . . Dažus neapmierināto rakstnieku darbus, it īpaši padomju režīma dažādu politisko „atkušņu brīžos", izdevās legāli publicēt padomju apgādos. No šiem darbiem tad, izņemot tikai oficiāli nepublicētos, veidojās šīs izlases saturs, kurā ietelp pavisam 19 autoru darbi, sākot ar Pasternaku un beidzot ar Jevtušenko.

AKL

CENZŪRAI MASKAVĀ NAV KO CENZĒT

KAGANOVIČS MIRIS, BULGAŅINS TRIEKAS ĶERTS UN ATRODAS PILNĪGĀ IZOLĀCIJĀ; STAĻINS VĒL VIENMĒR POPULĀRS GRŪZIJĀ; ĀRZEMJU ŽURNĀLISTI MASKAVĀ NEVAR UZZINĀT NEKĀ CITA, KĀ TO KAS PADOMJU LAIKRAKSTOS; CENZŪRAS ĀRZEMJU ŽURNĀLISTU ZIŅOJUMIEM VAIRS NAV, BET NAV ARĪ KO CENZĒT.

Ilggadīgais amerikāņu laikrakstu korespondents Maskavā Izāks Levins atkal kādu mēnesi pavadījis Pad. Savienībā. Viņš apceļojis Pad. Savienību kā vienkāršs tūrists. Būtu viņš ceļojis kā korespondents, nebūtu uzzinājis nekā. Viņš pārbaudījis jau agrāk dzirdēto, ka Kaganovičs pag. gada decembrī miris.

Savā dzīvoklī Lužņikos dzīvojot pēdējās dienas vai mēnešus nežēlastībā kritušais maršals Bulgaņins. Viņu jau otrreiz ķērusi trieka. Neviens pie viņa neejot, neviens laikraksts par viņa slimību nekā neminot. Ja kāds arī mēģinātu viņu apmeklēt, netiktu pielaists.

Tiflisā būdams, Levins uzzinājis, ka Staļina statuja pilsētas parkā vēl stāvējusi neskarta līdz Chruščeva un Kastro apmeklējumam pag. vasarā. Tikai īsi pirms viņu ierašanās statuja noņemta. Palicis pjedestāls ar uzrakstu krievu, gruzīnu un armeņu valodā. Krievu tekstā burts „S" izkalts un palicis tikai „talins". Kāds gruzīns Levinam teicis: „Mūsu sirdīs viņš dzīvo joprojām." 120 ārzemju korespondenti, kas uzturoties Maskavā, esot īstenībā izolēti no visa, kas patiesi notiek padomju dzīvē. Viņi varot satikties tikai savā starpā un ar ārzemju diplomātiem vai oficiālām valdības personām noteiktos gadījumos.

Savu informāciju viņi smeļoties no padomju preses vai ko sadzirdot ārzemju sūtniecībās, kas tāpat izolētas.

Levins pie sava paziņas, kāda itaļu laikrakstu ziņotāja, redzējis, ka visus apmeklētājus nepārtraukti novēro divi cilvēki. Viņi nekā nejautājot, tikai vērojot, kas pie itaļa ieiet un iziet. Tas pats ar citiem. „Ārzemju korespondenti varētu ar tādiem pašiem panākumiem dzīvot savās mājās, vai Pad. Savienības tuvumā, klausīties radio un saņemt padomju laikrakstus. t. i. uzzināt to pašu nesalīdzināmi ērtākos apstākļos," teicis Levins.

Uz jautājumu par to, kā cenzūras atcelšana atvieglojusi ārzemju korespondentu darbību, Levins atteicis, ka cenzūras gan nav, bet nav arī ziņu, ko vajadzētu cenzēt.

Kas tagad kļuvis citādi nekā agrāk? Daudz kas, tikai ne pašā sistēmā. Staļina nav, bet staļinisms būtībā pastāv.

A. P. „L. A."

Kāda spiega karjēra

II

Rīgā Hamanis darbojās ar Jugāna vārdu, tūliņ dabūja dzīvokli un nodzīvoja tur trīs gadus. Tā kā viņš tekoši runā latviski, tad darbošanās Rīgā viņam nesagādāja nekādas grūtības. Rīgā viņu sagatavoja ārējam dienestam. Viņš bieži brauca uz Ventspili, kur centās nodibināt sakarus ar ārzemju jūrniekiem. Viņš deva tiem vēstules un lūdza tās nodot pastam brīvajā pasaulē. Šīs vēstules bija adresētas Amerikas, Anglijas un Zviedrijas izlūkošanas dienestam. Katrā vēstulē bija Hamaņa fotografija. Viņš ierosināja, lai sūta ārvalstu aģentus uz Latviju un Igauniju. Abās valstīs esot stipra pretkomūnistiska kustība, un ārvalstu aģentiem tur būšot plašs darba lauks. Hamanis bija izstrādājis savu plānu. Viņš lūdza, lai atsūta aģentu, kas pēc izskata būtu līdzīgs viņam. Aģents varētu ierasties kā jūrnieks Ventspilī, kur satiktos ar Hamani. Hamanis nodotu tam visu vajadzīgo informāciju un tas paliktu Latvijā ar Jugāna vārdu. Hamanis, turpretim, pārģērbies atbraucēja drēbēs, ar kuģi izbrauktu uz ārzemēm.

Ar ārzemju jūrnieku starpniecību Hamanis izsūtīja 12 vēstules, un visas tās sasniedza to iestādi, kam tās bija adresētas. Tomēr Hamanis velti gaidīja atbildes, jo viņa plānu uzskatīja par šaubīgu. Čeka jau sāka nervozēt, jo plāns draudēja izjukt. Tad Hamanis izmēģināja vēl vienu triku. Tanī laikā Rīgā ieradās no Zviedrijas kāds ievērojams diriģents. Hamanis to uzmeklēja un lūdza aizvest viņa vēstuli kādam viņa radiniekam Zviedrijā. Šinī vēstulē Hamanis lūdza savu radinieku stāties sakaros ar Zviedrijas pretizlūkošanas dienestu, lai tas palīdz viņam nokļūt brīvajā pasaulē. Arī šī vēstule sasniedza adresātu, bet palika bez atbildes.

Tad Hamani izsauca uz Ļeņingradu. No turienes Hamanis vēlreiz izmēģināja to pašu paņēmienu — ar vācu jūrnieka palīdzību nosūtīja vēstuli ar savu fotografiju Rietumvācijas pretizlūkošanas dienestam. Arī no turienes nepienāca atbilde. Iemesls bija tas, ka pretizlūkošanas iestādes dažādās Rietumeiropas valstīs savā starpā sadarbojas un par Hamani tām bija ienākusi informācija. Bija aizdomīgi arī tas, ka Hamanis tik labi zina attiecīgo iestāžu nosaukumus dažādās valstīs.

1956. g. KGB (čekai) kļuva skaidrs, ka plāns nedarbojas un Hamanim jādodas uz ārzemēm citādā ceļā. Tika izlemts, ka Hamanis dosies uz ārzemēm caur Somiju. Pie Hamaņa, kas tagad bija atkal Rīgā, ieradās čekas aģents Oskars S. (igaunis), kuŗa darba vieta bija Vīpuros (Viborgā), pie Somijas robežas, lai iepazīstinātu Hamani ar izstrādāto plānu. Drīzumā Hamanis saņēma rīkojumu doties uz Ļeņingradu. No turienes viņš ar autobusu devās uz Vīpuriem. Dažas dienas viņš palika pie Oskara S., kas tur strādāja kā preču stacijas inspektors. Tas noorganizēja Hamaņa ceļojumu, tā ka apgādāja viņu ar ēdamo un dzeramo un novietoja to preču vagonā, kas bija piekrauts ar kokmateriāliem nosūtīšanai uz Helsinkiem. Hamanis nebrauca līdz galam, bet izlēca no vagona jau ātrāk un kājām devās uz Helsinkiem. Tur viņš uzmeklēja vietējos igauņus un uzdevās par bēgli. Tie viņam palīdzēja nokļūt Zviedrijā.

Zviedrijā Hamanis vispirms devās pie saviem radiniekiem. Tie viņam ieteica pieteikties policijā, ko tas arī izdarīja. Policija viņu sāka pratināt. Bet Hamanis drīzi saslima ar sirds kaiti un „slimoja" sešus mēnešus. Tas bija atkal čekas aģenta triks, lai vieglāk tiktu cauri pratināšanas procedūrai. Slimu cilvēku, kas tik daudz pārcietis, ierēdņi pažēlo un tik sīki neizprašņā.

Hamanim bija uzdevums stāties sakaros ar rietumzemju pretizlūkošanas dienestu, nodot tam informāciju par pretkomūnistisko kustību Igaunijā un Padomju Savienībā un panākt to, lai viņu nosūta atpakaļ „darbā" uz Padomju Savienību, bet jau kā rietumzemju aģentu. Šādam aģentam, protams, vajadzēs iepriekš izņemt speciālus kursus izpletņu lēkšanā, radiotechnikā u. t. t. Šādos kursos Hamanim droši vien būs izdevība iepazīties ar citiem aģentiem — igauņiem, latviešiem, krieviem. Tomēr šis plāns neizdevās, jo drošības iestādes viņam neuzticējās.

Čeka bija vīlusies Hamanī. Bija iztērēts tik daudz līdzekļu un laika, lai viņu izskolotu, bet panākumu nebija. Tad nolēma uzdot Hamanim pildīt otrās šķiras pienākumus: izsekot igauņu trimdinieku darbību, iekļūt viņu organizācijās, sabotēt viņu darbību un vākt vajadzīgo informāciju. Hamanis tagad vairs nebija padots KGB Baltijas valstu nodaļai Ļeņingradā, bet KGB centram Maskavā. Rīkojumu par Hamaņa sūtīšanu par spiegu rietumvalstīs parakstīja KGB toreizējais priekšnieks čekas ģenerālis Ivans Aļeksandrovičs Serovs (kas savā laikā organizēja deportācijas Baltijas valstīs). Hamanis bija ieskaitīts KGB otrā pārvaldē, kur strādāja 247 aģenti. Viņu uzdevums ir strādāt pret trimdinieku grupām rietumos. Šī pati otrā pārvalde arī sūtīja savu aģentu Stašinski uz Mincheni, lai nogalinātu ukraiņu trimdinieku vadoņus Banderu un Rebetu.

Brīvā pasaulē domā, ka Kremlis neinteresējas par trimdinieku grupām. Tā ir kļūda. Padomju aģenti rūpīgi seko trimdinieku organizāciju darbībai, cenšas tās kompromitēt rietumvalstu valdību un sabiedrības acīs un paralizēt to darbību.

Maskošanās nolūkā padomju aģenti atklātībā uzstājas kā karsti patrioti un nikni pretkomūnisti. Tā rīkojās arī Hamanis. Bieži vien Hamaņa stāsti par viņa ciešanām zem padomju varas izsauca klausītājiem asaras. Hamanis darbojās Zviedrijā no 1956. līdz 1963. g. Viņš studēja Stokholmas universitātē un līdzekļu iegūšanai kaut ko strādāja. Viņš aktīvi piedalījās igauņu sabiedriskā dzīvē, uzņēmās pienākumus, no kuriem citi gribēja tikt vaļā. Viņš pat panāca to, ka viņu ievēlēja igauņu centrālā organizācijā Zviedrijā. Maskava bija apmierināta. Hamanis tai sūtīja prasīto informāciju.

1962. g. Valsts drošības komitejas (KGB) jaunais priekšnieks Vladimirs Jefimovičs Semičastnijs apstiprināja priekšlikumu sūtīt Hamani uz Ameriku, kur tam būtu jāuzņemas galvenā aģenta pienākumi ASV un Kanadas igauņu izspiegošanā. Vajadzēja atrast neuzkrītošu iemeslu, lai pārceltos uz Ameriku. 1962. g. augustā Harvardas universitāte sasauca starptautisku filologu konferenci. Pirms tam Hamanis ieradās Stokholmas igauņu laikraksta redakcijā un stāstīja, ka Harvardas universitāte viņu uzaicinājusi piedalīties konferencē un pēc tam lasīt lekcijas studentiem. Hamanis gribēja, lai par to rakstot avīzē un lai ievietojot arī viņa ģīmetni.

Ceļā uz Ameriku Hamanis apstājās Londonā un Kanadā, lai nodibinātu sakarus ar vietējiem igauņiem. Parasti viņš ieradās pie kāda igauņu sabiedriska darbinieka un stāstīja tam, ka Igaunijas sūtnis vai kāds viņa draugs esot iedevis tam šī darbinieka adresi. Īsā laikā viņš apmeklēja daudzus igauņus un ievāca vajadzīgo informāciju.

Kad Hamanis ieradās konferencē, tad bija jau noskaidrots, ka Harvardas universitāte nekādu uzaicinājumu viņam nav nodevusi un par viņu nekā nezina. Par to dabūja zināt vietējie igauņi un izturējās pret viņu noraidoši. ASV drošības iestādes ieteica Hamanim atstāt ASV, ko tas arī izdarīja lielā steigā.

Kad Hamanis atgriezās Zviedrijā, arī tur bija radušās pret viņu aizdomas. Viņa paziņas brīnījās, kur „nabaga students" ņem naudas plašai dzīvei, uzdzīvei un pastāvīgiem ceļojumiem uz citām zemēm. Viņš brauca uz pasaules izstādi Briselē 1958. g., uz olimpiādi Romā 1960. g. un vairākas reizes uz Visbādeni, Vācijā. Visur tur viņš satapās ar čekas aģentiem.

Kad pienāca ziņa, ka Hamanis bija spiests atstāt Ameriku, Maskavai kļuva skaidrs, ka viņa loma brīvajā pasaulē ir izspēlēta. KGB pavēlēja Hamanim atgriezties Pad. Savienībā. 1963. g. maijā Hamanis, nevienam nekā neteicis, atstāja Zviedriju un ieradās Helsinkos. Tur viņš nofotografējās trīs reizes. Uz šīm fotografijām viņš redzams galīgi piedzēries. Acīm redzot, Hamanis gribēja radīt baumas it kā viņš būtu aizvests ar varu. Stokholmā tanī laikā izplatījās baumas, ka viņš izdarījis pašnāvību.

17. oktobrī „Izvestijā" parādījās viņa raksts, kurā tas apsūdz rietumvalstu slepeno dienestu, kas esot mēģinājis viņu iesaistīt spiegošanā pret Padomju Savienību.

Ar to lieta vēl nav izbeigusies. Divi zviedru korespondenti Maskavā („Dagens Nyheter" un „Svenska Dagbladet" pārstāvji) mēģināja sameklēt Hamani, bet padomju iestādēs vienmēr saņēmuši izvairīgas atbildes. Tad tie nolēma doties uz Tallinu, lai uzmeklētu Hamani. Pēc ilgas gaidīšanas tie saņēma no ārlietu ministrijas atļauju doties uz Tallinu. Atļauja izsniegta uz piecām dienām, ieskaitot ceļā pavadīto laiku. Kad tie ieradās Tallinā, tiem paskaidrots, ka Hamanis esot devies „zinātniskā ceļojumā", bet neviens nevarēja pateikt, uz kurieni. Neko nesasnieguši abi korespondenti devās atpakaļ uz Maskavu. Bet tur viņus gaidīja pārsteigums. Ārlietu ministrijas pārstāvis ierosināja, vai kungi negribētu ar nākošo vilcienu doties atpakaļ uz Tallinu, lai tiktos ar Hamani. Tikai Hamanis nevēloties tikties ar „Svenska Dagbladet" korespondentu, bet būtu ar mieru runāt ar „Dagens Nyheter" korespondentu Bringertu. Tas arī devās otrreiz uz Tallinu. Tur bija ieradies arī zviedru komūnistu avīzes „Ny Dag" korespondents.

Saruna ar Hamani notika igauņu komūnistu avīzes „Rahva Haal" telpās. Bez diviem zviedru žurnālistiem klāt bija arī vietējās avīzes un Tallinas radio pārstāvji. Hamanis iesāka ar uzbrukumu emigrantu organizācijām.

(Nobeigums 8. lpp.)

Velta Toma

TREJKRĀSU SAULES ROTĀŠANĀS, NE BURVJU MĀKSLA

AINAS KRAUJIETES PIRMĀ DZEJU GRĀMATA ES ESMU VASARA, UPESKALNA APGĀDS, 1963. GADĀ

Motto: Jaunie, 94. l. p.

„Reizēm tā liekas —
kā no pirts tīri, kā no tādas kā
veclaiku klētiņas
ar krāsu podiem kā ķipjiem
pilniem, ar paleti,
kāda meistaram katram,
kas pārvalda otu,
daži no dzejniekiem mūsu
iznākuši
rūsu
no jēdzieniem, vārdiem,
jūtām atkasot,
visu pārkrāsot grasās,
pēc tēliem
gadusimteņos nodeldētiem
jaunus lai dotu —
šodienai piemērotus."

Skaņu mākslas pasaulē būsim dzirdējuši terminu: mūzikālā dzirde, kas apzīmē precīzu skaņu uztveršanas spēju. Dzejnieci, kas pārvalda savā mākslā būtisko: vārdu, tekstā un aiztekstā (saka arī: zemtekstā), gribu apzīmēt kā tādu, kam ir valodas dzirde. Ainas Kraujietes dzeja, pirmā, bet nobriedušas dzejnieces grāmatā, ir techniski spoža, bez kādas tīšas zadināšanās ar abstrakcijām, un iezīmējas ar konvencijas atmetušu tēlu konkrētību, izteikdamās atbrīvotā pantā, kas liek nomanīt klasiskā pantmēra skolu.

Dzejoļi visu deviņu viļņu pakāpē, visvairāk gan pēdējo; kaut gan arī pirmie, ikviens aiz skaņas un ritma kaskādēm atstāj domu, grezna skaistuma mīlētu ideju. Bet galvenais, ka ikvienā no Es esmu vasara — autores dzejoļiem ir dzeja pati, ne vārdu virknējums vien, ne plāns cukurūdens, bet kameņu medus lāse. Gudrināta skolās un grāmatās, šodienā ar abi kājām stalti stāvēdama, Aina Kraujiete savās asinīs auklē Latvijas zemi, tamlab viņas vitalitāte apgarota un viņas prātam ir sirds.

Un tomēr netrūkst tādu lasītāju, kas pēc „labprātīgiem mantas klaušu gadiem" svešatnē, pirmo reiz kopš skolas beigšanas, atšķirs dzeju grāmatu un iesauksies: es nekā nesaprotu, tie jaunie ir traki! Tādu lasītāju lūgsim izlasīt motto, šī raksta sākumā, pēc tam sev pašam godīgi pavaicāt: kamdēļ man neienāk prātā, ka nevis jaunie ir traki, bet pats esmu atpalicis aiz laikmeta un dzejas? Kamdēļ man neienāk prātā, ka jaunībā es dzeju pārdzīvoju, bet nule grasos analizēt?

Tamlab, mēs uzliksim saules acenes un atkal pievērsīsimies jaunajai grāmatai Es esmu vasara. Kamdēļ saules acenes? Gaišmatainā dzejniece — dāma (nesmīniet par apzīmējumu — dāma, sen, brīvajā Latvijā, Daugavas mēnešrakstā, Pēteris Ērmanis, apdzejodams, tā dēvēja arī lielo Strēlerti) visbiežāk redzama saules acenēs un galzas nokrāsas tērpā. Kas liek dzejniecei slēpties aiz saules acenēm: kautrība, nepieciešamība būt noslēgtai un meditēt, vai bailes no pārlieku pašas uzburto epitētu spožumā, ritma v a r a v ī k š ņ a i n ā vizuļošanā? Mums, lasītājiem, saules aceņu vajaga, jo tā ir spoža dzeja, stilā un saturā, kaut vai lapojot nodaļu Es esmu vasara, kur vienā elpas atņēmienā izteikts visu dzejolis, piem. Kapos:

Es esmu vasara —
aizmirsto kapsvētu kapos
ik vēja nobraucīto smilšu kopu
lieku dziedēt un papardēm par
kāzu gultu sapost,
virs kuras kamenēm sanēt
dziesmu, dienvidus bulā
kas skanētu
saldāk par visas pasaules katedrāļu ērģeļu dvēseli.

Ik dzejolis šai Latvijas vasaras trejdeviņem ziedem tvanīgā nodaļā ir vārdu, krāsu, skaņu, ožas un dzirdes aizgūtnēm tverts, un virtuozi gleznots vārdos. Cits raksturīgs vienas elpas dzejolis ir Melnā mozaika:

Kā divpadsmit pūķu
melnajām drānām piepūstām
vējā
grūdienā spējā
pār kaņa nesagrauto tiltu
joprojām ko sargā
sastingusī kā spēju zaldāti
izlieti alvā
visi svētie apustuļi bez galvām
aizplīvo gar pašam margām
kādas siltas
vasaras pēcpusdienas
izbraucienā
uz divriteņiem divpadsmit
mūķeņu.

Katrs pants nav tikai šķietama pērļainu rindu kaskāde, dzejoli Gada tirgū, dzejniece met žilbinošu atziņas salto:

Dzīve
viss griežas, klaigā un kustas
ap karuseli, leijerkasti,
spoguļiem liektiem
zem Lielās Piektās
krusta.

Visu grāmatu, nodaļu pa nodaļai gribētos citēt, sākot no Vilku vālēm, kur „simts putnu manās krūtīs" apbur ar zaigojošām dziesmām; turpinot ar nodaļu Es esmu vasara, kur sēklas „par jaunu milzt katrā ābolā un katrā sievā"; tīksminoties ap dzejnieces tur cildināto valodas dzirdi nodaļā Mozaikas, īpaši pantos par dzakarandām, kam saulē ļengani ziedi kā zilas skrandas . . . Nonākot pie nodaļām Zem krusta, un Piemūžām, kur satiekam dzejnieces mīlestību uz glezniecību: Gallis zārkā, Ūtrupe katakombēs, Dzejnieks pie mūžām; Bezrūpju bārā viņa iesoļo no Elles ķēķa, simbola un dzejas skolas, blakus pašas apdziedātiem dzejniekiem no Trīs autoru portreti. Ar prieku jākonstatē, ka Elles ķēķis devis latviešu jaunajai dzejai, reizē un kopā ar Gunāru Saliņu, Linardu Taunu, Jāni Krēsliņu — Ainu Kraujieti, kas valdzina ar izteiksmes oriģinālitāti, spraigo pantu, ritmu eleganci, vārdu izvēles svaigumu, un tomēr — ar latvisku attapību, simboliem, mēra un gaumes izjūtu, gavilējošu līksmi un viedu smīnu. Sākotnējā senāk un šodienējā jaunā pielīgsme šiem dzejniekiem būtiski kopēja, ar personībās izteiktu variāciju.

Grāmata Es esmu vasara pieskaitāma latviešu dzejai kā vērtīgs guvums, dzejas mīļotājiem tā ir skaista dāvana.

Aina Kraujiete

VAROŅU KANTĀTE

Neposiet priekam gultas —
kārtojiet līķu autus!
Daudzus varoņus godināt
šodien
par vēlu lauriem.

Šaļusmu niekotas mutes,
šķēpeļu graizīta miesa —
kapa gulta šaura
daudzu varoņu tiesa.

MĀKSLAS CHRONIKA

Ziemeļblāzmas apgādā Zviedrijā iznācis J. Raiņa kopoto rakstu 14. sējums — dzeja Dagdas romāns. Šinī sējumā ietilpst visas piecas Dagdas romāna skiču burtnīcas: Addio bella, Čūsku vārdi, Uz mājām, Sudrabotā gaisma un Mēness meitiņa. Sākumā autora paskaidrojumi, bet beigās J. Raiņa kopoto rakstu kārtotāja K. Dziļlejas paskaidrojumi. Uz atsevišķām lapām vairāki uzņēmumi. Niklāva Strunkes grafiskais ietērps. Dagdas romāns aptver 382 lappuses.

Apgāds Daugava Zviedrijā izdevis Aleksandra Lasmaņa memuārus — Cerības un vilšanās. Bijušais Rīgas kaŗa apriņķa priekšnieks šinī grāmatā stāsta par laikmetu, kas aptveŗ kā pirmo, tā otro pasaules kaŗu, Latvijas patstāvības laiku un tagadējās trimdas sākumu. Grāmatu grafiski iekārtojis Normunds Hartmanis, un tā aptveŗ 272 lappuses.

Latgaļu izdevniecība Vācijā izdevusi Antona Rupaiņa romānu latgaliešu dialektā — Tauta grib dzeivot. Romānā attēloti pirmie izglītotie Latgales atmodas laika darbinieki. Romāns aptveŗ 564 lappuses.

Ziemeļblāzmas apgāds Zviedrijā izdevis J. Sviestiņa dzejas un prozas sakārtojumu — Ziemassvētki. 124 lappuses biezajā grāmatiņā sakopotas 73 dzejas par sniegu, ziemu un Ziemassvētkiem un astoņi prozas darbi. Gunāra Pāvula vāks un illustrācijas.

Latviešu mākslinieka panākumi

Gleznotājs Juris Soikans uzņemts par biedru vācu architektu un mākslinieku apvienībā Šance un ar diviem darbiem, kā vienīgais ārzemnieks, piedalījās šīs apvienības gadkārtējā izstādē. Soikans ar dažiem darbiem piedalās arī Vestfāles mākslinieku izstādē Minsteres mākslas mūzejā. Decembrī Soikans savus darbus kopā ar vācu māksliniekiem rādīs Klasinga mākslas galerijā. Bez tam Soikana darbi bija redzami Annabergas pilī Vācu—baltiešu apvienības sarīkojumā 23. novembrī.

Pienesums mūsu daiļliterātūrā

TRIMDAS RAKSTNIECĪBA 1962. GADĀ. BIBLIOGRAFIJA UN STATISTIKA. 3. STĀSTS

Grebzde, Irma — Kalni kāpj debesīs. Stāsti un noveles. (Bruklinā) Grāmatu Draugs. 1962. 239 lpp.

Saturs: Kalni kāpj debesīs. Putna dziesma. Agras mīlestība. Rudzu maizes kukulītis. Es nāku atpakaļ. Poķu tēva zirgs. Rūjas jaunkundzes viesis. Brīnišķīgais cilvēks. Mūžīgā piemiņa. Pirmā deja. Kāds vakars. Sava dzīve. Sandra. Atceres. Ciemiņi brauc. Sīkā dvēsele. Vilšanās. Vētra naktī.

Rakstnieces 15. grāmata un to starpā 8. stāstu grāmata.

Gubiņa, Indra — Par sapņiem nemaksā. Noveles. (Bruklinā) Grāmatu Draugs. 1962. 253 lpp.

Saturs: Par sapņiem nemaksā. Dažas lapas no ģimnazistes dienasgrāmatas. Ūdens. Baltais miers. Par gabalu maizes. Tavs prāts lai notiek. Kartupeļi. Rudenīgi. Ciemošanās. Pēdas. Stāsts, lai neaizmigtu. Princis. Līka egle. Gaidītais pavasaris. Tikai cilvēks.

Irbe, Andrejs — Mums nav svētvakaru. Noveles. (Čikāgā) Alfrēda Kalnāja apgāds. 1962. 235 lpp. V. Kajakas vāks un viņetes.

Saturs: Gaisma zālē. Klusie viesuļi. Komentāri smilšu kārbiņai. Tilts pār Šuko. Patiltē. Vilciens atiet nulle piecdesmit piecās. Vecpilsētas teika. Šis ir ātrvilciens. Mums nav svētvakaru. Diena bija karsta, nakts gaiša. Daiga. Skūpstījāmies caur dzelonstieplēm. Peļu ķēniņiene. Bišķrēsliņi. Dubultapgaismojums.

Jau savā pirmajā grāmatā rakstnieks atklāj spilgti savdabīgu seju un ļoti apzinīgi veiktu, pa daļai arī eksperimentālu mākslinieka darbu Viņš apvieno savos stāstos psīcholoģisko padziļinājumu aizapziņas virzienā ar spēcīgu simboliku. Viņam ir spēja padarīt neikdienišķu to, kam viņš pieskaŗas.

Kore, Elga — Jāņu vainags. Stāsti un noveles. (Mineapolē) Tilta apgāds. 1962. 259 lpp.

Saturs: Miljonu Mārcis. Gaisma. Laiva. Debesu kāpnes. Dalīts rieciens. Mēru ezers. Mežēku zintniece. Māte. Baznīckalns. Laipa. Suņi. Augstā dziesma. Kaijas kliedz. Irisa. Ar kreisās rokas elkoni. Pagrieziens. Rozes. Jāņu vainags. Citi ceļi. Satikšanās. Spoku pilsēta.

Rakstniece mirusi 1963. g. 20. februārī Vācijā. Viņas pēdējā grāmata viņai pēc skaita trešā (abas iepriekšējās bija romāni — 1944. un 1956.). E. Kores stāsti valodā un apdarē līdzīgi Grebzdes stāstiem, bet Kore izraugās saviem stāstiem drāmatiskākas un izšķirīgākas situācijas. Grāmatā 21 stāsts, apm. pusei to starpā darbība risinās trimdā.

Ķikure, Erna — Mūsu kaimiņš Stāsti un tēlojumi. (Sidnejā) Salas apgāds. 1962. 145 lpp. 8 autores linogrebumi un vāka zīmējums.

Saturs: Mūsu kaimiņš. Pēteris. Piezīmes (5 tēlojumu virkne). Viesnīciņa Lalaila ielā. Svētdiena nedēļas vidū. Vilšanās. Maliena. Kapu svētki. — J. Sarmas piezīmes par autori.

Rakstniece, kas agrāk ilgus gadus nodevusies grafikai, rāda savā pirmajā stāstu grāmatā mākslinieciskū briedumu un spēku. Viņa vairās no darbības drāmatizēšanas par labu katras situācijas psīcholoģiskajam padziļinājumam .Viņas stāstos un tēlojumos tādēļ valda psīcholoģiskais notikums.

Pērlupe, Lidija — Putns čaulā. Stāsti .Autores mātes izdevumā. 1962. 182 lpp.

Saturs: Zvēru kaste. Cīņa ar milzi. Mazās sievietes. Trakotājs Klāvs. Uzticība. Melizanda.

Rakstniece mirusi 1962. g. 8. augustā. Pēc viņas nāves izdotā grāmata sacerēta ap 1939.—42. g. sagatavota iespiešanai 1944. g., bet pirmo izdevumu piedzīvojusi tikai tagad. Lai gan no grāmatas rašanās pagājuši 20 gadi, tā pārsteidz ar svaigo latvisko valodu un smalko psīcholoģisko skatījumu.

Rasa, Arnolds — Nakts drīz būs pagājusi. Noveles un stāsti. (Linkolnā) Vaidava. 1962. 165 lpp.

Saturs: Nakts. Nakts drīz būs pagājusi. Dzejnieka aiziešana. Pēteris Grieze. Noē. Jēzus un Nikodēms Krusta nesējs. Uz Emmausu.

Veselis Jānis — Blāzmas staigātāji. (Bruklinā) Grāmatu Draugs. 1962. 192 lpp. Edgara Rutka 7 divkrāsu ilustrācijas

Rakstnieks miris 1962. g. 17. maijā. Savā pēdējā grāmatā viņš it kā atvadīdamies skata dzimtās puses ceļus un silus vakara blāzmas zeltījumā Grāmatai piemīt savdabīgs krāšņums, kas nepadodas aprakstīšanai. Šo grāmatu var lasīt ar prieku. Tā apburs katru lasītāju.

Voitkus, Arturs — Spogulis. Humoreskas un feļetoni. Astrīdas Robežgruntnieces zīmējumi. (Mineapolē) Tilta apgāds. 1962. 492 lpp. Ilustr.

Saturs: Mūžīgās vērtības. Divi vien. Atriebība. Trakais. Telefons. Meli. Noslēpums. Lupatlasis. Mākslas darbu izvērtēšana. Cepure. Suns. Ieskaņa. Pilnsapulce. Četri lielie. Dāmu kafija. Šķelšanās. Medībās. Bez kvoruma. Ūnija pret vecāku varmācībām. Sporta makšķernieki. Bazārs. Svētku mielasts. Rotaļas. Telefonītis. Pigbridžas koŗa dibināšana. Lampatāns korista gaitās. Pigī bimbo. Uz dziesmu svētkiem. Pigbridžas dialekts. Tautas nams. Žēlastība iekāro tautas namu. Sēlsmens. Celtniecības veicināšana. Auto pirkšana. Pie vannas istabas durvīm. Mēs ir uz „daiet". Koeksistence. Sapnis. Kažociņš. Invāzija. Atvaļinājumā. Idille ģimenes klēpī. Mākslas darbs. Lietišķa kritika. Raksti zvaigznēs. Pusstunda. Kidnepers Mēbelēta istaba. Suņa barība. Radu būšana. Angļu valoda. Glābējs. Kluss rīts. Cieša vajadzība. Zobs. Slimība Māja. Stratēģija. „Tautu izglābs dziesmu gars". Savedējs. Lampatāna Ziemsvētki. Vecais gads Pigbridžā.

Vitauts Kalve

PADOMJU SAVIENĪBAS CIETUMOS

Jean - Paul Serbet: „Der Mensch im Gefängnis", no franču valodas tulk. L. Ronte, Kiepenheuer & Witsch izdevums, 426 l. p.

Tas ir visai objektīvs kāda franču virsnieka personisko piedzīvojumu stāsts. Autors no 1948. līdz 1958. g. pavadījis Padomju Savienības cietumos, pie kam visilgāk viņš bijis ieslodzīts „slavenajā" Vladimiras pilsētas cietumā, kuŗā savā laikā bijis ģenerālis J. Balodis un vairāki citi latvieši, kā arī pats agrākais padomju valsts drošības ministrs Abakumovs un amerikāņu lidotājs Povers. Vēlāk autors pārvests uz Ķijevu un atkal atpakaļ uz Vladimiru. Tam bijusi arī izdevība vērot, kādu ietekmi atstājusi Staļina nāve, Berija gāšana un Chruščeva atklājumi komūnistu partijas kongresā. Beidzot tikai 1958. g. Padomju Savienība ievēro Francijas prasību un autoru atbrīvo. Autors centies nepārvērst savu grāmatu „par naida darbu", nedz arī par „cīņas ieroci", jo atzinis, ka pārāk daudz laika pagājis, apstākļi vairāk vai mazāk ir grozījušies, un šāds cīņas ierocis būtu jau novecojies. Tomēr šī kareivja „ziņojums pēc atgriešanās no nesekmīgas uzdevuma veikšanas" ir vissatriecošākais ierocis pret komūnistu barbarismu.

AKL

8. turpinājums

Ronalda mierinātāju atbildi dzirdēja arī pārējie, un smieklu šalts, kas tai sekoja, uz brīdi apēda skaļruņa troksni. Ronalds, protams, izdarīja vajadzīgos labojumus mūzikas kastes ārējam apvalkam, bet, viens palicis, ar pūlēm noturējās, sarežģītajam mechanismam neielaidis ar āmuru. Modernās mūzikas izpratēju smiekli bija dziļi ievainojuši Ronalda pašcieņu.

Tāpēc arī, kad Elīna jautāja par dziesmu svētku koncertu, Ronalds jutās kā toreiz, kad tam sapnī Montreālas Forumā hokeja sacīkstes starpbrīdī tiesnesis bija pienācis klāt un pavēlējis iet aizstāt starplaiku ar daiļslidošanas priekšnesumiem. Visi desmit tūkstoši bija skatījušies tieši uz viņu, un Ronalds bija pretojies kājām un rokām, līdz māte bija ienākusi no blakus istabas un viņu pamodinājusi.

— Koncerts? — viņš tāpēc uzmanīgi pārprasīja, — Jūs sakāt: labs?

— Lielisks! — Elīna jūsmoja, — Tikai karstums neizturams! un nekur nekādas atspirdzināšanās iespējas.

Par karstumu un atspirdzinājumiem runāt Ronalds varēja daudz labāk. Tie bija droši ūdeņi.

Viņi tagad bāja blakus un nemanot bija aizslīdējuši garām durvīm, pa kuŗām Ronalds vēl pirms īsa brīža gribēja atgriezties zālē. Bet Elīnas tuvumā un čalošanā iepriekšējais nodoms bija aizmirsies. Elīna vispār bija ļoti patīkama sarunu biedrene. Viņa ar lielu interesi klausījās, kā Ronalds Toronto ieradies no Montreālas, ka Montreāla ir divreiz lielāka par Toronto, ka Ronalds tur pavadījis gandrīz visu mūžu, ka viņam tur neliels, bet ienesīgs uzņēmums, ka viņš dzīvo kopā ar māti un māte vēlas, lai viņš drīzumā apprecētos. Ronalds pašreiz sāka stāstīt, ka viņam izdevies attīstīt jaunu un ļoti labu paņēmienu, kā notīrīt veco krāsu no labojamām mēbelēm, kad viņus pārtrauca zvans, kas klausītājus sauca atpakaļ zālē.

— Par to jums man jāizstāsta nākamajā starpbrīdī! — Elīna mirdzošām acīm lūkojās Ronaldā, — Tas ir tik interesanti!

Ronalds zināja, ka nākamā starpbrīža nebūs. Tas nozīmēja — nebūs arī vairs iespējas parunāties ar Elīnu. Viņš saņēma drosmi un ievilka dziļi elpu:

—Vai jūs — ballē? Jūs tur nebūsit?

—Protams! Protams, mēs būsim! Jūs arī?

Zālē Elīna atvadījās ar smaidu un galvas mājienu. Ronalds redzēja, ka viņa aizspraucās gaŗām kādiem četriem, pieciem klausītājiem un apsēdās blakus Bangas kundzei un tai kaut ko sacīja. Bangas kundze kā izbrīnījusies paskatījās uz gaiteņa pusi, ieraudzīja Ronaldu un pazinusi tam labvēlīgi uzsmaidīja. Ronalds atgriezās pie mātes un Anderiem pacilātā omā.

—Vai Lilitu neredzēji? — māte jautāja.

—Vai nu viņam Lilita prātā, ja pie sāniem tik skaista jaunkundze, — Anderu Marija mēģināja izlikties, ka labvēlīgi joko, bet balsī tomēr bija saklausāms pārmetums.

—Jaunkundze? — māte nekā nebija redzējusi, — Kas par jaunkundzi?

— Nupat jau abi kopā smaidīdami ienāca, — Marijai nekas nebija paslīdējis gaŗām neredzēts, — skaidri kā tāds brūtes pāris!

— Bangas jaunkundze, — Ronalds taisnodamies skaidroja,— Elīna. Tā pati no restorāna. Es viņu gaitenī nejauši satiku.

—Kā tad — nejauši! — Tādām viss notiek nejauši!— Marija smējās. — Aizjoza tev pakaļ kā suns pie saimnieka. Nejauši — he!

—Nejauši gan, tantiņ. Burzmā viens otru nemaz nebijām pamanījuši.

Saruna pārtrūka, jo paaugstinājumā sākās godalgu izdalīšana koŗiem, koristiem un citiem svētku dalībniekiem.

Pēc koncerta līdz ballei bija palicis pavisam maz laika. Patiesībā nemaz, tā ka Anderi un Tailori nosprieda mājās vairs neatgriezties, bet doties tiešā ceļā uz balles telpu.

— Bet Lilita? — Anders rūpējās par meitu, — Vai nebūtu jāsagaida Lilita?

Citā reizē Ronalds Andera rūpes būtu sapratis, bet šoreiz bija citādi.

— Vai nu Lilita neatbrauks? Viņa droši vien kopā ar citiem koristiem — Ronalds mierināja — Labāk brauksim, lai dabūjam ērtāku galdiņu.

— Kur tu tik steidzīgs? — māte dēlu nepazina — Vai nu galdiņa nedabūs! Tas jau pasūtināts. Un ar Lilitu jau tā norunāts.

Mātes nostāja izšķīra — viņi palika pie auto un gaidīja Lilitu. Ronalds ar mātes rīcību bija nemierā, bet atklāti to neizrādīja. Māte jau, galu galā, nevarēja zināt, ka viņam zināmā mērā tāda kā noruna, bet Anderu klātienē visas lietas pārrunāt arī negribējās. Īpaši jau tāpēc vien ne, ka Marija pirmīt par Elīnu izteica tik neglītas aizdomas. Jāsmejas. Elīnai nu jāskrien viņam pakaļ!

Ronalds mēģināja izsvilpot Es meitiņa kā rozīte, bet meldiņš sajuka, un viņš ieslēdza auto radio.

Lilita ieradās priecīgi satraukta. Māte un Anderi bija iesēdušies aizmugures sēdeklī. Vienīgā brīvā vieta bija blakus Ronaldam. Lilita ieslīdinājās sēdeklī, atskatījās pāri plecam aizmugurē sēdošajos un tā kā atvainodamās uzsmaidīja Ronaldam.

— Man žēl, ka jums tik ilgi bija jāgaida, — viņa kārtoja tērpa saktas, — bet drūzma tāda, ka esmu priecīga, ka izkļuvu vēl tik ātri.

—Gan jau, — Ronalds norūca un sāka braukt, — vai nu stunda agrāk vai vēlāk. Nokavēts jau tā vai tā.

Smaids Lilitas acīs izdzisa.

★

Lielajā balles zālē dūca kā Montreālas ostas tirgū sestdienās. Kaut kur pa gabalu Ronalds redzēja Gustavu Staldzi ar kabatas lakatiņu pie mutes, pamanīja Pārslu un vēl dažus Montreālas latviešus, no kāda galdiņa viņam pamāja kāds gluži svešs cilvēks, un tikai vēlāk Ronalds iedomāja, ka tas vecais Audzāns, bet pārējie tūkstoši, kas nepārtrauktā plūsmā steidzās viņam gaŗām, bija sveši kā nākošais gads.

Ronalds steigu nemīlēja, bet šeit likās sanākuši cilvēki, kam bija gan skaisti tērpi un nauda, bet trūka omulībai visnepieciešamākā — laika. Viesmīļi šaudījās starp galdiņiem un cilvēku grupām kā pirmo klašu zēni skolas sarīkojumos deju zālē. Vīrieši sauca un māja, lai kāds no viesmīļiem nāktu pieņemt pasūtinājumu. Dāmas centās rādīties mierīgas un smaidošas, bet aiz ārējās izlīdzinātības un laipnības skaidri bija saskatāma iekšējā neapmierinātība.

Anderi jau laikus — Ronalda mātes lūgti — bija apgādājuši ir ieejas kartes, ir aizrunājuši galdiņu, bet arī viņiem pielipa vispārējā nervozitāte.

— Iet nu, iet. Netūļājas. — Marija jau pie durvīm steidzināja, — Iet ieņemt vietas.

— Gan jau nu, — Alfrēds Anders mierināja, — Kur tev jāskrien? Labāk apskaties, vai neredzi pazīstamus.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

Toronto Sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku tirdziņā. Foto JAK

VAI ATPIRKŠANĀS IR IESPĒJAMA?

Tuvojas gaišie Kristus svētki. Tie visupirms atgādina Dieva bezgalīgo mīlestību un liek atcerēties: cilvēks, lai kas un kāds tu esi, lai kur dzīves vēji tevi ir aiznesuši, tu tomēr neesi aizmirsts, jo blakus tev vienmēr ir mīļš brālis un draugs — Kristus. Šie svētki ir arī tālās laimes zemes — bērnības sveicieni. Tuvojoties svētkiem, sāk skanēt visapkārt tās pašas svētku dziesmu melodijas un mirdzēt adventa laika un svētku svecītes, kas ienesa mājās svētku izjūtu un pārvērta šīs dienas par kādu gaišuma, siltuma, skaidra prieka, laimes un svētuma laiku. Nu viss tas no jauna uzpeld atmiņā, un domas pārceļas šinī tālajā laikā.

Kristus svētki no jauna liek izjust. ka arī citi ir tādi paši svētku gaidītāji, un tāpēc, tieši svētkiem tuvojoties, atmiņā uzpeld visi tie, kas bija ap mums bērnībā, jaunībā, ar kuriem satikāmies dzīves ceļos, bet kas tagad pa visām zemēm izkaisīti, un rokas tver spalvu, lai nosūtītu vismaz sveicienus.

Kristus nāca pie katra no mums, tāpēc Viņa svētki prasa, lai mēs atceramies arī tos, kas tālumā, un vismaz kādu mazu gaišuma stariņu ienestu viņu sirdī un dzīvē. Mūsu vēstules, rindiņas un svētku sveicienu kartītes nu ir tie vēstneši, kas kādu mūsu sirsnīgu izjūtu ienes saņēmēju dzīvē.

Tāpat, svētkiem tuvojoties, mēs uz brīdi apstājamies savā steigā un paskatāmies ap sevi vistuvākajā apkārtnē un gaidā saredzam citus, un sirds, Kristus skubināta, jūt, arī viņus nedrīkstam aizmirst, un arī kal roka sniedzas, lai tos sveicinātu un ienestu viņu dienu ritumā kaut ko no mūsu sirds siltuma un reizē atgādinātu: draugs, mums visiem Kristus ir dzimis.

Tā mēs nonākam pie jautājuma un ne ar ko neaizstājamās svētku kartiņu un sveicienu sūtīšanas. Atmetot šo paražu, mēs būsim Ziemsvētkiem atņēmuši daļu viņu siltuma un gaišuma. Bet nu, jau vairākus gadus, lasām te vienā, te otrā laikrakstā, pat dažu draudžu izdevumos: „kā audzo svētku kartiņu sūtīšanu varētu aizstāt ar attiecīgu „atpirkšanos" par labu viena vai otra nozīmīga mērķa sekmēšanai", sak: attiecīgos līdzekļus un laiku uzdevumu virzīt svētīgāku uzdevumu sasniegšanai. „Atpirkties" no kartīšu sūtīšanas, piebilstot: jūsu vārdus publicēs, un jūsu draugi zinās, (?) ka jūs viņus tāpat sveicināt.

Man personīgi, lasot līdzīgus aicinājumus un skaidrojumus, vienmēr ir kļuvis visai skumji. Manā izpratnē tāda „atpirkšanās" nav attaisnojama, un īstenībā, tā ir neiespējama. Praktiski tā visai bieži izvēršas par ko liekulīgu, par sevis apmānīšanu un visai ērtu un materiāli izdevīgu atraušanos no kāda liela sirds pienākuma un uzdevuma. Esmu lasījis kvitējumus laikrakstos, ka tas un tas „atpērkas" no kartīšu sūtīšanas, iemaksājot tādam un tādam mērķim. Cilvēks ir „noziedojis" dažus dolarus un nu jūtas visai pašapzinīgs, jo it kā ar savu ziedojumu atbalstījis kādu labdarīgu mērķi, atbrīvojoties no tālienes draugu un apkārtnes cilvēku atcerēšanās un arī no atbildēšanas, ja no kādiem saņem kartītes. Tātad ir īstenībā ietaupījušies kādi dolari, un nav bijis jātērē „dārgais" laiks. Domājot par ko līdzīgu, es nevaru atbrīvoties no kādas smeldzes: vai tiešām mēs esam kļuvuši jau tik lieli steigas resp. savu ērtību vairošanas darbu un lietu vergi, ka mums neatliek ne brītiņa laika atcerēties citus kā tālumā, tā tuvējā apkārtnē?

Lai neviens te neatsaucamies uz labdarīgiem un nozīmīgiem mērķiem. Un lai neviens, atsaucoties uz šiem mērķiem, necenšas pierunāt citus atteikties no kāda cita un daudz lielāka un patiesi kristīga svētku laika uzdevuma. Jo pasaulē, dzīvē un trimdas saimē ir daudz vajadzību un uzdevumu, kas veicami un atbalstāmi, un, svētkiem tuvojoties, atceroties, cik daudz mums Dievs ir devis un cik lielu upuri Kristus mūsu labā ir nesis, jūs plašāki atvērsit savu maku šo mērķu labā, tad tas tiešām būs cēls darbs. Draugs, dari tā — ziedo vienam vai otram mērķim speciāli svētku gadījumā, tikai nedari to „atpirkdamies" no lielā uzdevuma ienest citu sirdīs un dzīvē kādu gaišuma brīdi ar personīgu atcerēšanos un draudzīgiem Kristus svētku sveicieniem. Neatsaucieties šinī gadījumā uz citiem mērķiem. Te labi ir atcerēties Mariju, kas ar ļoti dārgu eļļu svaidīja Jēzus kājas.

Nevis „atpērcies", bet, kad esi jau visiem, kā tev šķiet, uzrakstījis, tad padomā, vai tomēr vēl kādu neesi aizmirsis un vai nevari kādiem, sevišķi tādiem, kuri vientuļi vai kuriem maz pazīstamu, aizrakstīt.

Šī kartiņu rakstīšana nav tikai šīs zemes paraža. Arī mūsu dzimtenē, sevišķi agrāk, pirms Pirmā pasaules kara, tā tika plaši piekopta un augsti vērtēta. Nav tā arī tikai pieklājības žests. Tā sagādā visai daudz prieka.

Ja tu arī nezin cik lielas summas ziedosi dažādiem labdarības un kultūras mērķiem, bet aizmirsīsi personīgi iepriecināt atsevišķus dzīvus cilvēkus, tu nebūsi izpratis Kristus svētku būtību un aicinājumu.

A. Skrodelis

DV TORONTO NODAĻA
rīko
EGLĪTES VAKARU
bērniem:
14. decembrī plkst. 3 p.p. — DV namā, 123 Huron ielā. Bērnu eglītes vakaru vadīs Inese Akmens.
Pieaugušiem:
14. decembrī plkst. 8 vak. — turpat ar pašapdāvināšanos, ņemot līdzi dāvanas līdz $ 2,- vērtībā.
DV TORONTO NOD. VALDE.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen.
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Fourier Ave., pie Danforth Ave., Tel: 463-2667

PASKAIDROJUMS

Mūsu laikraksta 7. dec. numura 4. lpp. ievietotā rakstā Diždancis jubilārs autors E. Plūme lūdz ievietot šādu paskaidrojumu:

„Manā ar Krustiēva pseudonīmu redakcijai sniegtā informācijā par Diždanča 15 darba gadu atceres norisi darba steigā esmu pielaidis kļūmi.

Līgavas buķeti $ 30,- vērtībā Diždanča meitenei, kas vismaz vienu gadu dejo Diždancī un aprec latvieti, ziedojis Lotus puķu veikala īpašnieks A. Tiruma kungs.

Mildas Flower Shop visām Diždanča dejotājām dāvājusi ziedu korsāžas.

Ceru, ka pieminētie latviešu saimnieciskie pasākumi — Diždanča atbalstītāji manu kļūmi neņems ļaunā. E. Plūme.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

TORONTO

● 19. Tērvetes skautu vienības un Ziemsvētku eglītes vakars notiks svētdien, 15. decembrī, plkst. 4,30 DV namā, 123 Huron ielā. Svētbrīdi vadīs māc. B. Kokins.

● Kanādas latviešu katoļu apvienības Toronto vienības Rudens balle ar bazāru bija pulcinājusi vairāk kā 150 apmeklētāju. Vienības dalībnieki bija ziedojuši bazāram vērtīgas mantas, un bazārs guva lielu atsaucību. Sarīkojums norisa vienības pr-ka P. Zvidra vadībā, bet dāmas J. Pērkones vadībā rūpējās par garšīgām uzkodām un vadīja loteriju. Sarīkojums ienesa rīkotāju mērķiem labu atlikumu.

● Jaunatnes pulciņš Lāpa 27. decembrī plkst. 7 vakarā rīko draudzības vakaru ar nosaukumu: Šoreiz citā pagrabā.

Sarīkojums notiks Executive Motor Hotel, (King un Bathurst ielu stūrī), The Gallery Room telpās.

Būs priekšnesumi, deja un atspirdzinājumi.

Lāpas vadība aicina sarīkojumā piedalīties visus Toronto jauniešus. Pulciņā patlaban ir apm. 30 aktīvu dalībnieku. Valdē darbojas G. Ozoliņš, K. Zichmanis, E. Ozoliņa un Z. Zichmane.

● Mūsu Darba biržā ienākuši atkal vairāki darba piedāvājumi. Latviešu uzņēmums meklē sekretāri ar zināšanām grāmatvedībā. Turpat darbu var atrast logu aizkaru šuvējas un gludinātājas. Vairākas ģimenes meklē vecmāmiņas pirmskolas un arī skolas vecuma bērnu uzraudzīšanai.

● Toronto Latviešu kreditsabiedrība savā pastāvēšanas laikā uzrādījusi visstraujāko augšanu, kāda jebkad pieredzēta starp pārējām Kanadas kreditsabiedrībām. Skaitliski pieaugums kā apgrozījuma, tā arī biedru skaita ziņā vietējos pasākumus pārsniedz septiņas reizes. Pašreizējais biedru skaits ir 1450, bet bilance pārsniedz — $ 800,000,-. Lai gan kreditsabiedrības darbība ierobežota ar Toronto vai tuvākā apkārtnē dzīvojošiem latviešiem, tomēr starp noguldītājiem ir arī daži latvieši no ASV un pat Eiropas. Tas iespējams likumīgā kārtībā, ja vien attiecīgais noguldītājs uz laiku uzturas Toronto. Tuvojoties gada beigām, ir izdevīgākais laiks (starp 1. un 5. janv.) pārskaitīt naudas ieguldījumus no citām bankām, jo tādā gadījumā kapitāla procenti tiek samaksāti par pilnu laiku kā vienā, tā otrā naudas iestādē.

● TLTA sestdienas ģimnazijas slēgto eglītes vakaru Sv. Andreja baznīcas telpās bija noorganizējuši paši audzēkņi Andas Liberes un Viestura Škobes vadībā. Sarīkojumu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis, kam sekoja uzrunas un tradicionālās apbalvošanas. Šinī mācību pusgadā sekmīgākie audzēkņi no 1. klases bija U. Celmiņš (98,2 proc.) un Lauma Kalniņa (97); 2. kl. Gundega Melli (98) un Ilze Šmite (97); 3. kl. Ruta Kusmane (93) un Vija Zuntaks (90), bet 4. kl. Zenta Ķuse (99) un Anda Libere (95). Bez tam sumināja arī tos ģimnazijas audzēkņus, kas līdz šim nebija nokavējuši nevienu mācību stundu. 1. kl. tādu izrādījās 10, bet 3. un 4. kl. pa vienam.

Caurmēra atzīmes izvērtējot pa klasēm, sekmīgākā izrādījās 4. kl. ar augstu caurmēra atzīmi — 84,7. Tai seko 2. kl. ar 79, 1. kl. ar 77,22 un 3. kl. ar 73,28 proc.

Pēc agrāko gadu parauga 4. kl. audzēkņiem, kuriem nav neviena nepietiekama atzīme, pasniedza abitūrientu žetonus, par kuru nozīmi savā uzrunā pakavējās kl. audz. E. Ezera. Žetonus pasniedza ģimnazijas inspektrise V. Slavieša. Šogad žetonus saņēma visi (13) 4. klases audzēkņi — J. Andrejsons, L. Beikmane, G. Caune, E. Ezera, I. Hanzena, I. Krastiņa, Z. Ķuse, A. Libere, M. Liepa, U. Lote, I. Salnāja, R. Zīriņa un V. Škobe. Ģimnazijā šogad kopīgais audzēkņu skaits ir 71.

Pēc audzēkņu sagatavotiem priekšnesumiem ieradās Ziemsvētku vecītis (H. Miķelsons) un noslēgumā visi audzēkņi piedalījās tautas dejās un rotaļās, ko vadīja skolotājs A. Bāliņš.

R. N.

● Sv. Jāņa draudzes dievnama būves darbi pavirzījušies jau tik tālu uz priekšu, ka pagraba telpās 6. decembrī varēja jau noturēt pirmo padomes sēdi. To ar īsu lūgšanu ievadīja māc. A. Lūsis, bet draudzes priekšnieks Ž. Rūtenbergs uzrunā izteica prieku, ka šis dievnams celts ar pašas draudzes ziedotiem un savāktiem līdzekļiem. Sēdē nolēma izteikt sevišķu pateicību dievnama būvuzņēmējam J. Gobam un darbu vadītājam A. Dobelim par izcilus labi veikto darbu. Pēc arch. Tanņa un J. Konča informācijas daudzos gadījumos dievnama būvei izmantotie materiāli ir augstvērtīgāki nekā būvprojektā paredzēts. Tā piem. mācītāja darba istabai vien ziedotie materiāli pārsniedz $ 300,-.

Padomes sēdē atvēlēja vajadzīgos līdzekļus dievnama solu, altāra un kanceles izgatavošanai, kā arī ērģeļu iegādei.

Draudzes kasieris ziņoja, ka šinī gadā draudzes locekļi apzinīgi kārtojuši savus maksājumus. Nolēma izmaksāt $ 1.000,- Saulaines papildus zemes iegādei, $ 1.500,- mācītāja mājas nomaksai un atmaksāt $ 1.500,- sinodes aizdevumu. Dievnama būvfirmai līdz šim izmaksāti $ 76.862, bet dievnama celšanas fondā šinī gadā ieņemti $ 21.600,-, pie kam ziedojumi vēl joprojām turpina ienākt.

● Dziļā mīlestībā pieminot mirušo Almu Rudlapu, Sv. Jāņa draudzes dievnama ērģeļu iegādei Austra un Arnolds Dzilna ziedojuši $ 100,-. Šinī gadā ērģeļu iegādei vēl ievērojamas summas ziedojuši J. Bolmanis $ 300,-, māc. A. Lūsis $ 200,- A. un E. Vītiņi $ 30,-, draudzes koris $ 25,-, J. Kliķēns $ 20,-, V. Kaļiņš $ 15,-, bet pa 10 dol. V. Černovskis, J. Ezerskis, J. Sudmalis, A. Ābele u. c.

● Sevišķi iepriecināts, ka uz viņa agrākā īpašuma 200 Balmoral ielā paceļas stalts dievnams, ir Dr. D. Vilsons, ziedojot Sv. Jāņa draudzei $ 100,-. Līdzīgu ziedojumu viņš nodevis arī iepriekšējā gadā.

● Toronto Daugavas vanagu pag. nedēļas nogalē rīkotā informācijas pēcpusdienā par savu Latvijas apmeklējumu stāstīja Loves kundze, ilustrējot stāstījumu daudziem gaismas uzņēmumiem.

Sarīkojums bija pulcējis ļoti kuplu apmeklētāju skaitu.

● Toronto universitātes latviešu studentu kopas rīkotais eglītes vakars notiks 20. decembrī, plkst. 8.00 vakarā, 1299 Dundas St. W.

30. decembra rītā kopas dalībnieki izbrauks ziemas sporta nodarbībām uz iecienīto slēpošanas parku — Happy Hills. Braucienam kopīgā autobusā jāpieteicas pie Ilzes Miltiņas (tālr. WA 2-4608).

● Sevišķi labi izdevies Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais Ziemsvētku tirdziņš, ko apmeklēja vairāk kā 1.000 cilvēku. Paredzams ļoti labs atlikums.

● Sv. Jāņa draudzē māc. A. Lūsis kristījis Karenu Brigitu Grasmani, Valdemāra un Arijas meitiņu.

LONDONA

● Svētdien, 22. decembrī, plkst. 2 p. p. Trīsvienības baznīcas apakšējā zālē Londonas un apkārtnes latviešu bērnu eglīte ar bērnu priekšnesumiem. Ziemsvētku vecītis apdāvinās visus bērnus, kas apmeklē latviešu skolu, kā arī pārējos līdz 11 g. vecumam. Pieaugušo pašapdāvināšanās ar dāvanām apm. 50 ¢ vērtībā. Tējas galds.

Piedalīšanās šajā vakarā pret ziedojumiem. Bērniem līdz 11 g. ieeja brīva.

SVĒTKU IESKAŅAI

Jau sesto gadu pēc kārtas koncertu Ziemsvētku ieskaņai rīko Toronto latviešu baptistu draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā. Koncerti līdz šim rīkoti plašajā Walmer Road baptistu dievnamā. Arī šī gada koncerts, kas notiks svētdien, 15. decembrī, pl. 3 pēcpusdienā, paredzēts šajās telpās.

Organizētāji koncertam ik gadus mēģina piešķirt savu īpatnēju nokrāsu, tādējādi dodot iespēju klausītājam vienmēr dzirdēt ne tikai vērtīgo vien, bet arī kaut ko jaunu. Šogad jaunumi būs gan vairāki latviešu va- valodā līdz šim neatskaņoti darbi, gan arī jaunu talantu līdzdalība programmā.

Bez rīkotājiem, t. i. baptistu draudzes koŗa, koncertā piedalās: Pēteris Geistauts — baritons, Anita Grigale — ērģeles, Imants Ramiņš — vijole, Valdis Salna — vijole un Murray Charters — čello. Pazīstamākais no viņiem ir P. Geistauts, kuŗa popularitāte pēdējā laikā stipri pieaugusi arī Sav. Valstīs. Vairākos latviešu centros (Čikāgā, Bukskauntijā) viņš jau koncertējis, bet citur plāno doties tuvākos mēnešos (Filadelfijā, Bostonā). Arī Anita Grigale un Imants Ramiņš jau paspējuši nodibināt labu vārdu Toronto jauno mūziķu saimē. Abi apmeklē Toronto konservātoriju un piedalās mūzikālā dzīvē. A. Grigale parallēli studijām izpilda ērģelnieces pienākumus divās draudzēs.

Programmā kā galvenie skaņdarbi minami Bacha laika biedra D. Bukstehudes (17. g. simt.) divas kantātes — korim, divām vijolēm, čellam un ērģelēm. Abi darbi tiek iestudēti ar atdzejotiem tekstiem un latviešu koncertā tos dzirdēsim pirmoreiz. Programmā uzņemti arī vairāki citi reti atskaņoti instrumentāli un vokāli darbi.

Nav iespējams šīs rindas nobeigt īpaši nepieminot baptistu draudzes koŗa diriģentu un koncerta dvēseli komp. Arvīdu Purvu. Liekas, nav nemaz tik tālu laiks, kad viņš plašākai latviešu saimei svešs un nepazīstams, sāka diriģenta gaitas nelielajā Toronto latviešu bapt. draudzes korī. Turpretim šodien mēs redzam viņu ne vien divu koŗu priekšgalā, bet reizē enerģiski darbojamies arī Toronto latviešu koncertapvienībā un citās organizācijās, bez kuŗām latviešu mūzikālā dzīve nav iedomājama. Viņš aicināts par virsdiriģentu visās pēdējo gadu latv. bapt. dziesmu dienās, kā arī šovasar notikušajos vispārējos dziesmu svētkos Klīvlendā. Komp. A. Purva līdzšinējie panākumi un lielā enerģija darbā ir zināma garantija ikvienam pasākumam, kas saistīts ar viņa vārdu. Gaidāmais Ziemsvētku ieskaņas koncerts šinī ziņā nav izņēmums.

J. A.

TLTA ģimnazijas inspektrise V. Slavieša pie svētku eglītes ar vislielāko punktu skaitu ieguvušiem audzēkņiem. No kr.: G. Melli, U. Celmiņš, V. Slavieša, R. Kusmane un Z. Ķuse. Foto JAK

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

15. decembrī — plkst. 3 p. p. Mūzika Ziemsvētku ieskaņai Walmer Road baptistu dievnamā. Piedalās: P. Geistauts, A. Grigale, stīgu Trio un koris.
29. decembrī — plkst. 2.30 Sv. Miķeļa katedrāles zālē Toronto latviešu katoļu bērnu eglītes vakars.
4. janvārī — plkst. 7 vak. Latviešu strēlnieku Ziemsvētku kauju atcere DV namā, 123 Huron ielā.
5. janv. — Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē TLB sestdienas skolas Eglītes vakars.
11. janvārī — Kurzemes Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
11. janvārī — Mariss Vētra lasīs Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.
11. janvārī — TLMM kluba balle Columbus Hall.
18. janvārī — apvienotā vīru koŗa „Viesturs" koncerts un balle lietuviešu bazn. zālē, 1021 College St. W., Toronto.
25. janvārī — plkst. 8 vakarā TLTA Sestdienas ģimn. Draudzīgā aicinājuma atcere Sv. Andreja baznīcas augš. zālē.
31. janvārī — plkst. 8,30 Nakts Latīņu kvartālā jaunajā Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
1. februārī — Preses balle Columbus Hall (Linden - Sherbourne).
8. februārī — Masku balle jaunajā Igauņu namā. DV sarīkojums.
9. februārī — TLB drāmatiskā ansambļa izr. „Uguni" skolai Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.
14. februārī — Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls Columbus Hall.
22. februārī — pl. 7,30 DV teātris Kanadā izrādīs T. Zeltiņa komēdiju „Vīna raugs" Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē.
19. martā — plkst. 8.30 Unitarian bazn. zālē Imants Gleške (vijole) un Lilija Gleške (tautas dz.) T. L. Koncertapv. sarīkojumā.
4. aprīlī — DV teātris Kanadā izrādīs M. Zīverta „Purrpurrū" Jarvis Collegiate.
5. aprīlī — A. Vaivodes garīgs koncerts Sv. Jāņa draudzes sarīkojumā.
11. aprīlī — I Latv. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts — Sv. Andreja baznīcā.
17. aprīlī — M. Kovaļevskas gleznu izstādes atklāšana.
18. aprīlī — Senlatviešu kāzu uzvedums.
26. aprīlī — plkst. 3 p .p. Apvienoto Amerikas latviešu baptistu koŗu 15. Garīgu dziesmu diena Walmer Road baptistu dievnamā.
2. maijā — plkst. 7,30 Parkdale Collegiate zālē vīru koris Daugavieši no Čikāgas (dir. A. Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.
3. maijā — Sv. Andreja bazn. sar. zālē TLB sestdienas skolas — Ģimenes dienas sarīkojums.
9. maijā — prof. Jāņa Mediņa 60 darba gadu un Ludmilas Sepes 25 gadu atceres koncerts.

NIAGARA

25. un 26. jūlijā — 11. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

HAMILTONA

14. decembrī — plkst. 7 Latviešu biedrības namā, 16 Queen St. N., Latviešu strēlnieku groziņu vakars un P. Luksa gleznu izstādes atklāšana. Izstāde atvērta līdz 28. decembrim.
15. decembrī — plkst. 4 p. p. Latviešu baznīcas apakš. telpās Hamiltonas DV eglīte.
1964. g. 8. februārī — plkst. 7,30 HMM kluba balle Rainbow zālē (King - Sandford St.).
15. februārī — Karnevāls Pigbridžā Connaught hoteļa Kristalla zālē. Hamiltonas DV sarīkojums.

SV. KATARĪNES

31. decembrī — tradicionālā Jaungada sag. balle „Beacon Motor Hotelī" (Q. E. lielceļā, pusceļā starp Hamiltonu un Sv. Katarīnēm), vanadžu sarīkojumā.

Mērķi lieli – d

INTERVIJA AR ASV LATVIEŠU

R. BLAUMAŅA „ĻAUNAIS GARS" M

BLAUMAŅA 100 GADU DZIMŠANAS D
PIEMIŅAS IZRĀDE

Dzīve Savienotās Valstīs

DV TORONTO NODAĻA
rīko
EGLĪTES VAKARU
bērniem:
14. decembrī plkst. 3 p.p. — DV namā, 123 Huron ielā. Bērnu eglītes vakaru vadīs Inese Akmens.
Pieaugušiem:
14. decembrī plkst. 8 vak. — turpat ar pašapdāvināšanos, ņemot līdzi dāvanas līdz $ 2,- vērtībā.
DV TORONTO NOD. VALDE.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan
forth Ave, Tel: 463-2667

PASKAIDROJUMS

Mūsu laikraksta 7. dec. numura 4. lpp. ievietotā raksta Diždancis jubilārs autors E. Plūme lūdz ievietot šādu paskaidrojumu:

„Manā ar Krusttēva pseudonīmu redakcijai sniegtā informācijā par Diždanča 15 darba gadu atceres norisi darba steigā esmu pielaidis kļūmi.

Līgavas buķeti $ 30,- vērtībā Diždanča meitenei, kas vismaz vienu gadu dejo Diždancī un aprec latvieti, ziedojis Lotus puķu veikala īpašnieks A. Tiruma kungs.

Mildas Flower Shop visām Diždanča dejotājām dāvājusi ziedu korsāžas.

Ceru, ka pieminētie latviešu saimnieciskie pasākumi — Diždanča atbalstītāji manu kļūmi neņems ļaunā. E. Plūme.

MU KALENDĀRS

4. aprīlī — DV teātris Kanadā izrādīs M. Zīverta „Purpurrū" Jarvis Collegiate.
5. aprīlī — A. Vaivodes garīgs koncerts Sv. Jāņa draudzes sarīkojumā.
11. aprīlī — I Latv. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts — Sv. Andreja baznīcā.
17. aprīlī — M. Kovaļevskas gleznu izstādes atklāšana.
18. aprīlī — Senlatviešu kāzu uzvedums.
26. aprīlī — plkst. 3 p .p. Apvienoto Amerikas latviešu baptistu koŗu 15. Garīgu dziesmu diena Walmer Road baptistu dievnamā.
2. maijā — plkst. 7,30 Parkdale Collegiate zālē vīru koris Daugavieši no Čikāgas (dir. A. Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.
3. maijā — Sv. Andreja bazn. sar. zālē TLB sestdienas skolas — Ģimenes dienas sarīkojums.
9. maijā — prof. Jāņa Mediņa 60 darba gadu un Ludmilas Sepes 25 gadu atceres koncerts.

NIAGARA

25. un 26. jūlijā — 11. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

HAMILTONA

14. decembrī — plkst. 7 Latviešu biedrības namā, 16 Queen St. N., Latviešu strēlnieku groziņu vakars un P. Luksa gleznu izstādes atklāšana. Izstāde atvērta līdz 28. decembrim.
15. decembrī — plkst. 4 p. p. Latviešu baznīcas apakš. telpās Hamiltonas DV eglīte.
1964. g. 8. februārī — plkst. 7,30 HMM kluba balle Rainbow zālē (King - Sandford St.).
15. februārī — Karnevāls Pigbridžā Connaught hoteļa Kristalla zālē. Hamiltonas DV sarīkojums.

SV. KATARĪNES

31. decembrī — tradicionālā Jaungada sag. balle „Beacon Motor Hotelī" (Q. E. lielceļā, pusceļā starp Hamiltonu un Sv. Katarīnēm), vanadžu sarīkojumā.

Mērķi lieli — darba daudz

INTERVIJA AR ASV LATVIEŠU JAUNATNES VADĪTĀJIEM

Nemanot aizritējis gads kopš pagājušā ALJAs kongresa Kalamazū, kad sabiedrības krustugunīs izvirzījās jauns „nezināms lielums" — Ivars Bērziņš. Ja arī viņš par šo laiku nav dabūjis ne kunga jēlumu, ne krunkas pierē, tomēr var gadīties, ka tas paliks atmiņā kā viens no garākiem gadiem viņa dzīvē. Varbūt tāpēc, ka iepriekšējo gadu pieredzē mums bija izveidojies savs ieskats par ALJAu, kas viņam bija jāpārvar; varbūt arī tāpēc, ka viņš biežāk parādījās (lietodams autobusu, vilcienu, propelleru lidmašīnu, strūkleni, automašīnu, bet dažreiz iedams pat kājām) dažādās debess pusēs nekā ALJAs priekšsēžiem tradicionāli parasts, liekas, viņš šīs organizācijas vēsturē būs atstājis savu paliekamu zīmi.

Notvēru viņu aiz rokas ballē brīdī, kad viņš, aceņu stikliem zibot, dziedāja: „Palecies un paskaties . . . "

„Ļoti skaista balle," viņš teica, „sevišķi iepriecina tas, ka šo lielo darbu veikuši paši jaunākie jaunieši."

„Ko varat ieskaitīt ALJAs pagājušā gada panākumos?" iepraSijos.

„Ka biedru skaits dubultojies. Esam sekmīgi izrīkojuši Eiropas ekspedīciju, tiesas sēdi Dziesmu svētkos, pulciņu kursus Detroitā, latviskās dzīvošanas kursus Vašingtonā, draudzības vakarus ar Afrikas zemju studentiem, ALJAs simpoziciju Klīvlendā un sasaukuši valdes sēdes Kalamazū, Čikāgā, Ņujorkā un Kolumbusā, tāpat veikuši priekšdarbus diviem lieliem sarīkojumiem: ALJAs dienām Ņujorkā un lidojumam uz ELJAs nākošo kongresu un Hamburgas Dziesmu svētkiem; kā arī darījuši dažnedažādus sīkākus darbiņus."

„Ko sakāt par mūsu jauniešiem?"

„Pienākuma sajūtu varētu uzlabot. Jauniešiem jāparāda, ka tas, ko visi kopīgi kā latvieši varam darīt, ir vērtīgs darbs, un pie tam tur var atrast daudz dzīves prieka — daudzi to vēl nemaz nezina. Ar mudināšanu, pārmetumiem, nosodīšanu var panākt maz. Jārāda priekšzīme."

„Kas bija visgrūtāk?"

„Nekas nebija viegli. Tomēr varu liecināt, ka šai laikā esmu saticis un iepazinies ar daudziem kā jaunās, tā vecākās paaudzes latviešiem, kuŗus es kā individus ļoti augsti cieniju. Gribētu pateikties par iespēju šādā veidā pakalpot savai tautai. Daudz no tā ieguvu personīgi. Daudz iemācījos, dzirdēju daudzas jaunas idejas. Iesaku katram jaunietim uzņemties kādu sabiedrisku amatu, jo to nenožēlos. Personīgi domāju, ka latviešu jauniešiem vajadzētu arī aktīvi iesaistīties vietējo politisko partiju darbā."

„Turpmākie nodomi?"

„Esmu atstājis novārtā daudzas personiskas lietas, kas tagad jāatgūst. Taču aizejot no priekšsēža amata, nedomāju aiziet no ALJAs. Arī uzpriekšu esmu gatavs pakalpot kā ar darbu, tā līdzekļiem."

☆

Otrs aizejošais, ar ko dabūju parunāties, ir Juris Jauntirāns, kas nokalpojis 7 gadus 6 ALJAs valdēs. Par lielākiem ALJAs sasniegumiem šai laikā viņš ieskata Jaunatnes svētku idejas izveidošanu, pašdarbību un Eiropas ceļojumu paražas uzsākšanu. „Ja tie turpināsies, ir iespējams, ka dažādo patvēruma zemju iespaidā ieaugušās atšķirības jaunieSos pazūd."

„Pats dara, pats taisa kļūdas, un pats no tām mācās. Tas ir vienīgais veids, kā var iemācīties," viņš uzsvēra. Kā negatīvu parādību viņš vērtēja ALJAs pēdējo gadu aizraušanos ar lieliem projektiem, nepievēršot pietiekami daudz vērības iekšējās struktūras izveidošanai, kuŗas pamats, protams, ir vietējie jaunatnes pulciņi. „Šis darbs pamazām sāk atkal iet uz augšu," Jauntirāns teica, „diemžēl, visi cilvēki nav pietiekami apzinīgi." Par aktīvāko ALJAs apgabalu viņš ieskata ASV austrumus.

Runājot par šo kongresu, viņš uzsvēra Dzintara Paegles izdomājuma (par radio kuģi) nozīmību. „Pilnīgi jauns gājiens," viņš teica. „Līdz šim lielāko tiesu esam prasījuši, lai citi mūsu dēļ ko dara. Taču svarīgi pacelt pašiem savu pašapziņu, arī latviešiem Latvijā. Kuģa ideja ir tikai iesākums, no tās var rasties kaut kas pavisam negaidīts." Jāpiezīmē, ka Jauntirāns sevi ieskata par praktiskas dabas inženieri, tāpēc arī viņa ieteikumi par šo ideju vēl jo nozīmīgāki.

☆

Andri Ritumu, jauno ALJAs priekšsēdi, intervēju dienu pirms vēlēšanām; bet tā kā arī nākamā dienā viņš pārstāvēja tās pašas idejas, tad jādomā, ka izteiktās domas nav bijušas ar „kampaņas runas" nozīmi vien. Par svarīgākiem uzdevumiem tuvākā nākotnē Ritums atzīst: ātri veicamu ALJAs inkorporēšanu; ALJAs nostabilizēšanu, paplašinot katru skaitu (katram ierosinājumam meklējams „saimnieks", kas apsolās to īstenot); rūpēšanos par vadītāju nometnes sekmīgu organizēšanu, tāpat Eiropas ekskursiju turpināšanu. Jāturpina politiskā aktivitāte, vairāk sadarbojoties ar LSCS; un jāpaceļ biedru skaits vismaz uz 1200.

Kā viņš visu to domā panākt?

Daži citāti:

„ALJAi nepieciešama administrātīva baze, savādāk tā ir jumta organizācija, kas karājas gaisā, jo daži lēmumi aiziet gan līdz laikrakstam, bet ne līdz biedriem. Valdes locekļiem jāuzliek par morālu pienākumu aktīvi darboties savas pilsētas grupā. Reizi mēnesī nepieciešams informātīvs sūtījums."

„Jāpanāk ciešāka sadarbība arī ar citām organizācijām. Sakari pašreiz nav slikti, bet varētu uzlaboties, piem., ar ALAs sporta biroju."

„Reālāk jāskatās uz jaunatnes pašdarbību: pašreizējie padsmitnieki nav kvalificēti to kompetenti virzīt uz priekšu. Lai darbība būtu mērķtiecīga, vadībā jāpiesaista kāds 25—30 g. v., kam latviskais viedoklis nostiprinājies. ALJA šai ziņā varētu kalpot kā starpniece starp audzēm."

„Ja kādreiz pastāvējušas politiskas diferences paaudžu starpā, tad tagad tās noteikti mazinājušās."

„ALJAi jāveic arī politiskais darbs. Draudzības vakaru rīkošana varbūt nav labākais veids, jo tie notiek reti, bet draugus nerod vienā vakarā. Varbūt efektīvāk darboties, piedaloties studentu organizācijās, savā augstskolā — tā rodas iespējas noorganizēt programmas par Latviju; vieglāk arī sadraudzēties."

„Par radio kuģi: Šis nu ir lielāks un plašāks pasākums kā jebkad agrāk. Tas jāīsteno."

Tā runāja Andris Ritums no Filadelfijas. Novēlēsim viņam līdz nākamā gada novembrim sasniegt visus viņa šeit uzskaitītos mērķus — ieskaitot arī to „lielāko un plašāko, kāds jebkad pacelts." **D. V.**

R. BLAUMAŅA „ĻAUNAIS GARS" MINEAPOLĒ

BLAUMAŅA 100 GADU DZIMŠANAS DIENAS PIEMIŅAS IZRĀDE

Mineapoles — St. Paulas latviešu Jaunatnes teātris Blaumaņa 100 gadu dzimšanas dienas atcerei bija iestudējis viņa 3 cēlienu skatu lugu „Ļaunais gars" režisora Jēkaba Vērenieka vadībā. Lugas pirmizrāde notika Sieviešu kluba (Women's Club) zālē.

Mineapoles —St. Paulas latviešu Jaunatnes teātrim aiz muguras jau krietns darba cēliens, un šī skatuves mākslas mīlētāju kopa gadu tecējumā ir pierādījusi lielu neatlaidību un darba mīlestību, aizvien pievēršoties latviešu teātŗa fundamentālajiem autoriem — Blaumanim, Rainim, Brigaderei. Ir patīkami redzēt arī to, ka šī Jaunatnes teātŗa kopa nodibinājusi ciešas sadarbības saites ar citu paaudžu skatuves entuziastiem. Ka šis kopības gars devis labus rezultātus, to redzējām nupat notikušajā „Ļaunā gara" izrādē. Režisors Jēkabs Vērnieks bija atradis lietpratīgu pieeju, sadalīdams lomas pēc ikviena spējām. Cīruļu saimnieka Jāņa mātes lomā redzējām Olgu Švarcu, kuŗa sniedza viscaur mierīgu, latviskā gara piesātinātu un izlīdzinātu tēlojumu. Cīruļu saimnieku Jāni tēloja Roberts Grudulis, uzrādīdams simpatiskus dotumus. Vienīgi lielākajos dvēseles pārdzīvojuma momentos viņam it kā pietrūka spēka. Annu, viņa sievu tēloja Ilga Perlbacha, savu atbildīgo lomu veikdama labi, gan vēl iztrūkstot tām tipiskajām niansēm, kas piemita saimniecēm pag. gadsimta beigās. Viņu abu dēlēns Janka (Arnis Biķeris no visjaunākās aktieŗu paaudzes) vēl nebija spējis iejusties toreizējo lauku puikas lomā. Viņam jāturpina censties. Cīruļu puiša, saimnieces brāļa Andrieva lomā Vilis Vijums labi parādīja klusu, pagausu kustībās, kautrīgu un iemīlējušos lauku puisi. Saimnieces māsu Līzi ar izteiktu čigānietes iedabu pārliecinoši notēloja Pārsla Štammere. Kalpones Ievas lomā redzējām Daci Bakuzi. Viņas liriskā maigumā, kautrā un brīnišķā sirdsskaidrībā ietvertais Ievas tēls ielīksmoja ikvienu šīs izrādes apmeklētāju. Mantrausi — reizē atbaidīgu un nožēlojamu — tēloja pats režisors Jēkabs Vērenieks, sniegdams jaunajiem labu profesionāla aktieŗa veidota tēla paraugu. Paunu žīdam Ābramam Blaumanis „Ļaunajā garā" piešķiris vienu no izcilākajām lomām. Emīls Rozenbergs, kam režisors to bija uzticējis, maz būs redzējis Blaumaņa žīdus, viņa sniegtais Ābrama tēls apmierināja tikai daļēji. Cīruļu kaimiņa saimnieka Lapsas lomā redzējām Nikolaju Harmsonu. Viņa tēlojums bija pieņemams, bet ārējais tērps drusku par kundzisku. Lapsas dēla Pēteŗa lomā redzējām Jāni Zvaneru, bet šī loma, ar grūti atveidojamo šļupstēšanu, nespēja parādīt Zvanera skatuves dotumus. Otras kaimiņu mājas saimnieku Vilku tēloja Rūdis Apinis, uzrādīdams aktieŗa dotumus. Vilka dēla Jāņa lomā redzējām Andreju Langiņu (no jaunās paaudzes). Viņa sniegtais klusi atturīgais tēls bija simpatisks un pieņemams. Kārlim Šneideram — puisim Cīruļos — tikai statista loma. — Dejotāju, dziedātāju, puišu un meitu pulkā piedalījās: L. Martinsone, M. Pāvula S. Ābola, B. Elerte, M. Kiperte, J. Plēsums, E. Duņens, L. Lisovskis un K. Šneiders.

Skatuves meistars bija Alberts Pakalns, viņa palīgs — Rutkis, apgaismotājs — Alfreds Bērziņš, skaņu meistars — Nikolajs Harmsons, grimētāja — Irēne Rudzīte, suflēze — Marija Bloma, skatuves inspicents — Ervins Liepa, administrātore — Valerija Langiņa.

Izrādes beigās kā režisors, tā tēlotāji saņēma siltus aplausus un daudz krāšņu ziedu. Apmeklētāju bija ap 300, kas nav tik maz, bet tomēr par maz Rudolfa Blaumaņa 100 gadu dzimšanas dienas atceres izrādei Mineapoles un St. Paulas latviešu pagastā, kur dzīvo ap 2000 latviešu.

Edvarts Tūters

ČIKĀGAS IMPRESIJAS

Čikāgas teātris atkal spēlē! Par Zīverta lugas pirmizrādi dzird runājam gandrīz katrā sanāksmē. Kā allaž, viens ir par, cits — pret. Tam tā jābūt, un tas ir labi, jo vienpusīgi nopeltas vai slavētas izrādes ātri iegrimst aizmirstības dūkstīs. Jaunā trupa saņēmusi aicinājumus rādīt savu māku arī kaimiņu pilsētās. „Svarīgākais uzdevums pašiem rūpēties, lai interese neapsīktu. Jārada teātŗa entuziastu puduris, jāsaliedē nelielais tēlotāju pulciņš ciešā vienībā. Jāmeklē jaunas lugas, jādomā par jauniestudējumiem," to rindu rakstītājam saka kopas vadītājs Galējs. Gribu vēl bilst, ka čikāgiešu pienākums ir šo pasākumu atbalstīt visiem spēkiem. Teātris allaž bijis viens no latviešu kultūras dzīves stūŗakmeņiem.

Čikāgas Latviešu biedrības jaunatnes pulciņš kārtējā sanāksmē ievēlēja jaunu valdi 1964. gadam. Par priekšnieku arī turpmāk darbosies Ziedonis Kezbers, pr-ka viet. — Jānis Kupcis, kasiere — Ilze Seržane, sekretāre — Anita Vilciņa, sekr. palīdze — Pārsla Bokalde, biedrzine — Vēsma Valaine, valdes loceklis — Valdis Siliņš.

Sēdē pārrunāta turpmākā darbība un Ziemsvētku sarīkojums. Pēc ALJAs kongresa, kuŗā pirmoreiz piedalījās pulciņa jaunie delegāti, sēdes pieņēmušas oficiālu raksturu, un viss darbs norit pēc darba kārtības noteikumiem. Pulciņa sēdē bija ieradušies 22 jaunieši.

Čikāgas sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku tirdziņš arī šogad pulcināja kreitnu draudzes locekļu un viesu skaitu. Lai gan šogad tirdziņš bija atvērts tikai vienu dienu līdzšinējo divu vietā, draudzes dāmu komiteja domā, ka ienākumu ziņā tas nebūs palicis iepakaļ citu gadu tirdziņiem. Pa sarīkojuma laiku draudzes bērni iepriecināja apmeklētājus ar vokāliem un mūzikāliem priekšnesumiem.

Sv. Ciānas draudzes pr-ks Jānis Eglītis, kuŗu piemeklēja sirdslēkme dēla kāzu laikā pirms dažām nedēļām, ievērojami atlabis, un viņam jau atļauts staigāt, lai gan kādu laiku vēl jāpaliek slimnīcā. Jāņa Eglīša raksti par Sv. Ciānas draudzes darbu vairākkārt parādījušies mūsu laikrakstā, un jācer, ka, rosīgajam darbiniekam atgūstot veselību, tos redzēsim arī turpmāk.

Kādas grāmatas ir populārākās Čikāgā? Trūkst vispusīga pārskata, — grūti pateikt, bet kādā grāmatnīcā joprojām pirmā vietā ir Anšlava Eglīša darbi. Seko Teodora Zeltiņa „Antiņš Amerikā," tad — Valdemāra Kārkliņa grāmatas, E. Aistara „Aiza," Gunša Zariņa „Dvēseļu bojā eja," Jāņa Klīdzēja „Sniegi," Grebzdes „Ielejā sagriezās putenis," Dziļuma „Tornas grāvrači," Sandras Lazdiņas „Sadegušie spārni," Niedras romāni, Kovaļevskas „Gauru gaili," u. c. Atmiņu krājumu vidū populārākā ir A. Bērziņa „Labie gadi," joprojām pērk Silgaiļa „Latviešu leģions," Meklē sen izpārdotās Zentas Mauriņas grāmatas. Lielākais trūkums — nav grāmatu 4-7 gadus veciem— bilžainu pasaku grāmatu. Nav jaunu izdevumu dāvināšanai, bet joprojām te noder „Dzejas un sejas," gaida „Prozas profilus." Iznācis Tautas pasaku un teiku 2. sējums. Ļaudis labprāt pērk un lasa dzejoļu grāmatas, te lieli panākumi ir Krāslavieša dzejoļu krājumam „Kokteilis ar laika degli," labprāt lasa arī Kn. Lesiņa, V. Pelēča, V. Tomas, O. Stumbŗa, Fr. Dziesmas u. c. dzeju. Grāmata ir labākā dāvana svētkos, un tautieši to apzinās. Daži gan iebilst, ka grāmatu cenas sākot pieaugt.

Čikāgas latviešu skolas sarīkojumā izrādīs Irmas Vīksniņas jauno bērnu lugu „Ziemassvētku atmiņu mirdzumā." Jāpiezīmē, ka I. Vīksniņa sarakstījusi vismaz pusduci ludziņu bērniem, visas piemērotas nelielam tēlotāju skaitam.

NEPIECIEŠAMS ARĪ JŪSU ATBALSTS

Latviešu Nacionālā fonda globālais informācijas darbs aizgājušā laika posmā atbalsojies visā pasaulē, sākot no strādnieku darba vietām līdz prezidentu kabinetiem, vēstīdams par komūnisma varas nodarījumiem pie latviešu tautas gara un miesas. Latviešu tautas pārstāvjus ar fonda izdotiem Aizvesto sarakstiem savā laikā pieņēma ASV prezidents H. Trumens un citi valstsvīri.

Pateikdamies par līdzšinējo atsaucību fonda darbam, šoreiz lūdzam atbalstu ap 500 lpp. lielās Rokas grāmatas par Latvijas likteņiem angļu valodā papildizdevumu segšanai. Grāmata atklātībā parādīsies 1964. g. sākumā Imantas apgādā Kopenhāgenā. Neaizmirstiet šo kapitāldarbu un citus Nacionālā fonda veikumus Baltijas jūŗas krastā, ziedojot atbalstītājnaudu $ 3,–, to iemaksājot vai nu tieši Latviešu Nacionālam fondam Stokholmā, vai arī fonda galvenam pārstāvim Fr. Launags, Rd. 4 Box 412, Lancester, Pa., U.S.A.

Nacionālais fonds Stokholmā devis virkni starptautiski atzītu publikāciju: These Names Accuse, A. Šildes The Profits of Slavery, Prof. A. Švābes History of Latvia, Genocyde in the Baltic States, Riga Today, The Lutheran Church of Latvia Behind the Iron Curtain. The Catholic Church of Latvia, M. Gulbja The Checa (NKVD) at Work in Latvia, A. Plensnera A Small Nations Struggle for Freedom, J. Mazulāna Along Lenins Bright Road, M. Zīverta Erz, E. Skalbergas Lettische Lyrik un daudz citu Ar fonda līdzdalību kopīgos baltiešu pasākumos atzīmējami globālie informācijas biļeteni angļu, vācu, spāņu un skandināvu valodās, kā arī filmas par okupētās Latvijas ikdienu

Latviešu nac. fonda valde.

VIETNAMĀ KRITIS LATVIEŠU JAUNEKLIS

Cīņā ar komūnistu partizāniem Dienvidvietnamā 24. novembrī, bumbvedim bojā ejot, kritis ASV gaisa spēku lidotājs, 1.-mās klases leitnants Atis Lielmanis no Elizabetes, N. J. Viņš piederēja pie Elizabetes — Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes.

Sniedzot atbalstu kādai cīņu grupai pret komūnistiem, 160 jūdžu no Saigonas A. Lielmaņa vadītais bumbvedis B-26 saņēmis iznīcinošu trāpījumu, kādēļ apkalpe bijusi spiesta izlēkt ar izpletņiem, kas, zemā lidojuma vai citu iemeslu dēļ, nav atvērušies, kādēļ visa apkalpe gājusi bojā, ieskaitot A. Lielmani.

A. Lielmanis bija 24 gadi vecs, dzimis Rīgā, Latvijā, bēgļu gaitas pavadījis Vācijā, bet 1950. g. 24. nov. ieradies kopā ar vecākiem un māsu Ainu ASV, apmetoties uz dzīvi Kvēkertaunā, Pa., kur arī ar ļoti labām sekmēm beidzis vietējo vidusskolu, bijis aktīvs darbinieks ne tikai skolas sporta un sabiedriskajos pasākumos, bet arī vietējās latviešu draudzes jauniešu pulciņā.

A. Lielmaņa vecāki 1962. g. okt. pārgāja uz Elizabeti, Ņudžersijā un saistījās amerikāņu Sv. Marka ev.-lut. draudzes darbā, bet māsa Aina jau Elizabetē bija pārnākusi gadu iepriekš, apprecoties ar Ilmāru Stiebru, visa ģimene iestājusies latviešu draudzē Elizabetē.

A. Lielmanis kaŗavīra tērpu uzvilcis 1958. gadā, viņa dienesta vieta bijusi Eglinas gaisa spēku baze Floridā, bet uz paša vēlēšanos viņš iedalīts speciālā gaisa spēku vienībā un š. g. 26. jūlijā nosūtīts uz Dienvidvietnamu, no kurienes viņam 5. decembrī bija jāatgriežas savā pamata vienībā ASV, kur A. Lielmanis strādāja kā jauno lidotāju sagatavotājs. Tuvākajā nākotnē bija paredzēts viņu paaugstināt kapteiņa dienesta pakāpē.

A. Lielmanis bija saderinājies ar skolotāju Līgu Grīnbergu no Kvēkertaunas. Saderinātā ir mācības spēks Elizabetes jaunajā koledžā, Pa. Laulības bija paredzētas nāk. gada jūnijā draudzē, kuŗā viņš tika iesvētīts.

Arī kā kaŗavīrs, Atis nepārrauj saites ar latviešu sabiedrību, saviem draugiem un paziņām, un augsti vērtēja savu mātes valodu.

A. Lielmani izvadīs no McKracken sēru nama St. George Ave., Linden, N. J. uz Rahway kapiem (datums vēl nav zināms), izvadīšanā piedalīsies mācītāji H. Kuglers, A. Kiršfelds un A. Reinsons.

Par kritušo dziļi sēro tēvs. māte, vecāmāte (nesen šeit ieradās no Latvijas), māsa Aina ar vīru Ilmāru Stiebri un dēlu Imantu, kā arī saderinātā līgava Līga Grīnberga ar piederīgiem; ļoti skumst draugi un paziņas.

GRAND RAPIDI (MIČ.)

⊙ Pat sīka ziņa, kas parādās laikrakstā, palīdz tautiešiem atrast sen pazudušus draugus un pazīstamus. Tā tas šoreiz bijis ar Kristapu Zīvertu un viņa dzīvesbiedri. Izceļošanas sākuma gados viņi pārcēlušies darbā uz Angliju, vēlāk ieceļojuši Kanadā, un beidzot ieradušies Grand Rapidos. Kr. Zīverts neatzina par vajadzīgu pārcelšanos pieminēt laikrakstā. Šī iemesla dēļ viņu tikai pēc vairākiem mēnešiem atrada jaunības draugs inž. Ed. Šteins. Abiem nu bija priecīga negaidīta tikšanās.

⊙ Dr. A. Karpu, iecienītu lektoru, 1. decembrī bija aicinājusi viesoties Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudze. Pēc kārtējā dievkalpojuma draudzes sabiedriskās telpās Dr. A. Karps referēja par tēmu Baumu nozīme sadzīvē, pastāstot šinī sakarā dažus interesantus piemērus no vēstures, apgaismojot baumu izcelšanās avotus, to kaitīgumu un lielo kāri, ar kādu cilvēki tās uztveŗ. Dāmu komiteja bija rūpējusies par siltām pusdienām, dažāda veida cepumiem, maizītēm u. t. t. Atlikums bija pāri par $ 300,-.

ŅUJORKA

Ņujorkas svētdienas skolu kopējais eglītes sarīkojums svētdien, 15. decembrī, Arlingtonas zālē, Menhetenā. To ievadīs ar svētbrīdi, kam sekos atsevišķo skolu priekšnesumi, pēc tiem — azaids, rotaļas un deja. Būs arī Ziemsvētku vecītis. Ārpusskolas bērni piesakāmi pie skolu pārziņiem vai draudzes namā.

⊙ Par ASV šacha čempiona godu sacentīsies arī latvietis Edmars Mednis, kas kopā ar 11 citiem izlases šachistiem spēles sāks 15. decembrī Ņujorkā, tās noslēgsies 5. janvārī. Uzvarētājam pirmā godalga paredzēta 2000 dolaru, bet visu godalgu kopsumma 6000 dolaru.

VILMINGTONA, DEL.

⊙ Vilmingtonas un apkārtnes Latviešu kopas Ziemsvētku eglītes sarīkojums sestdien, 21. decembrī plkst. 4.30 p. p. New Century Club telpās, Kennett Square, Pa. Programmā: Garīgs akts, koŗa un dāmu ansambļa dziesmas, deklamācijas un skolēnu teātŗa izrāde — Elgas Kores — Krūmiņas „Iedomīgā eglīte". Noslēgumā groziņu vakars. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem sākot ar $ 1.50. Bērniem ieeja brīva.— R. L.

ELIZABETE, N. J.

⊙ Elizabetes — Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 14. dec., plkst. 6.00 vakarā Sv. Marka baznīcā, pēc dievkalpojuma draudzes un bērnu eglītes vakars ar Ziemsvētku vecīša piedalīšanos, bērnu priekšnesumiem un groziņu vakars.

⊙ Draudzes diskusiju vakaru 30. nov. Sv. Marka baznīcas sarīkojumu zālē atklāja māc. A. Kiršfelds, referēja prof. Dr. Egīlons Kāpostiņš par temu: „Gara dzīves mērauklas un latviešu dzīves ziņa." Dr. E. Kāpostiņš vada psīcholoģijas nodaļu Vagnera koledžā Staten Island, N. Y. Referāts bija ļoti interesants, kam sekoja dzīvas pārrunas. Dāmu komitejas pr-ces T. Krūmiņas vadībā bija rūpējušās par kafijas galdu. V. N.

KLĪVLENDA

Klīvlendas Daugavas Vanagiem nav atpūtas. Tāpat tas, laikam, būs citur un vienmēr, jo kaŗavīrs nav pazinis atpūtas ne cīņās, ne dzīvē. Kad pagājušā nedēļā Pateicības dienā pārējie tautieši varēja mierīgi atpūsties, pēc smagā, rūpniecības pavadītā darba, DV jau agri pulcējās savā mītnē, lai to pilnīgi remontētu, pārkrāsotu un izdaiļotu; lai gaišos Ziemsvētkus sagaidītu spožās, patīkamās telpās.

Kad ap pusdienas laiku ierodos mītnē, lai ar Pateicības dienu apsveiktu un redzētu lielos darba darītājus, gandrīz nevienu nevar pazīt: visi kļuvuši melni un maziņi — putekļiem klāti, ar krāsu notraipījušies, nosvīduši. Strādā, galvas nepacēluši, gar griestiem, sienām.

Līdzšinējā skatuve nojaukta. Priekšnieks E. Daniels, darbā iegrimis, pat neredz, kas notiek apkārt. Labi, ka par lieliem darba vīriem bija iežēlojusies vanadžu priekšniece V. Neļķes kdze, vanagu arvien sirsnīgi dēvēta — labā meitene — ir atnesusi ceptu tītaru. Tas darbā nogurušiem vīriem liels pārsteigums. Garšīgās pusdienas iebauda ar lielu prieku un pateicīgiem vārdiem piemin vanadžu priekšnieci.

Vakaram iestājoties, var priecāties par padarīto darbu, jo pirmais gājiens ar krāsām virtuvē un blakus telpās jau veikts. Darbu vadītājs B. Sniedze paskaidro, ka pēc otrās krāsošanas sākšoties dekorātīvie gleznojumi un citi sīkāki daiļdarbi. „Ceru, ka vanagiem un pārējiem apmeklētājiem izremontētās telpas patiks," savu īso paskaidrojumu nobeidz dekorātors B. Sniedze, un pats tūliņ ķeŗas sarenei aiz kāta, lai bez atpūtas un liekas runāšanas turpinātu darbu. J. E.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

15. decembrī visu skolu eglīte Arlingtona zālē, 23 St. Marks Pl., Manhatenā, plkst. 2 dienā.

AURORA, ILL.

Mūsu Pestītāja baznīcā 420 Dawners Place.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St

15. decembrī, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola, pl. 11 — 3. Adventa dievkalpojums, mācītājs A. Rautenšilds.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien., plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Liventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

24. decembrī, Ziemsvētku vakarā, plkst. 7,30 svētvakars.

Piedalās latviešu vīru koris A. Kurmiņa vadībā, solists Andrejs Kurmiņš, igauņu čellists Otto Nanni un Velta Barvika. Māc. E. Caune.

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30 Visi laipni aicināti

SAKRAMENTO

Sakramento. Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā Lutheran Church of the Good Shepherd 30 Burlingame Ave.

Leonija Ozolkalne

TIKŠANĀS AR MĀKONI

Ir agra novembra stunda. Mežs tumst ceļmalās. Koki spoku pirkstiem bakstās tumsā. Liekas, ka debesis, mežs, nakts un viss neredzamais tajā ar tumšu, smagu blīvumu nogūlies pār zemi. Abi starmeši laužas nakts melnumā. Steidzīgi tie urbjas tai cauri, veidojot krēslainu, garu alu, pa kuru doties cauri. Svešumā, tumsā, naktī. Kalnu milži, šķiet, tik tuvu saspiedušies cits pie cita, it kā ceļš būtu ar rakšanu jāizrok. Un staru kūlis, uz priekšu joņodams, rok sev eju, kas aizmugurē atkal aizbirst ar tumsu. Ir dīvaina sajūta, ļauties sīkajam gaismas kūlim, būt daļai no tā. Uz ceļa iezīmējas baltās svītras. Joņošanai nozīmētais platums. Fosfora podziņas — kā kaķu actiņas — baltās, ceļu dalošās svītras vidū rada jautru nomodu.

Tad tumsa kļūst pelēki bieza. Melni vēl kalni, kuri gan sāk atkāpties, dodot cilvēkam telpu un dienai vietu. Un rīta stunda kļūst tik pelēki sirma, ka ikviens priekšmets, no tās izdalīdamies, rada spokainību. Tālumā jaušams zili miglains blāvums. Caur zili melnajiem mākoņiem paspīd pa gaismas svītrai, pa debesu gabaliņam. Un tad pēkšņi ir klāt — rīts. It kā mēs būtu skrējušies viens otram pretim un pēkšņi sadūrušies krūtīs. Ar saules staru tas jautri kutina meža cekulā un ar spožu gaismas smaidu pārlīst pār visu kalnu. Cik neatkārtojamas ir šīs noskaņas, kā rīts izkāpj no nakts. Tā nav laiva, no kuras izkāptu kāds aizpasaules braucējs. Tā ir sagša, melna tumšzila sagša, kuru pamodušies gaisma nomet sev pie kājām. Tumsas audumam nokrītot, pelēki sudrabots plīvurs vīz un rotājas no zara zarā. Kad rīts iestājas debesu logā, sauli spoguļodams vaigu bedrītēs, tad izkūst pelēkās mākoņu svēdras gaisā, kas sniega pirkstiem bija pastiepušās pret zemi.

Un tur nu viņi stāv,— mežotie kalni,— rudens raibumā un košumā. Sīkie bezlapu krūmi sarkano košā tvīkumā. Rūsainais zelts iegūlis zemes vaigā. Un tālā kalnu siena laistās tādā bagātībā — sarkans, dzeltens un egļu adatainais zaļums. Tās kā zaļas sveces rāmi deg zeltaini raibajā ainavā. Ceļš nu vijas cauri zaļajai mežu arkai. Tur pavīd kāds dīvains klints snāblis, tur atkal strauts kūleņo lejup.

Mūsu joņojums traucas tālāk, augstāk, tuvāk sniegiem. Uz „lūri" — uz zvēru pēdām... Jau tuvojas meži sniega baltumu galotnēs. Un tad arvien vairāk dziest rudenīgais zelts. Pelēki, ķekaraini mākoņi sāk purināt sniegu. Ar vieglu elpu tas pārslīd sejai, viņš tevi apskauj, ietinot vieglos tīmekļos. Tā ejam labu laiku pa mākoņiem vien, pa mākoņiem vien, pa virsu, pa apakšu, pa vidu. Te apstiprinās kāds sens teiciens par vēja grābsli jeb iedomīgo, kas ar degunu mākoņus strīķē. Te nu mēs strīķējam savus degunus, kad mākonis pārdalīdamies apņem mūs un kā nekas nebijis, aizslīd garām. Viegli vēss, kustīgs un koši balts tas rotājas galotnēs, kuras pazūd šai biezajā baltumā, lai tad atkal izpeldētu spodras un tīras.

Tā bija satikšanās ar mākoni, ar šo vieglo, balto gaisa ceļinieku, kam tik bieži pielīp cilvēka domas. Un lielas, neatvairāmas ilgas aizsniegt viņu, ceļot tam līdz, būt tikpat vieglam, bezrūpīgam, gaisīgam un reizē redzīgam.

Vietām mākoņi ir tik zemu, ka iebraucam baltā miglā. No upes nākdami, kā balti dvieļi tie uzmesti egļu tumšajos plecos. Citur viet, tievā strūkliņā, virpuļos vīdamies, tie lokās kā neredzama smēķētāja omulīgi laistīti dūmi. Tur tie tinas un vijas tieviem dzīpariem. Satiekas ar citu, kas tikko izkāpis no gravas, nes baltu nastiņu pretim saulei, līdz visas galotnes pazūd baltumā. Un kādēļ gan mežs pēc tam ir tik nosirmojis? Vai tā ir kādai godībai izsniegta rota?

Jo augstāk kāpjam, jo dziļāk paliek lapu koki ar savām rotām. Te stāv tikai tievās katedrāļu egles, ar sniega sirmumu matos. Ceļš cauri viņām ir kā ceļš uz altāri, kam goda sardzē noliktas šīs slaidās, lepnās tālumu redzētājas, kam pāri stiepjas debesu zilie griesti. Ir tik laba sajūta, stāvēt zaļi baltajā katedrālē, kur visas egles ir kā altāra sveces. Nē, tās ir kas vairāk, daudz vairāk. Neredzama bet visur jaušama svētuma sargātājas. Mazās eglītes ceļmalā rindiņās vien kā rātnas iesvētāmās meitenes, sīki krūmi klupuši resni un sniegs tos noliecis slaidā lokā pie zemes. Celmi rotājas biezās sniega cepurēs. Katram telefona stabam kupla balta poga galā. Putnam skarot piesnigušo zaru tas kā balts šķidrauts birst uz leju. Saulē dūmako kūstošais sniegs. It kā zemes gari kāptu ārā no dziļumiem, saules gaismā. Mežs dvašo savu noslēpumaino dzīvi. Kā pulkstenis, nepārtrtaukti bārdamās, tikšķ vāvere. Ik zars klusē un sapņo. Kārklu klūgas liganiem lokiem, kā lielai un lepnai svētku dienai, noliekuši mīkstus baltus goda vārtus, pa kuriem ienākt ziemai.

Esam pakāpušies diezgan augstu. Kā parasts, vienā ceļa pusē ir dziļā aiza, otrā kalnu siena. Neviens cilvēku pēdas dziļajā sniegā tālāk neved. Tikai zvēru pēdas rāda, kādi kāzu svētki te ir svinēti. Lai neiestigtu sniegā, arī mēs meklējam platāku vietu, kur apgriezt ratus.

Lejpus skatoties uz aizu, var redzēt, kā mākonis dzimst. No upes celdamies biezā, baltā mutuļi, pāri egļu galotnēm, tas iekāpj debesīs. No virspuses saules apmirdzēts, tas kāpj augstāk un augstāk. Skūpsna pa skūpsnai atraujas no biezā blīvuma un tad ar steidzīgu joni ietek debesīs, lai stāstītu par to, kas redzēts upes dzelmē, kalnu aizās un egļu zaļumā. Baltus šķidrautus plīvodama, tā pavējo priecīgus atvadu sveicienus: vai tu redzi, spožā, priecīgā saule un debesu zilums, kāda ir zemes dzīvošana? Kā žūžo mežs, sniega pietvīcis un smags? Aiz laimes?... No baltō pārslu prieka, kas tik viegli uzmetas zaram. Vai tas nav skūpsts, ko ziema izšķērdīgi dāvā, kļaudamās apkārt?

Un tu — saule — vai tas tavs skaudīgais prāts, kad sāc sildīt tik stipri, ka sniega baltums atbrīvo zaru pēc zara? Tas krizdams aizķeras skuju adatiņās un, zars zaru dedzinādams, atbrīvojas no vieglā sapņa, kas klusi un bez skaņas, novelas uz zemes. Un tad visas skuju adatiņas, kā asarās iemērktas, pil un pil. Visapkārt eglei iesitas kā mazas bedrītes. Un tad ieklausies vien: raudas pieņemas. Diena ir tik spoža, bet egle pakšķēdama raud. Vējš iešūpo zaros klusu nopūtu un gribas vaicāt, kādēļ mežs ir tik noskumis? Vēl reiz galotnes pārstaigā vējš. Ko viņš tur šķirsta un ieskā, tas valcātājs? Jeb debesīm pazudis kāds ziluma nieks? Vai tavai mākoņa līgavai patika iesēsties meža klēpī, un tu ieskā egļu galvas, lai tās sapurinātu tā pa šatam?

Kaut kur tālu zuz zilais gaiss. Mežs labu brīdi stāv mēms, lielas klusēšanas apskauts. Taisnas kā altāra sveces ir egles. Tikai debesu zilums plīvo viņu galotnēs ar sīku liesmu. Mākoņu valnagi arvien vēl vijās un tinas ap kalnu pierēm. Bet tad mežs sapurina tumšos plecus, noskurinās un bargā šņākoņā atsviež vējam atbildi.

Varbūt mākoņu līgavai sāda dusēšana meža zaļajā klēpī?...

LATVIEŠI TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

●Sidnejas ev. lut. latviešu draudze, kuras mācītājs ir J. Kraukļis, iesvētīja draudzes māju un arī zemi, kur nodomāts celt savu baznīcu.

●Austrālijas provinces pilsētā Mauntgambijā, braucot ar riteni, zem auto parauta un nonāvēta 36 g. vecā Elza Lapiņa.

●Latviešu rožu audzētājs A. Bēka Sidnejā lielajā rožu izstādē pilsētas namā ieguvis rožu audzētāja čempiona nosaukumu. Rožu izstādē Sidnejas latviešu namā viņš nesen ieguva trīs pirmās un divas otrās godalgas.

●Starptautiskajā šacha turnīrā Melburnā, Austrālijā, uzvarēja mūsu šacha meistars 52 g. vecais Kārlis Ozols.

●Tēvs un dēls Kārlis un Andris Līdumi Adelaidē iekārtojuši moderno mākslu galeriju — White Studio. Tanī viņi rīko mākslas izstādes un tirgojas ar lietiskās mākslas priekšmetiem no visas pasaules.

●Mičigenas universitātes starptautiskā studentu apvienība Anarborā rīkoja Pasaules izstādi, kurā latviešu studenti bija iekārtojuši novietni, kurā rādīja tautiskus rokdarbus un kokgriezumus. Priekšnesumu daļā latviešu studenti uzstājās ar tautas dejām. Izstādē piedalījās 20 dažādu tautību studenti.

Aicinām iegādāties Ziemsvētku kartītes

Sekojot iepriekšējo gadu tradicijai, lai visi mūsu abonenti varētu saņemt Daugavas Vanagu izdotās latviskās Ziemsvētku apsveikuma kartītes, DV KV aprūpes daļa šinīs dienās izsūtījusi katram abonentam vienu kartīšu komplektu. Tā kā šī izdevuma peļņu izmanto Daugavas Vanagu palīdzības darbam, sagādājot gaišus Ziemsvētkus mūsu invalidiem un citiem grūtdieņiem, mēs sagaidām tautiešu siltu atsaucību, izpērkot piesūtītās kartītes.

Tautieši, kas vēl nav saņēmuši papildus kartītes, laipni lūgti tās nekavējoties pieprasīt.

Kartītes dabūjamas arī ar apsveikuma tekstu angļu valodā.

DV Kanadas valde.

PIEPILDĪJIES SENS GRIEĶU SAPNIS

SEFĒRIS, NOBEĻA PRĒMIJAS LAUREĀTS

Kā vienai no nedaudzajām latvietēm, kam iespējams lasīt jaungrieķu literatūras darbus oriģinālā, man sen jau vajadzēja jums uzrakstīt kādu vēstuli par grieķu liriķi Seferi, kam šogad piešķirta Nobeļa prēmija, pēc kuras grieķi sen, sen ilgojušies, bet nu, kad šis senais sapnis tik negaidīti piepildījies, liekas, tas sagādājis zināmu izbrīnu un tā kā vilšanos, jo Seferis nav pazīstams grieķu tautā, izņemot ļoti mazu sabiedrības grupu, un tāpēc arī es par viņu līdz šim nekā nebiju dzirdējusi un par viņu nevarēju rakstīt. Tikai nu visos grāmatu veikalu logos redzamākā vietā parādījušies viņa dzejas krājumi ar uzrakstu uz lentes: Nobeļa prēmija. Tikai nu visi steidzas tās lasīt.

Es domāju, ka nu no jauna izdos arī skolu lasāmgrāmatas, jo tajās nav neviena Sefera dzejoļa, bet tikai pazīstamie grieķu liriķi, kā Palamās, Polēmis, Solomōs, Drosīnis... Arī augstskolā nu steidzas lasīt lekcijas par Seferi, bet līdz šim neviens tur par viņu nerunāja. Un tomēr visai cildinošāni vijas cauri izbrīns.

Ir tiesa, ka grieķi maz lasa un vēl mazāk dzeju, bet ir arī tiesa, ka jaungrieķu literatūra ir laba. Kas attiecas uz Seferi, vai viņš būtu tas labākais un piemērotākais šīs prēmijas saņēmējs — to daudzi apšauba.

Tā pagāja laiks lasot kritikas vai arī pārrunājot par to ar citādām. Atbildes bija vairākkārt tādas: „Es par Seferi nekā nezināju. Seferis nav tautā iecienīts... Es brīnos, kā šis nepazīstamais dzejnieks dabūjis Nobeļa prēmiju. Ja to būtu dabūjis Kazandzākis... (Kazandzākis reiz kandidēja ar „Kristus top atkal krustā sists.").

Dažs arī sacīja: „Es nopirku viņa dzeju grāmatu, to izlasīju, bet, atzīstos, man tie nepatika." Vēl kāds saka tā: „— varbūt, ka šī prēmija nu beidzot dota kā simbols sengrieķu garam, kas Seferi viņa darbos iedvēsmojis un kas vēl šodien iedvēsmo visu pasauli."

Grieķu kritiķi par viņu raksta: „Viss kas tik ļoti ikdienišķs, un tomēr, viņa rakstīts, liekas it kā jauns... Jaunībā viņš rakstījis daudz par mīlestību, bet arī tur jūtams viņam raksturīgais drūmums. Kā tumšas, smagas nopūtas ar traģisku, bet reizē melodisku ritmu ir Seferi dzeja..." Vēlāk viņš atrāvies no subjektīvās pasaules un vienkāršajām izjūtām un sācis dzejot modernā stilā, izteikdamies simbolos, kas ņemti te no sengrieķu, te no šīsdienas Grieķijas. Magnētisks spēks uz viņu Grieķijas dabai, tās brīnišķīgajām salām, jūrmalas krastiem, marmora statujām un seno tempļu drupām, tomēr arī viņa modernajā izteiksmē viņam palicis traģisks pamattonis. Maigs jūtu cilvēks viņš palicis arī savā modernajā stilā... Rakstot, viņam ir vajadzīgi atmiņu atspīdumi, kaut vai melancholijas apdvēsti, kas paustu kādreizēju laimi — acumirkļa laimi, izjustu Grieķijas vasarā, kādas sievietes mīlestībā, vai arī pie jūrmalas sapņainā stundā. Nezināmas mistērijas apdvēsta ir viņa dzeja..."

Sadabūju pati viņa dzejoļu izlasi un, lasot, mēģināju noskaidrot savus uzskatus. Ir tiesa, ka daudzi no viņa dzejoļiem, liekas, no viņa pirmā lirikas perioda, man šķiet īpatnēji, vienkārši un dziļi reizē; tā ka izraisa pārdomas un pārdzīvojumu, bet vairāk ir tādu, ko grūti saprast. Kā ziemeļniece un kā cilvēks ar viduvēju izglītību, es esmu pieradusi pie jūtu un pārdzīvojumu skaidrības, un man nepatīk chaotisms ne dzīvē, ne mākslā. Seferi modernais stils man liekas tikpat svešs, kā abstraktās gleznas, kur krāsas un līnijas ir neatminamā kopojumā. Sefera dzejā var atrast smagas, sarežģījušās vārdu virtnes, ka ej un uzmini, kas tur pateikts. Protams, maniem personiskiem uzskatiem šajā lietā nav nekādas nozīmes. Es tikai mēģinu jums sniegt prozā, pašas tulkotus, dažus viņa dzejas piemērus.

Skaista ir viņa Vienas dienas seja, Edgara Allana Poe iedvesmota. („We plainly saw, that not a soul lived in that fated vessel"), kur viņš saka: „Vienas dienas seja, ko dzīvojām pirms desmit gadiem svešā malā, kāda sena acumirkļa smarža, kas aizkāra mūs ar savu spārnu vēdām, pazuda kā tā Kunga eņģelis... Reizēm ar viņa vārdiem it kā runātu mūsu pašu sirdis, svešumā izmocītas, par dzimteni domājot: „... kā tas nu nācies, draugs, ka mēs iekritām tādā baismu bedrē? Tas nebij ne tava, ne mana likteņa vēlējums... Kurš gan ir tas, kas stāv aiz mums, pavēl un nāvē? Labāk nejautā. Trīs sarkani kumeļi klonā berž cilvēku kaulus. Labāk nejautā, bet gaidi, kad asinis — tās asinis vienā rītausmā celsies, lai taisni kā svētais Georgs uz balta kumeļa ar zobenu piecirstu nezvēru pie zemes..." Tāpat, vai tas nav arī mūsu pašu jautājums, traģisks, tums: „...Ko gan meklē mūsu dvēseles, ceļodamas uz satrūdējušiem kuģu mastiem no ostas uz ostu?" Ilgāk es pakavējos arī pie viņa „Jāņugunīm": Mūsu liktenis ir izlieta alva ūdenī zem zvaigznēm,par ko nu vairs iedegt ugunis... Tie ir bērni, kas aizdedz šīs ugunis un klaigā naktī, uzmezdami liesmām sāli, lai dzirkstī un sprakšķ... Bet tu, kas pazīsti kāda akmens burvību uz vientuļas klints jūrmalā, tu vēlā vakarā, kad iestājas miers, tur dzirdēji vientulības un klusuma valodu, kā kad cilvēka balsi. Pats sevī to dzirdēji viņa Jāņu naktī, kad izdzisa ugunis, bet tu pētīji pelnus zem zvaigznēm..."

Domāju, ka viena no skaistākām ir viņa „Atteikšanās": Kādā vientuļā jūrmalas krastā, baltā kā dūja, reiz dienvidus tveicīgā stundā mums abiem slāpa, bet ūdens bij sāļš. Gaišajās smiltīs mēs ierakstījām viņas vārdu, bet pūta skaists dienvidvējš un izdzēsa burtus. Ar sirdi, ar katru elpas vilcienu, ar patosu mēs iesākām dzīvot nepareizi un mēs tad mainījām dzīvi."

Nevaru nepieminēt arī viņa „Hampstead": „Kā putns ar salauztiem spārniem, kas gadiem ilgi lidojis un lidojis kā putns, kas nevar vairāk izturēt vētras brāzienus, krīt vakars." Bet vislabāk man patīk viņa „Dienvidvējš": Uz rietumiem jūrā satiekas kalnu grēdas. Mums no kreisās pūš dienvidvējš un samulsina prātus, šis vējš, kas atsedz kaulus no miesas..."

Beidzot, vēl daži dati par dzejnieku pašu: Viņš saucas grieķu izrunā Forjios Seferiādis, bet viņa rakstnieka vārds Forgos Seferis. Viņš dzimis 1900. gadā Smirnā Mazāzijā. Studējis tieslietu zinības Atēnās un papildinājies Parīzē. Bijis diplomāts, vēlāk sūtnis Londonā. Literatūrā viņš ienācis 1924. gadā, bet savu pirmo dzejoļu krājumu „Pagrieziens" izdevis 1931. gadā. Tagad dzīvo Atēnās.

Tas nu ir īsumā viss, ko es jums šeit varēju pastāstīt par Seferi, par ko vēl daudz rakstīs un debatēs.

Jūs sveicinot,

Vidzemniece

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos. Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

LATVIJAS - LIETUVAS REPUBLIKAS IDEJA

Jaunas liecības par laiku no 1916. — 1918. gadam ASV (3)

Atgriežoties pie Latvijas—Lietuvas republikas idejas, šis apcerējums jāpapildina ar to, ko bija iecerējis lietuvju izcilais cīnītājs Dr. Jonas Šlupas (1861—1944).

Šis lietuvju brīvības cīnītājs beidzis ģimnaziju Jelgavā un viņam bija tuvi mūsu cīnītāji Kr. Valdemārs, Kr. Barons u. c. I. pasaules kaŗa laikā viņš bija lietuvju laikraksta „Lietuvju Balsas" red. Ņujorkā, bet viņam bija dzīvi sakari ar lietuvju emigrantiem no Eiropas.

1917. g. atceļā no Maskavas latviešu apspriedēm vai ceļā uz tām Dr. Šlupas ierodas Stokholmā un iesniedz ASV sūtnim Zviedrijā Ira N. Morris lūgumu, nosūtīt ASV prezidentam Vudro Vilsonam latviešu — lietuvju tautas memorandu un lūdz, lai to atbalsta. Iesniegumā prasīta pilnīga patstāvība, tiesība nodibināt savu pašvaldību un sūtīt savus pārstāvjus sagaidāmajā pasaules miera konferencē. Lietuvieši prasa to territoriju, ko viņi pazaudējuši 1795. g. Jaunā lietuvju — latviešu republikā būtu septiņi ar pus miljona iedzīvotāju (2,5 milj. latviešu un 5 milj. lietuviešu). Jaunās republikas robežas sniegtos 70 verstis no Rīgas uz rītiem, tad uz ziemeļiem ar robežpunktu ziemeļu Bjelostoka, tad caur Mazūru ezeriem, pieņemot daļu no Austrumprūsijas, ieskaitot Keisenburgu un Instenburgu. 1918. g. Dr. Šlupas Stokholmā publicēja grāmatu „Latvju — Lietuvju Republika".

Dr. Šlupas nerimās arī pēc atsevišķo Baltijas valstu nodibināšanās un mēģināja ar viņam iespējamiem līdzekļiem popularizēt baltiešu vienības ideju. 1930. g. Šauļos iznāca viņa grāmata par Latvijas — Lietuvas savienību, bet 1932. g. par lietuvju, latviešu un prūšu mitoloģiju. Viņš mira 1944. g. 6. nov. Berlīnē 2. pasaules kaŗa laikā, kad krievu un vācu kaŗaspēks postīja mūsu abas zemes, kad bija iznīcinātas Baltijas valstis... Tagad, kad esam atkal politiskie emigranti, mums stāv prātā Dr. Šlupas ideja, tāpat kā pirmā Latvijas ārlietu ministra Z. Meierovica centieni.

Dr. Šlupas ideju diezgan dzīvi pārrunāja trimdinieki Šveicē un ASV. K. Krastiņš par šo jautājumu izteicies: „Šādas republikas dibināšana, saprotams, atkarājas no pašas tautas. Bet tā ka šis jautājums ir interesants, un nopietns, tad būtu vēlams, ka kāds nāktu klajā jau „Amerikas Vēstneša" nākamajos numuros ar savām domām." (A. V. 1916. 1. 6.). Protams, ka seko arī raksti, un mums jau pazīstamais J. Lidumnieks šo projektu nokritizē un noraida kā nepieņemamu, kaut vēlāk groza savus atzinumus. Šāda svārstīšanās un neziņa ir chroniska daudzos gadījumos, tomēr domas sveras uz suverēnu Latvijas republiku.

MOMENTS UN... VIESMĪLĪBA AR Paarl

— patīkami un iecienīti ir importētie vīni: Paarl Ruby Port, Tawny Port vai Muscatel, lietojami pie deserta, viegliem uzkožamiem vai, vienkārši, skatot televiziju. Šie Paarl vīni rada viesmīlīgu sajūtu. Tie ir importēti vīni — par ļoti pieņemamām cenām.

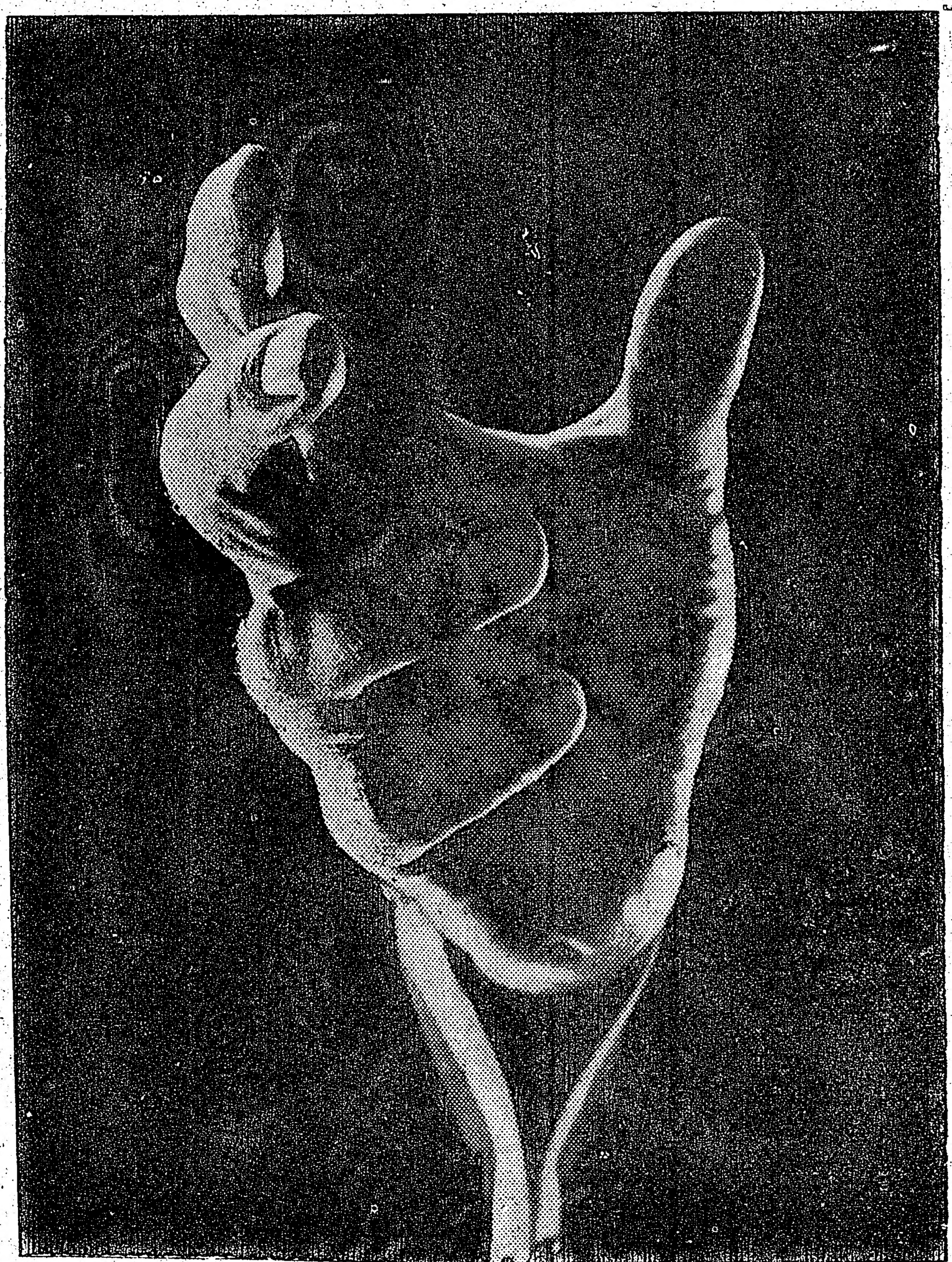

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont. Tālr. BA 1-7760.

LATVIJAS UN LIETUVAS FILATELIJAS MATERIĀLU KRĀJĒJU SADARBĪBA

(V) Plašajā izstādē - tirgū, ko ik gadus Sav. Valstu tirdzniecības uzņēmumu savienība rīko laikā no 22.—24. novembrim Ņujorkā, Latvijas un Lietuvas filatelijas cienītāji iekārtojuši kopīgu novietni, ziņoja nedēļraksts „Stamps" 16. novembrī.

Latvijas filatelijas studiju grupa Sav. Valstīs paredz savā darbībā apvienot angliski runājošos Latvijas filatelijas materiālu krājējus un paredz sniegt savu izdevumu ar informāciju Latvijas filatelijas jautājumos. Interesenti lūgti rakstīt: A. Engel, 7350 Rugby St., Philadelphia 38, Pa., 19138.

Jāatzīmē, ka lietuviešiem Sav. Valstīs ir divi filatelistu klubi — Lietuviešu filatelistu klubs Ņujorkā un Lietuvas filatelistu klubs Čikāgā.

Ja pirmais vairāk popularizē Lietuvas filateliju ar savu izdevumu angļu valodā un apmetnes iekārtošanu iepriekš minētā izstādē - tirgū, tad otrs to veic ar ik gadus rīkotām izstādēm Čikāgā. Pēdējā no tām piedalījās arī 3 mūsu filatelisti no Detroitas latviešu filatelistu kluba.

LAVIJAS OFICIĀLĀ PASTA VIETU KARTE

Pazīstamais latviešu filatelists un žurnāla „Universums" izdevējs E Stalbovs nodomājis reproducēt 1939. gadā Rīgā publicēto pasta vietu karti. Uz tās atzīmētas visas pasta vietas ar katra kantoŗa lielumu,ar pagasta robežām un nosaukumiem, attāluma apzīmējumiem no galvenā pasta kantoŗa līdz visām apkalpojamām nodaļām dzelzceļu stacijām un pat telefona sarunu vietām! Pēc kartes var saskaitīt pasta vietas katrā pagastā. Rīgas pasta kantoŗi parādīti atsevišķā schēmā. Šis izdevums sevišķi vērtīgs zīmogu krājējiem.

Karti nodomāts izdot burtnīcas veidā uz apm. 16 lappusēm 8¼ x 11½" formātā. Cena nebūs augstāka par DM 8.—, ieskaitot piesūtīšanu: Lai šo pasākumu varētu veikt, nepieciešami vismaz 100 noņēmēju. Adrese: E. Stalbovs, (7) Stuttgart 1, Postfach 629, DB Rep.

10. DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS KALENDĀRS

KALENDĀRS dabūjams par 75 ¢ + 2 ¢ nodoklis.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMAT...
123 Huron St., Toronto 2 - B, ...

KAKTIN...
Veicam visādus transportus ar modernām ... (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt ...
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd

SKAŅO UN LABO KLAVIE...
KĀRLIS RANGA.
Zvanīt vakaros pēc plkst. 7.
HU 3-6105, Toronto.

Pērciet paši un dāviniet savie... svešautiešiem
Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME ...
Senātora Thomas J. Dodd ievads.
Grāmata par Latvijas valsts iznīcinā...
DAUGAVAS VANAGU GRĀMA...
123 Huron Street, Toronto 2...

LATVIAN MUSIC
Gustav III väg 61 - Bromma - Svedes
JAUKAS UN VĒRTĪGAS
ir Latvian Music skaņu plates. To starpā ... rotas kā savējiem, tā citiem — bērniem un ... latviešiem un cittautiešiem. Dāviniet mūsu sk... iepriecināt katru!
Pārstāvis: DV GRĀMATNICA...
123 Huron Str.,
Toronto 2-B, Ont.

GRĀMATAS SKOLĀM
M. Gaide — TĒVU VALODAS MĀCĪBA
Fr. Kurāts — LATVIJAS ĢEOGRAFIJA
V. Bērziņa - Baltiņa — LATVIEŠU VALODA... MATIKA
Fr. Balodis — SENĀ LATVIJA
E. Klaustiņa — BĒRNU DĀRZS
A. Voitkus — TICĪBAS MĀCĪBA 5 kl.
A. Ozols — TICĪBAS MĀCĪBA 3 un 4. kl.
K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA 1.—5. kl.
J. Ezeriņš un J. Grīns — VALODIŅA
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI
DV GRĀMATNICA
123 Huron Street, Toronto 2-B

LATVIJAS AMERIKĀ SPIES... TORO...
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTĪ...
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMI...
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJA...
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAP...
VĒSTUĻU VEIDLAPAS, A...
GRĀMATAS, ŽURNĀLU...
u. c.
PASŪTĪJUMUS PIEŅEM
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORO... ONT., CANADA. TEL...
Pasūtījumus lūdzam nodot la...

1o. DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS KALENDĀRS 1964

KALENDĀRS
dabūjams par 75 ¢ + 2 ¢ nodoklis.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2 - B, Ont.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

SKAŅO UN LABO KLAVIERES

KĀRLIS RANGA.
Zvanīt vakaros pēc plkst. 7.
HU 3-6105, Toronto.

Pērciet paši un dāviniet saviešiem un sveštautiešiem

Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME .... $ 5.75
Senātora Thomas J. Dodd ievads.
Grāmata par Latvijas valsts iznīcināšanu.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto 2-B.

LATVIAN MUSIC

Bustov III väg 41 · Bromma · Sweden

JAUKAS UN VĒRTĪGAS
ir Latvian Music skaņu plates. To starpā atradīsit piemērotas kā savējiem, tā citiem — bērniem un pieaugušiem, latviešiem un cittautiešiem. Dāviniet mūsu skaņu plates, tās iepriecinās katru!

Pārstāvis: DV GRĀMATNICA,
123 Huron Str.,
Toronto 2-B, Ont.

GRĀMATAS SKOLĀM

M. Gaide — TĒVU VALODAS MĀCĪBA	$ 1.60
Fr. Kurāts — LATVIJAS ĢEOGRAFIJA	$ 2.20
V. Bērziņa - Baltiņa — LATVIEŠU VALODAS GRAMATIKA	$ 3.00
Fr. Balodis — SENĀ LATVIJA	$ 4.80
E. Klaustiņa — BĒRNU DĀRZS	$ 1.00
A. Voitkus — TICĪBAS MĀCĪBA 5 kl.	$ 1.50
A. Ozols — TICĪBAS MĀCĪBA 3 un 4. kl.	$ 1.50
K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA 1.—5. kl.	$ 2.25
J. Ezeriņš un J. Grīns — VALODIŅA	$ 1.00
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI	$ 1.50

DV GRĀMATNĪCA
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

LATVIJAS AMERIKĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZITKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
- u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B ONT., CANADA. TEL.: EM 8-8792
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

VIRSPROKURORA DEPARTAMENTS

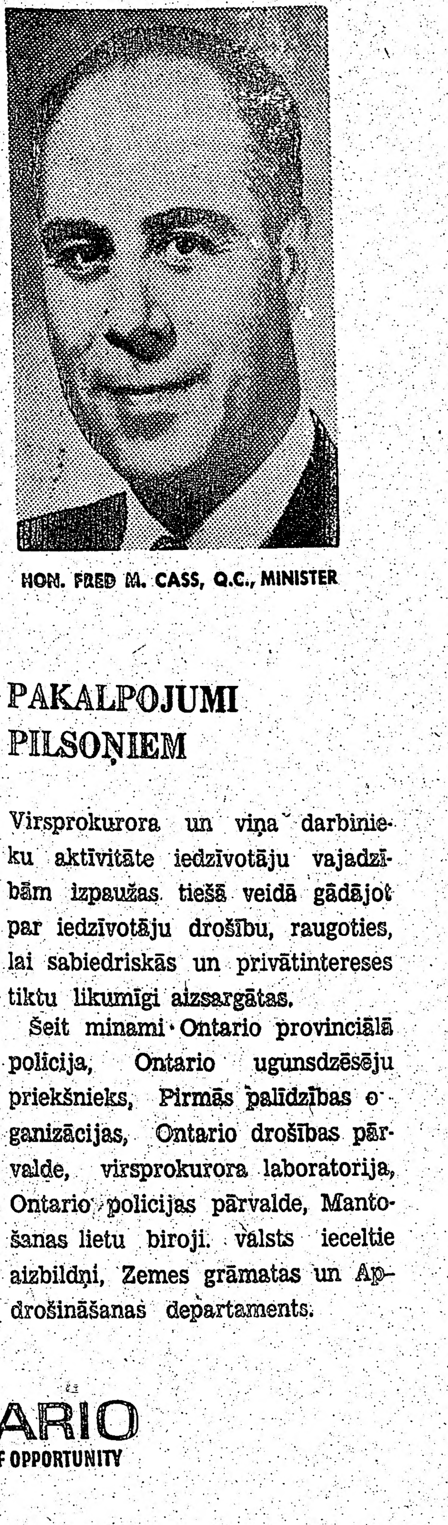

HON. FRED M. CASS, Q.C., MINISTER

LIKUMDOŠANA.

Ontario provinces augstākā likumdevēja iestāde ir parlaments. Tas darbojas pēc Britu Ziemeļamerikas pakta 92. p. noteikumiem.

Ontario valdības locekļus nominē ministru prezidents, tie sastāda ministru kabinetu.

Pēc tradicijām virsprokurors ir viens no ministru kabineta ilggadīgiem locekļiem ar speciāliem uzdevumiem. Viņš atbildīgs par visu valdības likumu un noteikumu izstrādāšanu un iedzīvināšanu, kā arī dod padomus likumdevējai iestādei un valdībai juridiskos jautājumos.

Galvenie departamenta ierēdņi ir: the Legislative Counsel, the Municipal Legislative Counsel and Law Clerk of Private Bills, and the Registrar of Regulations.

TIESAS.

Virsprokurora departaments darbojas katrā Ontario tiesā: Juvenile & Family Courts, Magistrates' Courts, Division, County & District Courts, Surrogate Court, Supreme Court of Ontario. Departamenta vecākie ierēdņi un atsevišķo nodaļu vadītāji pārrauga tiesu ierēdņu, šerifu, tiesu izpildītāju, sekretāru, ārstu, miertiesnešu, valdības ieceltu aizstāvju un pārējā juristu personāla darbību Ontario. Galvenie depart. ierēdņi ir Director of Public Prosecutions, Counsel & Solicitors, Administrator of County & District Courts, Inspector of Legal Offices, Director of Probation Services, Supervising Coroner, Senior Master, Registrar in Bankruptcy of the Supreme Court of Ontario.

PAKALPOJUMI PILSOŅIEM

Virsprokurora un viņa darbinieku aktīvitāte iedzīvotāju vajadzībām izpaužas tiešā veidā gādājot par iedzīvotāju drošību, raugoties, lai sabiedriskās un privātintereses tiktu likumīgi aizsargātas.

Šeit minami Ontario provinciālā policija, Ontario ugunsdzēsēju priekšnieks, Pirmās palīdzības organizācijas, Ontario drošības pārvalde, virsprokurora laboratorija, Ontario policijas pārvalde, Mantošanas lietu biroji. valsts ieceltie aizbildņi, Zemes grāmatas un Apdrošināšanas departaments.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

THE DEPARTMENT OF THE ATTORNEY GENERAL FOR ONTARIO

HON. J. P. ROBARTS, Prime Minister — HON. FRED M. CASS, Q.C., Minister

SVARĪGS PAZIŅOJUMS VISIEM MOTORISTIEM UN KĀJNIEKIEM

Satiksmes drošība ir atkarīga no jums pašiem! Vienalga, vai jūs braucat vai ejat — satiksmes drošība ir JŪSU individuālā atbildība.

BRAUCIET UN EJIET UZMANĪGI!

Pagājušā gada decembrī 14 personu zaudēja dzīvību nelaimes gadījumos Toronto pilsētas ielās. Šogad — palīdziet novērst nelaimes gadījumus, un saglabājiet dzīvības.

NEBRAUCIET, KAD ESAT IEDZĒRIS.

GĀDĀJIET, LAI SVĒTKU PRIEKU NEAPTUMŠO NEGADĪJUMS.

METROPOLITAN TORONTO TRAFFIC SAFETY COUNCIL.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS · NOTĀRS
263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAIMNIEŠU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

ASTRAS apgāda grāmatas

Skaistākā dāvana —dabūjama apgādā un visās latviešu grāmatnīcās

P. Jēger - Freimanes CILVĒKS DOMĀ — DIEVS DARA (teātrāla autobiografija)	$ 4,25
Z. Mauriņas DZELZS AIZBĪDŅI LŪST (triloģijas 3. daļa)	$ 5,00
Z. Mauriņas esejas ZIEMEĻU TĒMAS	$ 3,25
Z. Mauriņas esejas PILSĒTAS UN CILVĒKI	$ 2,75
Dz. Freimaņa romāns V I Ļ Ņ I	$ 3,30
K. Raudives romāns NEREDZAMĀ GAISMA	$ 3,90
Dr. H. Tichovska rakstu krājums LATVIEŠU TRIMDAS 10 GADI	$ 4,30
Dr. H. Tichovska sakārtojumā dzejas antoloģija AVE MARIA	$ 3,75
J. Klīdzēja stāsti VIŅAS UN VIŅI	$ 3,35
Ortega Y Gasset MEDITĀCIJA PAR MĪLESTĪBU	$ 3,35

Z. Mauriņas triloģijas — Tālā gaita un Iedrikstēties ir skaisti, kā arī Cilvēces sargi nav vairāk apgāda krājumos.

Lūdzam ievērot apgāda jauno adresi:

Mrs. ANNA TICHOVSKIS
82 DALE RD.
MANCHESTER, CONN., USA.
TEL. 643-9884.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St., E., Hamilton, Ont.

Penmans

WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS
GP 2-5
APAKŠVEĻA - ZEĶES - T-KREKLI

VĒRTĪGAS GRĀMATAS SVĒTKU DĀVANĀM

„Latviešu grāmata šodien ir mūsu vienīgā brīvā territorija, ko neviens mums nevar atņemt," saka rakstnieks J. KLĪDZĒJS.

Vēstures maģistra K. STALŠANA

LATVIEŠU UN LIETUVIEŠU AUSTRUMU APGABALU LIKTEŅI

Prof. Dr. ANDERSONS par šo grāmatu saka:

„Vēstures maģistra Stalšana darbs ir pirmais, kurā organiski ietvertas baltu tautas — latviešu, lietuviešu, galindu, jatvingu un prūšu gaitas to vēsturiskā kopsakarā. Tas ir pirmais pasākums pētīt tautu austrumu robežu zemju attīstības vēsturi. Grāmatas autors šajā darbā ielicis ārkārtīgi daudz enerģijas un izmaņas. Šis Stalšana līdumnieka darbs nekad nezaudēs savu nozīmi, un viņa sētā sēkla labi dīgs latviešu vēstures laukā, to pārveidojot un papildinot."

Lietuviešu prof. Dr. A. TRIMAKAS saka:

Mūsu abu tautas Jums pateicas par šo izcilo darbu, kas izcēlis gaismā tik daudz jaunas patiesības. Es apsveicu šo lielo darbu, kura patieso nozīmi spēs novērtēt tikai nākošās audzes."

Grāmata skaisti iesieta, ar daudz vēsturiskām illustrācijām un kartēm. Cena $ 5,-.

B. SENKĒVIČAS

LATVIEŠU ĢIMENES GODI

„Tā ir grāmatu grāmata, latviešu tikumu un ieražu sargātāja trimdā. Tai vieta blakus Bībelei," saka Dr. N. VĪKSNIŅŠ. Cena $4.-.

APGĀDĀ VĒL DABŪJAMAS:

Jāņa Klīdzēja populārais romāns DŽENITORS, cena $ 4,-
A. Rupaiņa romāns MĀRA MOSTAS, III d., cena $ 4,-
A. Rubuļa kaŗa romāns AR NĀVI UZ TU, cena $ 2,50
LATGALES DZIESMINIEKI, Cena $ 2,-
Alberta Sprūdža ASARU LIEKŅA, Preses b-bas godalgots. Cena $ 2,-
DAUGAVAS VĒJI, Kultūras fonda godalgota. Cena $ 2,-
K. Raudives SAPŅI UN ĪSTENĪBA. Cena $ 1.50

Pasūtinot apgādā, 20 proc. atlaide.
JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS, 828 Hinman Ave., Evanston, Ill.

PIRMOREIZ KANADĀ — BRAZILIEŠU KERAMIKA

Tropisko puķu un tipisko Brazilijas ainavu attēli iespaidīgās krāsās. Vairāk kā 100 priekšmetu nule saņemti un atrodas mūsu privātā izstādē — 198 Burnett Ave., Willowdale, Ont. Tel. 222-7920.

SENSĀCIONĀLAS DĀVANAS SVĒTKOS.
Drīzumā tiks pārdotas veikaliem. Tautiešiem atlaide.
N. OZOLIŅŠ TRADING CO.
145 YONGE ST., 2Fl.
TEL. 364-0674, TORONTO.

Swiss Canadian Meat & Sausage veikals
1622 Bloor St., W., Toronto. LE 3-7336
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķirņu desas, uzkožamos, delikateses. Tāpat liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana.
Runājam vāciski.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi
Adrese: ....
Mr., Mrs., Miss ....
Pievienoju Money Order!, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.5. par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35. N.Y.
Jānis Lācis, 33 - 27 - 91st Street, Jackson Hts, 72, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich
V. Zirnīti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont
J. Līgeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
R. Epneri, 59 Langarth St. E., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķivīti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3. Ont. Tālrunis LE 5-1470.

KANADAS LATVIEŠU SPORTA KONGRESS

Kanadas latviešu sporta kongress notiks Toronto, Centrālās YMCA telpās, 40 College ielā, svētdien, 15. decembrī, plkst. 11.00 no rīta. Darba kārtībā:

1. Kongresa amatpersonu vēlēšanas, mandatu pārbaude un dienas kārtības pieņemšana. 2. Iepriekšējā kongresa protokola pieņemšana. 3. Valdes un revīzijas komisijas ziņojumi. 4. Sporta klubu ziņojumi. 5. Budžets un reģ. nodevu noteikšana. 6. Valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. 7. Dažādi jautājumi, ierosinājumi un ziņojumi.

Kongresā aicināti piedalīties visi Kanadas latviešu sportisti un sporta darbinieki.

ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES GALDA TENISĀ

Ziemeļamerikas latviešu meistarības izcīņa galda tenisā notiks sestdien, 14. decembrī Toronto, Toronto galda tenisa kluba telpās, 337 Spadina Ave. (Hotel Paramount telpās). Sacīkšu sākums — plkst. 1.00 p. p. Starta nauda — $ 1.00 no personas. Sacīkstes notiks vīriešu un sieviešu vienspēlēs, dubultspēlēs un jauktās dubultspēlēs. Iepriekš jāpieteicas pie J. Ādmiņa, 2 North Drive Scarborough, Ontario, tālrunis OX9 2749, vai pusstundu pirms sacīkšu sākuma sacīkšu vietā.

HENRI PAIDES PIEMIŅAS BALVAS IZCĪŅĀ TORONTO UZVAR ASV VIENĪBA NO RAVENSWOOD YMCAs

Katru gadu Toronto notiek internacionāls volejbola turnīrs, kurā izcīna ceļojošo balvu, kas nosaukta bijušā igauņu izlases spēlētāja Henri Paides vārdā, kas pirms vairākiem gadiem aizgāja bojā auto negadījumā. Šis volejbola turnīrs ir plašākais šāda veida sarīkojums Kanadā un tanī piedalās arī latviešu sportisti. Šogad turnīrā piedalījās 9 vienības, 5 no ASV un 4 no Kanadas. Kanadas meistarvienības, Hamiltonas YMCA pamatsastāvu veidoja latvieši, Toronto Broadview YMCA vienībā spēlēja 3 latvieši, bet Detroitas YMCA vienībā bija 2 latvieši. Sacensība notika 2 grupās. Hamiltona izcīnīja savā grupā pirmo vietu un tikās pusfinālā ar Čikāgas Ravenswood YMCA vienību. Uzvarēja Ravenswood ar 15:11 un 15:6. Finālā Ravenswood uzvarēja Buskeys ar 15:10 un 15:9.

Salīdzinot Kanadas un ASV vienību spējas, jākonstatē, ka, atskaitot Kalifornijas volejbolu, kas ir klase par sevi, tās ir stipri vienādas. Hamiltonas YMCA ļoti labi spēlēja Richters un Eichvalds.

LOSANDŽELOSĀ

Ko spēj pāris cilvēku neatlaidība un entuziasms — L. A. latviešu saime piedzīvoja š. g. 30. novembrī Internacionālā institūta telpās, noskatoties Donicetti viencēliena operas Rita izrādi. Abi entuziasti — vijolnieks Eduards Vinerts ar kundzi — dziedāšanas skolotāju Mirdzu Vinerti, jau aizpagājušā gadā bija atraduši Ritas manuskriptu, asprātīgi pārtulkojuši un uzveduši San Francisko, ko man toreiz bija laime redzēt. Operu toreiz pavadīja neliels kameransamblis doc. Vinerta vadībā.

Salīdzinot ar iepriekšējo izrādi — šoreiz bija pārmaiņa gan tēlotāju sastāvā, gan pavadījumā. Vienīgo sievietes lomu dziedāja Mirdza Grimma — Štrause. Jāsaka, ka Štrausei tomēr stiprā puse ir koncertestrāde. Romanovskis neiztika cik viņa dotības atļāva, viņš atkal Ritas izrādē savukārt bija labāks nekā koncertā. Galvas tiesu pāri visiem bija bass baritons Andrejs Kurmiņš, jūrnieka un pirmā vīra Bepo lomā. Nedzirdējušam varbūt būs grūti ticēt, bet Andrejs Kurmiņš ir labs operdziedātājs. Balss sulīga, krāsaina, izlīdzināta, klausa visos reģistros. Ir tiešām žēl, ka tik labam dziedātājam sava dienišķā maize jāpelnī ārpus operas, kurai Kurmiņš ir dzimis.

Orķestra vietu šoreiz atvietoja trio, klavieres, vijole, čello. Un atkal jāsaka, ka doc. H. Štrauss pie klavierēm bija lielisks. Arī doc. E. Vinerts, neraugoties uz nogurumu, bija savā vietā.

Izrādi bieži pārtrauca aplausi. Tik ļoti tā skatītājiem gāja pie sirds. Minimālās dekorācijas, kombinētas ar drapērijām, bija gaumīgas un iekļāvīgas.

Pirms izrādes visi trīs dziedātāji dziedāja nelielu koncertprogrammu, solo, duetus un tercetus.

Šī bija vājākā daļa visā vakarā. Sevišķi gribētos likt pie sirds Romanovskim — nedziedāt grūtas operu ārijas tik tamdēļ vien, ka var spalgi paņemt augšējo „do", vai kādu citu augstāku noti.

Koncerta daļā atkal spīdēja Andrejs Kurmiņš, izceļot gan sevi, gan duetu, gan sevišķi tercetā no Guno Fausta.

Žēl, ka publikas nebija divreiz vairāk.

Elmars Caune

SVĒTKOS DĀVINIET ŽURNĀLU JAUNATNEI

mēs

VĀRDA UN DOMU BRĪVĪBAI

PRESES IZSTĀDE BONNĀ

Vārda un domu brīvība kalpo cilvēka personīgās brīvības saglabāšanai. Ja šī brīvība apdraudēta, vai liegta, rodas garīga pretestība. Tā izpaužas, galvenā kārtā, literātūrā mākslā un žurnālistikā resp. publicistikā. Ne jau katrs rakstnieks vai žurnālists būs varonīgs cīnītājs, bet tur, kur viņš jutīs garīgās brīvības ierobežojumus vai piespiedu formas, reaģēs un kļūs par tādu. Katra totālitārā valsts iekārta vai diktātūra cenšas presi pakļaut un to izmantot savām interesēm. Šāds uzspiests stāvoklis var izsaukt kā iekšēju, tā ārēju pretestību, t. i. klusēšanu vai emigrāciju. Trimdā atrodas liels skaits šādu emigrantu. Rietumeiropā to skaits sniedzas vairākos tūkstošos. Šie tūkstoši neklusē, bet iespiež grāmatas un laikrakstus mātes valodā, kas kalpo valodas uzturēšanai un politiskās cīņas mērķiem. Trimdas prese nav sociāli — sabiedrisks vai saimniecisks pasākums, bet apspiesto tautu izmisuma sauciens un garīgs ierocis cīņai par brīvību.

Līdzīgi vārdi ievada apvienotās trimdinieku preses biedrības izdoto pārskatu sakarā ar 15 aizritējušiem darba gadiem. Šos 15 gadus atzīmēja ar šīs starptautiskās brīvās preses apvienības trimdinieku preses izstādi vispirms Minchenē, kur atrodas apvienības sēdeklis, un pēc tam arī Bonnā.

Preses izstādi atklāja apvienības viceprezidents jugoslavs Ratko Parananins. Savā runā starp citu viņš teica: „Hugenotu gadījumā vajātie bija vienas tautas piederīgie, tagad mēs šeit esam 19 apvienojušies, lai izmainītu domas un lai būtu par brīdinājumu apspiedējiem. Šī izstāde ir simbols un manifests vēl pastāvošai brīvībai."

Atklāšanā kā viesi piedalījās bij. ministrs Oberlenders, ministrijas padomnieks fon Hofmanis nodeva pašr. ministra sveicienus, apliecināja trimdinieku stāvokļa izpratni un vēlēja tikpat sekmīgi darboties tālāk, atgādinot apspiestos un mudinot trimdiniekus.

Izstādē piedalījās pavisam 21 apspiesto tautu pārstāvis ar periodikas un grāmatu paraugiem. Katrai tautai bija savs neliels nodalījums (galda daļa). Kopīgi bija izstādījuši: Armenijas, Azerbeidžanas, Gruzijas, Kaukaza un Turkestānas tautu trimdinieki. Pārstāvētas bija arī trīs Baltijas tautas: lietuvieši, latvieši un igauņi.

Bērnu literātūra un skolas grāmatas, kas bija izstādītas atsevišķi uz gara galda pie pašām durvīm, vispirms saistīja apmeklētāju uzmanību. Ne pašas grāmatas savā apdarē, ne novietojuma iekārtojums bija sevišķi pievilcīgs, tomēr apmeklētāji ar lielu ziņkāri pakavējās pie tā, sevišķi latviešu nodalījuma. Kā lielākās emigrantu grupas bērnu un skolas grāmatas bija izstādījuši: latvieši, lietuvieši, igauņi, ukraiņi, ungāri un rumāņi.

Visiespaidīgākais vispārējā galda iekārtojums bija igauņiem. Tas nebija izsmalcināti mākslinieciski iekārtots, bet rūpīgi, tīri un pārskatāmi.

Latviešu un lietuviešu galds aizņēma telpas gala sienu. Latviešus šajā izstādē pārstāvēja latviešu trimdas preses biedrības loceklis Teodors Grasis (latviešu pārstāvis izstādes rīkotājas organizācijā). Viņš kopā ar savu dēlu studentu Austri bija grāmatas, laikrakstus un citus izdevumus savācis un izvietojis. Latviešu grāmata kvalitātes ziņā stipri atšķiras no pārējo izstādītāju. Slavu tautām galvenā kārtā bija brošēti izdevumi, vienkārši, pat primitīvi. Atgādināja tagadējās grāmatas dzimtenē. Laikraksti turpretī lielāka formāta un stiprā pātvēruma zemes ietekmē. Ministrijas padomnieks fon Hofmanis, apskatot latviešu novietojumu, sevišķu interesi izrādīja grāmatām — šie vārdi apsūdz un Zentas Mauriņas darbiem vācu valodā. Viņš jautāja, kas noticis ar aizvestajiem, vai viņi neesot vēl atgriezušies? Viņš vēlējās zināt, vai Z. Mauriņas darbi tulkoti, vai rakstīti vācu valodā originālī?

Jācer, ka izstāde ar mērķi: protests pret apspiedējiem, simbols un manifestācija personas, vārda un domu brīvībai, atbalsi atrada.

Irma Bērziņa.

Vācu mēnešraksts atzīmē Baltijas valstu likteni

Pēdējos gados pat trimdas vadības aprindās dažkārt atskanējušas savādas balsis: mums nav izredžu panākt nepieciešamo publicitāti svešzemju periodikā, ja mēs turpinām operēt ar vecām ziņām par notikumiem, kas risinājušies pirms daudziem gadiem vai pat gadu desmitiem. Tomēr arī šie notikumi vēl arvien pieder mūsu jaunākai, tik drūmajai vēsturei; tiem mēs vēl ilgi nedrīkstam paiet garām, sevišķi gadskārtēji domājot par liktenīgajām jūnija un novembra dienām. Tieši tagadējie Latvijas okupanti jo sevišķi vēlētos, lai mēs viņu beztiesiskos varas darbus aizmirstu, lai mēs mierīgi ieslīgtu svešatnes mijkrēslī, lai viņi varētu netraucēti turpināt savas velnišķīgās politikas īstenošanu. Bez šaubām, tā saucamā, populārā rietumzemju prese ar tik sāpīgiem tematiem negribēs nodarboties, bet pastāv arī citas ievirzes izdevumi, kas labu prātu ļauj atskanēt arī mūsu balsīm.

Tādu saprotošu nostāju cita starpā ir tagad apliecinājis rietumvācu mēnešraksts Stimme der Freiheit, Reinzemes - Pfalces šī gada novembra izdevums, kurā ievietots Daugavas Vanagu Rietumvācijas Informācijas nozares vadītāja Jāņa Cīruļa plašais raksts Baltijas valstu liktenis brīdina mūs. Tas aizņem visu lappusi, to papildina trīs uzņēmumi, kas rāda Latvijas armijas karavīru un skolu jaunatnes drūmās sejas, kad piespiedu demonstrācijas gājienam bija 1940. gadā jāapliecina „sajūsma" par Sarkanarmijas izdarīto Latvijas okupāciju, bet trešais uzņēmums ataino vācu karavīru sagaidīšanu 1941. g. 1. jūlijā Rīgā. Cīruļa rakstu jau piesaka minētā laikraksta pirmās lappuses norādījums: Pirms 24 gadiem sākās Baltijas tautu ciešanu laiks, kas sarkaniem burtiem likts pāri visām slejām, virs izdevuma nosaukuma. Arī pirmajā lappusē ievietoti divi uzņēmumi, kuros skatāmi Ogres stacijā pazīstamie lopu vagoni, kuros čekisti 1941. gada jūnijā aizsūtīja katorgā latvju patriotu tūkstošus.

„Ir ļoti svarīgi atcerēties notikumus pirms 24 gadiem," ievadā raksta J. Cīrulis, „kā Padomju Savienība, izmantodama pasaules politisko stāvokli un neievērodama tiesības, pakļāva Baltijas valstis un sāka tālāko ekspansiju. Toreizējie notikumi dod arī tagad pārskatāmu ieskatu komūnistiskajā loģikā un Padomju Savienības metodēs, ar kurām citas tautas iespaido, pakļauj un beidzot sovjetizē."

J. Cīrulis tuvāk apcer Latvijas iznīcināšanas norisi, sākot ar bēdīgi slaveno Savstarpējās palīdzības līguma noslēgšanu 1939. g. 5. oktobrī, kas Maskavai pavēra iespēju mūsu valsts territorijā iekārtot militārās bazes. Lasām arī par pašu okupāciju 1940. gada jūnijā, Maskavas ieceltās leļļu valdības un pseudosaeimas nelikumīgo dekrētu un lēmumu iedzīvināšanu, kam visam vainagu uzlika pēdējās lēmums lūgt Padomju Savienības Augstāko padomi uzņemt Latviju Sarkanajā imperijā. Šajā sakarā autors norāda, ka saskaņā ar Latvijas satversmi mūsu valsts suverēnitātes jautājuma izlemšana var notikt tikai ar tautas nobalsošanu, kura nav notikusi un tāpēc sarkanās Saeimas lēmumam nav likumīga pamata.

Saprotamā kārtā raksts un tā saturs domāts vācu sabiedrības informācijai, bet šos kailos patiesības faktus nekad nav par daudz atkārtot arī citām rietumu tautām. Cittautu vidū ir pavisam maz to cilvēku, kas pat pirms 24 gadiem skaidri redzēja un zināja, kā likteņa rats iesāka malt Baltijas tautas, vēl bālākas tā laika lieciniekiem ir pavirsās atmiņas, bet starplaikā ir izaugusi jauna paaudze, kam dažas labas rietumu valsts skolās netiek mācīts nekas, kas liecinātu, ka pirms 2. pasaules kara bija brīvas un neatkarīgas Baltijas valstis, ka Pad. Savienība ir ar varu tās okupējusi un tur apspiestībā. Tālab jārunā un jāraksta mums, trimdiniekiem, jāizmanto katra iespēja, lai savu patiesību pateiktu un atgādinātu. Nekas, ka nav daudz to, kas vēlas mūs dzirdēt. — Kas klauvē, tam tiks atvērts!

Jānis Bajārs

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

(Z) Rīgas mazskautu filatelistu pulciņš sanāca 4. decembrī savā mītnē. Pārrunu temats bija par to, vai labāk krāt vienas zemes markas vien, vai dažādu valstu, vai pat no visas pasaules. Katrs zēns izteica savas domas. Vairākums izteicās par nedaudzu valstu marku krāšanu, pirmajā vietā nostādot Latviju.

Tā kā šī bija pēdējā sanāksme pirms Ziemsvētkiem, zēniem bagātīgi dalīja markas, kas šoreiz nāca no Rīgas mazskautu pulciņa vecākā I. Batraka krājumiem. Turpināja izdalīt jau agrāk pieminēto H. Brēķa ziedoto filatelijas materiālu — aploksnes un grāmatas par to, kā krāt markas un kā veidot kollekciju.

Sanāksmes visu laiku cītīgi apmeklējuši sekojoši zēni: Gundars, Namejs un Skaudrs Batraki, Aivars Beikmanis, Normunds Goba, Imants un Ģirts Jansoni, Dāvis Maksiņš, Pēteris Līvītis, Arnis Rozītis, Jānis Tannis un Alberts Upeslācis.

Tā kā pirmā trešdiena 1964. g. janvārī iekrīt Jaungada dienā, nākamā jauno marku krājēju sanāksme notiks 8. janvārī.

LATVIEŠU BANKAS KALENDĀRS

Toronto Latviešu Kreditsabiedrība kā bezmaksas izdevumu jau ceturto gadu pēc kārtas izdevusi kalendāru. To sastādījis kreditsabiedrības darbinieks P. Rasiņš, kam šinī laukā jau bagātīga pieredze kopš Latvijas.

Latviešu Kreditsabiedrības kalendārs aptver 104 lappuses un tajā bez parastajām kalendārija ziņām atrodami vairāki informātīvi raksti, pilnīgs latviešu organizāciju saraksts ar darbinieku adresēm un ļoti bagātīga sludinājumu daļa, kurā pārstāvēti gandrīz visi latviešu saimnieciskie pasākumi ne vien Toronto, bet arī Montreālā, Londonā, Hamiltonā u. c. Līdz ar to kalendārs uzskatāms par rokas grāmatu, kas nepieciešama katrā latviešu ģimenē. No iespiestiem 4000 eksemplāriem turpat 3000 jau izdalīti, kādēļ interesentiem, kas to vēl nav paspējuši iegūt, ieteicams pasteigties, tos pieprasot vai nu kreditsabiedrības birojā, vai arī latviešu veikalos un citos saimnieciskos pasākumos.

Kā izteicās kalendāra sastādītājs P. Rasiņš, tad nākošā gadā tas būtu jāizdod vismaz 6000 eks., kas salīdzinot ar pirmo izdevumu 1961. g. ir 3 reizes vairāk (1900 eks., 1962. g. — 2200 eks., 1963. g. 2700 eks.,).

R. N.

VINIPEGA, MAN.

● Latviešu ev. - lut. Mārtiņa draudze rīkoja J. Preimaņa namā vakarēšanu draudzes locekļiem un lūgtiem viesiem. Atsaucība latviešu sabiedrībā mantu ziedojumos un izlozes biļešu iegādē bija laba. Draudzes vadība izsaka labvēļiem sirsnīgu pateicību.

Pēc izlozes klātesošie piedalījās draudzes dāmu un namamātes V. Ozoliņas gatavotā cienastā.

Izloze un labprātīgie ziedojumi papildināja draudzes kasi par $ 280,-.

KĀDA SPIEGA . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Viņš apgalvoja, ka amerikāņu aģenti esot nogalinājuši kādu igauņu bēgli Karkmani. Amerikāņi to esot iesaistījuši spiegošanā, bet kad tas nav pildījis rīkojumus, noslīcinājuši viņu 1957. g. Kepingas ostā, Zviedrijā.

Patiesība par Karkmani ir tāda, ka tas bija jūrnieks. Piedzēries tas iekritis no kuģa ūdenī un, lai gan citi jūrnieki mēģinājuši viņu glābt, noslīcis.

Hamanis sarunas laikā izplūda dažādos apvainojumos pret rietumvalstīm un emigrantiem, tomēr neminot konkrētus faktus un pierādījumus. Kad viņam prasīja uzdot avotus, no kurienes viņš dabūjis visu to zināt, viņš atteicies to darīt. Viņš arī noliedza, ka būtu precējies un ka viņam būtu dēls.

Tik tālu mums ir ziņas par šo cilvēku, kas kopš saviem jaunekļa gadiem sapinies spiegošanas tīklā un turpinājis savu spiega karjēru izsūtījumā, savā dzimtenē un brīvajā pasaulē. Tas strādājis vienmēr pret saviem tautiešiem — igauņiem. Viņa liktenis ir pilnīgi tās varas rokās, kas viņam dod rīkojumus. Kādi būs nākošie rīkojumi, to nezina viņš pats.

NIAGARA

● Niagaras latviešu skolas gadskārtējais eglītes vakars notiks sestdien, 21. decembrī, plkst. 6 vak. Silvia Place zālē. Programmā: svētbrīdis, bērnu priekšnesumi un J. Raiņa pasaku lugas Zelta zirgs izrāde skolas pārz. P. Dūma iestudējumā un skatuves ietērpā. Sarīkojumu atklās LNAK skolu daļas vad. J. Mežaks.

Noslēgumā svētku vecīša apciemojums, dejas un rotaļas.

SV. KATARĪNES

● Sv. Katarīnes latviešu skolas vecāku padome lūdz apmeklēt svētdien, 22. decembrī skolas rīkoto eglītes vakaru ar ludziņas Ziemsvētkus gaidot izrādi. Sarīkojums sāksies ar svētbrīdi pl. 5 p. p. Slovāku zālē, Page un Welland ielu stūrī.

Ieradīsies svētku vecītis ar dāvanu maisu.

LABĀKĀ DĀVANA ZIEMSVĒTKOS

„Latvija Amerikā" gada abonements.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel WA 4-1563.

15. decembrī plkst. 3 Ziemas svētku eglītes vakars bērniem, ar bērnu dievkalpojumu, teātri, Ziemas svētku vecīti u. t. t.

Sestdien, 21. decembrī plkst. 7 vakarā Eglītes vakars jauniešiem, sākot ar 12 gadiem. Priekšnesumi.

24. decembrī plkst. 7 Ziemas svētku eglītes dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī plkst. 10 no rīta Ziemas svētku dievkalpojums.

31. decembrī plkst. 7 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

15. decembrī, plkst. 2 p. p. Ziemas svētku eglīte bērniem Centrālās YMCAs telpās, 40 College St. Vecāki lūgti ņemt līdz bērniem dāvanas apm. 50 ¢ vērtībā.

24. decembrī, plkst. 6 vakarā Ziemas svētku vakara dievkalpojums Deer Park baznīcā (St. Clair un Avenue Road).

25. decembrī, plkst. 2 p. p. Ziemas svētku dienas dievkalpojums Jāņa baznīcā.

1. janvārī, plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā Jaungada dienas dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

15. decembrī plkst. 3 p. p. Ziemas svētku eglīte bērniem baznīcas zālē.

24. decembrī plkst. 6.30 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums. Dziedās „Viestura" koris.

31. decembrī plkst. 6.30 Vecgada vakara dievkalpojums.

Bramptonā: 21. decembrī plkst. 7 vakarā Ziemsvētku eglīte bērniem ar dievkalpojumu Snelgroves zālē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē. 18 Victoria Ave., South.

15. decembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem, svētdienas skola; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem. Kristīta Andra Lilija Zutis, Ivara un Skaidrītes meitiņa.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā. 140 Russel Ave.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1973 Alma Street, Vancouver 8, B. C., telef. 224-5195. Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

Sestdien, 14. decembrī, plkst. 4 p. p. eglītes vakars Grandview Lodge telpās, 1740 Graveley St. Šo vakaru draudze rīko kopīgi ar Daugavas Vanagu Britu Kolumbijas nodaļu.

Otrdien, 24. decembrī, plkst. 9 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa

15. decembrī plkst. 3 p. p. 3. adventa dievkalpojums vācu Jāņa ev. - lut. baznīcā, 3594 Jeanne Mance St.; pēc dievkalpojuma turpat baznīcas zālē Ziemsvētku sarīkojums.

18. decembrī plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

22. decembrī plkst. 9,30 no rīta dievkalpojums angliski. Plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma iesvētību mācību stunda.

24. decembrī plkst. 7,15 Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Soliste A. Tilga; jaunatnes pulciņa koris.

25. decembrī Ziemsvētku dievkalpojums plkst. 1,30 p. p.

29. decembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

31. decembrī plkst. 8 vakarā Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Viesturs Sēfers, 4570 Coolbrook Ave., Montreal 29, P Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

15. decembrī plkst. 2 p. p. Presbiterāņu baznīcā draudzes Ziemas svētku eglīte ar svētbrīdi baznīcā un bērnu priekšnesumiem baznīcas lielajā zālē.

24. decembrī plkst. 7 vakarā Presbiterāņu baznīcā Ziemas svētku vakara dievkalpojums. Solo — Ilze Garais (vijole).

31. decembrī plkst. 7 vakarā Presbiterāņu baznīcā Vecā gada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.

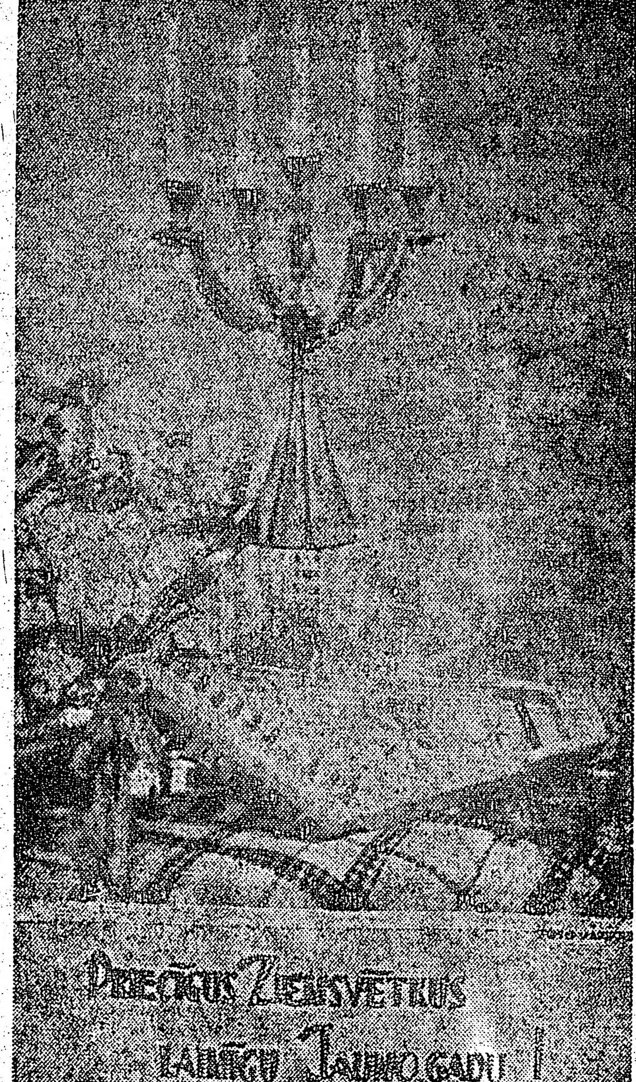

Iegādājieties DAUGAVAS VANAGU izdotās

LATVISKĀS ZIEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

Tās dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes — četrkrāsainas, iespiestas uz laba papīra un maksā, ieskaitot aploksnes, $ 1.25,-, atsevišķas kartītes — 15 centu. ATKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE.

Kartītes dabūjamas arī ar angļu tekstu

Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vadītāja palīga J. Kleķera, 10 Garnock Ave., Toronto 6, Ont. Tel.: HO 3-8713.